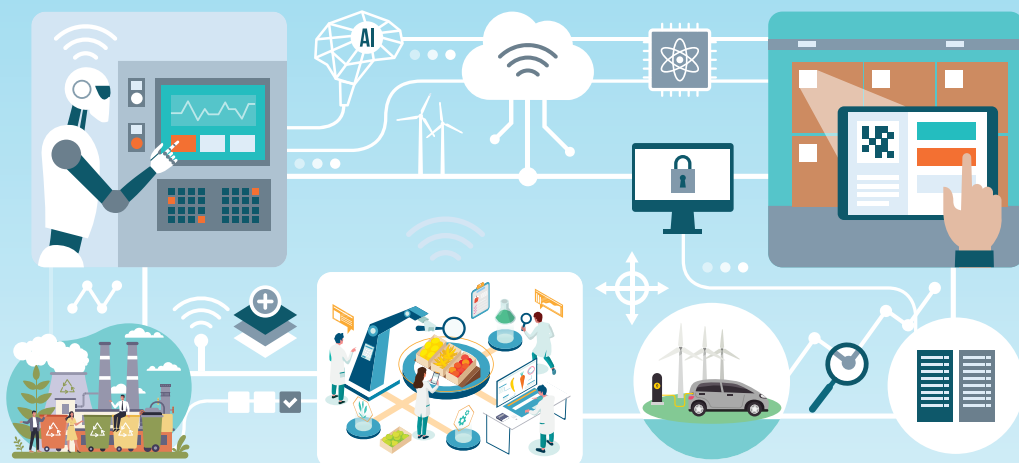

สำนักงาน | OFFICE
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม | OF INDUSTRIAL ECONOMICS

OIE

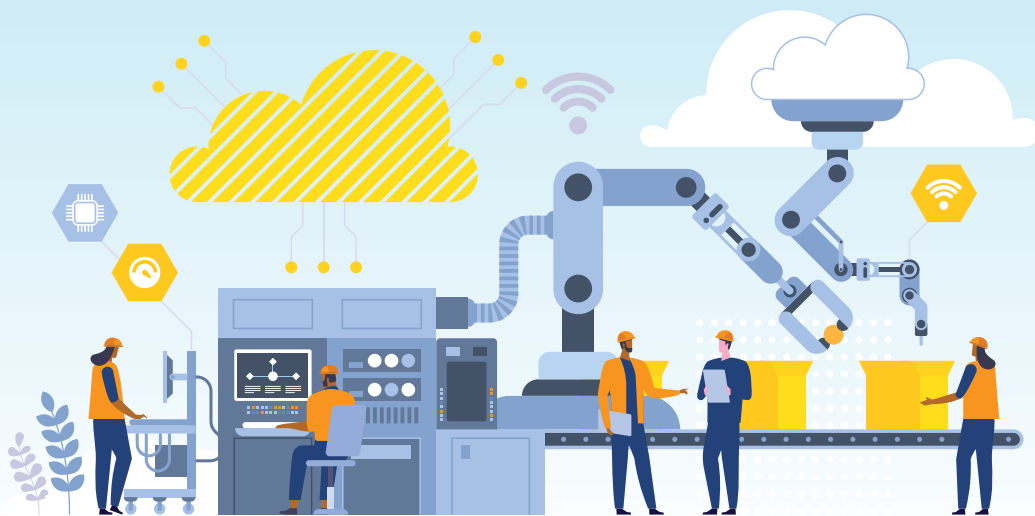
30th

ANNUAL REPORT 2021 รายงานประจำปี 2564

ISBN	: 978-616-265-223-3
จำนวนพิมพ์	: 1,000 เล่ม
จำนวนหน้า	: 138
พิมพ์ครั้งที่	: 1
จัดพิมพ์โดย	: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เลขที่ 75/6 ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์	: 0 2430 6800
โทรสาร	: 0 2644 8516 www.oie.go.th
พิมพ์ที่	: บริษัท คอร์ดเอนด์ฟิค จำกัด
ลิขสิทธิ์โดย	: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงาน | OFFICE
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม | OF INDUSTRIAL ECONOMICS

Contents

ANNUAL REPORT 2021 • รายงานประจำปี 2564

PART 1

ข้อมูลทั่วไป

- วิสัยทัศน์ พันธกิจ/ภารกิจ ค่านิยม อำนาจหน้าที่ จรรยาบรรณราชการ 11
- คณะผู้บริหาร สศอ. 13
- โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สศอ. 18
- โครงสร้างและกรอบอัตรากำลัง 23
- ขอบประมาณ สศอ. 23

PART 2

ผลการปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2564

- การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 25
- ผลการปฏิบัติราชการตามผลผลิตงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 28
- รายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการบริการ จัดการภาครัฐ (PMQA) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 32
- รายงานผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ (KM) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 36

PART 3

3 ทศวรรษ สศอ. กับการ
พัฒนาอุตสาหกรรมไทย

- คำถามตลอด 30 ปี ... ทำไมประเทศไทยจึงไม่พัฒนา รถยนต์แบรนด์ไทยเป็นของตนเอง? 43
- 3 ทศวรรษของ สศอ. กับบทบาทการเฝ้าระวังการค้า ระหว่างประเทศเพื่อภาคอุตสาหกรรมไทย 46

PART 4

ทิศทางอุตสาหกรรมไทย
กับความท้าทายในอนาคต

- คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ กลไกขับเคลื่อน อุตสาหกรรมไทยก้าวข้ามความท้าทายในอนาคต 51
- ทิศทางการปรับตัวของอุตสาหกรรมไทย ด้วยเทคโนโลยีหุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติภายหลังโควิด-19 54
- “ภัยซัง” พืชเศรษฐกิจใหม่ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ก้าวไกลระดับโลก 58
- เศรษฐกิจอุตสาหกรรมปี 2564 กับความท้าทายในอนาคตปี 2565 62
- ทางเลือกและทางรอดในยุคภายหลังโควิด-19 : กลยุทธ์การปรับเปลี่ยนตำแหน่งของอุตสาหกรรมไทย บนห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาค (Regional Supply Chains) 66
- เร่งเครื่องอุตสาหกรรมไทย บนเส้นทางของโลกยุคใหม่ 69

PART 5

ผลงาน โครงการสำคัญ ของ สศอ. ในรอบปี งบประมาณ พ.ศ. 2564

- การจัดงานประจำปี OIE FORUM 2564 73
- อุตสาหกรรมไทยปรับตัวอย่างไร รับความท้าทายด้านการผลิต 78
- “นวัตกรรมผลิตภัณฑ์” เส้นทางปฏิรูปผู้ประกอบการ 81
- สู่อุตสาหกรรมศักยภาพ
- การขับเคลื่อน BCG Economy ผ่านมาตรการ 84
- Green Tax Expense อย่างต่อเนื่อง
- การจัดทำแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย 86
- สู่อุตสาหกรรมยานยนต์อัตโนมัติ
- มาตรการและแนวทางการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน 89
- และน้ำมันปาล์ม (โอเลโอเคมีคัล)
- รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ปี 2564 ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ 92
- กับการพัฒนาอุตสาหกรรม
- แผนภาพอนาคตของอุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ 96
- และอุตสาหกรรมดิจิทัล
- การจัดทำฐานข้อมูลและระบบเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม 99
- ระดับภูมิภาค
- International OIE : Connect to the World เสริมสร้าง 102
- เครือข่ายภาคอุตสาหกรรมไทย ก้าวไกลสากล
- การลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การดำเนินการ 106
- ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ระหว่าง อก. กับกระทรวงเศรษฐกิจ
- และการจ้างงานแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์
- สศอ. กับความพร้อมด้านเทคโนโลยีขับเคลื่อนสู่รัฐบาลดิจิทัล 108
- ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมต่อการขับเคลื่อน 110
- การพัฒนาเศรษฐกิจเชิงพื้นที่

PART 6

กิจกรรมสำคัญ ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- กิจกรรมการดำเนินงานในรอบปี พ.ศ. 2564 113
- รางวัล/ประกาศเกียรติคุณของ สศอ. 117

PART 7

รายงานทางการเงิน

- งบแสดงฐานะการเงิน 118
- งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน 121
- งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน 122
- หมายเหตุประกอบงบการเงิน 123
- รายงานรายได้แผ่นดิน 132
- บทวิเคราะห์ทางการเงิน 133
- ข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2564 135
- เบอร์ดิเรกต์ฟรอนด์ และแผนที่ 136
- คณะทำงานจัดทำหนังสือรายงานประจำปี 2564 137

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ประเทศไทยพัฒนาเจริญเติบโตขึ้นตามลำดับ และกำลังก้าวไปสู่ “ประเทศไทย 4.0” ซึ่งเป็นการปฏิรูปในหลายมิติไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่ยุคใหม่ สอดรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต ด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเป็นกลไกขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาทั้งภาคอุตสาหกรรมและบริการที่มีมูลค่าสูง เพื่อเพิ่มศักยภาพและยกระดับขีดความสามารถไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง นำพาประเทศก้าวข้ามไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

กระทรวงอุตสาหกรรม ถือเป็นกระทรวงด้านเศรษฐกิจที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความสำเร็จ ด้วยการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการของประเทศให้เติบโตและเข้มแข็ง สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สร้างงาน ยกระดับรายได้ของประชาชน เพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมควบคู่ไปกับการดูแลสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนไปด้วยกัน ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เจริญก้าวหน้าอย่างสมดุลและยั่งยืนได้นั้น ส่วนหนึ่งมาจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือ สศอ. ในฐานะที่ทำหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นเสาหลักของกระทรวงอุตสาหกรรมในการกำหนดนโยบายและชี้นำการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไปสู่ความยั่งยืน

ในโอกาสที่ สศอ. สถาปนาครบรอบ 30 ปี ผมขอส่งความปรารถนาดีมายัง คณะผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานของ สศอ. ทุกคนด้วยความจริงใจ และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย รวมถึงองค์พระนารายณ์จงโปรดอำนวยพรให้ท่านประสบความสำเร็จความเจริญ มีกำลังกาย กำลังใจที่มั่นคงเข้มแข็ง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

สุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ

(นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สารปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

เนื่องในโอกาสที่สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้สถาปนาครบรอบ 30 ปี ผมขอส่งความปรารถนาดีมายังคณะผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมทุกท่านด้วยความจริงใจ

ประเทศไทยมีการพัฒนาและก้าวข้ามความเปลี่ยนแปลงมาแล้วมากมาย โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมที่ถือเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวผ่านภาวะวิกฤตมาหลายครั้ง และยังคงเป็นส่วนสำคัญที่จะยกระดับนำพาประเทศไปสู่อนาคตที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง โดยมีสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือ สศอ. ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ในการจัดทำแผน นโยบาย และยุทธศาสตร์พัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สศอ. ได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำหน้าที่และสามารถผลักดันนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ จนประสบความสำเร็จในหลาย ๆ ด้าน ก่อเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืนไปพร้อมกัน

ในโอกาสนี้ ผมขอขอบคุณคณะผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานของ สศอ. ทุกท่าน และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย รวมถึงองค์พระนารายณ์ ได้โปรดอำนวยการให้ท่านประสบความสำเร็จ ความเจริญ มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง พร้อมเป็นกำลังสำคัญของหน่วยงานเพื่อร่วมกันพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

(นายกอบชัย สังสิทธิสวัสดิ์)

ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

สารผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะองค์กรที่มีภารกิจในการจัดทำ บูรณาการ ผลักดันนโยบาย แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน ตลอดจนจัดทำ เชื่อมโยง และให้บริการข้อมูล การขึ้นและการเตือนภัย เศรษฐกิจอุตสาหกรรม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เชื่อถือได้ รวมถึงการสร้างเสริมความเข้มแข็งในการเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้จัดทำหนังสือรายงานประจำปี สศอ. เล่มนี้ขึ้นเป็นฉบับพิเศษ เนื่องในวาระที่ สศอ. สถาปนาครบรอบ 30 ปี ในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งนอกจากการรายงานข้อมูลทั่วไป รายงานการเงิน และผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แล้ว ในเล่มยังได้นำเสนอเนื้อหาส่วนเพิ่มเติม 3 ทศวรรษ สศอ. กับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 3 ทศวรรษ ของ สศอ. กับบทบาทการเจรจาการค้าระหว่างประเทศเพื่อ ภาคอุตสาหกรรมไทย และคำถามตลอด 30 ปี ทำไมประเทศไทย จึงไม่พัฒนารถยนต์แบรนด์ไทยเป็นของตนเอง

สำหรับเนื้อหาในส่วนของทิศทางการอุตสาหกรรมไทยกับความท้าทาย ในอนาคต สศอ. ได้ดำเนินงานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมของประเทศ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรม แห่งชาติ (กอกช.) กลไกขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยก้าวข้ามความท้าทาย ในอนาคต ทิศทางการปรับตัวของอุตสาหกรรมไทยด้วยเทคโนโลยีหุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติภายหลังโควิด-19 “กัญชง” พืชเศรษฐกิจใหม่ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยก้าวไกลระดับโลก เศรษฐกิจอุตสาหกรรม ปี 2564 กับความท้าทายในอนาคตปี 2565 ทางเลือกและทางรอด ในยุคภายหลังโควิด-19 : กลยุทธ์การปรับเปลี่ยนตำแหน่งของ อุตสาหกรรมไทยบนห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาค (Regional Supply Chains) และเร่งเครื่องอุตสาหกรรมไทยบนเส้นทางของโลกยุคใหม่

ในส่วนของผลการดำเนินงานที่สำคัญในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สศอ. ได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ครอบคลุมในด้านต่าง ๆ โดยนำเสนอในลักษณะบทความที่ชวนอ่าน อาทิ การสัมมนา OIE FORUM 2564 อุตสาหกรรมไทยปรับตัวอย่างไรรับความท้าทายด้านการผลิต “นวัตกรรมผลิตภัณท์” หนทางปฏิรูปผู้ประกอบการสู่อุตสาหกรรมศักยภาพ การขับเคลื่อน BCG Economy ผ่านมาตรการ Green Tax Expense อย่างต่อเนื่อง การจัดทำแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยสู่อุตสาหกรรมยานยนต์อัตโนมัติ มาตรการและแนวทางการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม (โอเลโอเคมีคัล) รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ปี 2564 ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพกับการพัฒนาอุตสาหกรรม แผนภาพอนาคตของอุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์และอุตสาหกรรมดิจิทัล การจัดทำฐานข้อมูลและระบบเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมระดับภูมิภาค International OIE : Connect to the World เสริมสร้างเครือข่ายภาคอุตสาหกรรมไทยก้าวไกลสู่สากล การลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การดำเนินการด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมกับกระทรวงเศรษฐกิจและการจ้างงานแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ และ สศอ. กับความพร้อมด้านเทคโนโลยีขับเคลื่อนสู่รัฐบาลดิจิทัล

ตลอดระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา สศอ. มุ่งมั่นพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศและพร้อมก้าวต่อไป เพื่อทำหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของภาคอุตสาหกรรมที่เป็นหนึ่งในเครื่องจักรหลักที่ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เพื่อให้เศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยเจริญก้าวหน้าสู่อนาคตที่มั่นคง มั่งคั่ง ตามวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรชั้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศสู่ความยั่งยืน

น.น.ด.

(นายทองชัย ขวลิตพิเชฐ)

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

PART

1

ข้อมูลทั่วไป

- วิทยาลัยฯ พันธกิจ/ภารกิจ ค่านิยม อำนาจหน้าที่ จรรยาบรรณการ
- คณะผู้บริหาร สศอ.
- โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สศอ.
- โครงสร้างและกรอบอัตรากำลัง
- งบประมาณ สศอ.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรชั้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรมของ
ประเทศสู่ความยั่งยืน

ค่านิยม

รับผิดชอบหน้าที่ เสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ มีความ
ซื่อสัตย์สุจริต มุ่งผลสัมฤทธิ์

พันธกิจ/ภารกิจ

1. จัดทำ บูรณาการ ผลักดันนโยบาย แผนยุทธศาสตร์
ในการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน
2. จัดทำ เชื่อมโยง และให้บริการข้อมูลการขึ้นนำ
และการเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเชื่อถือได้
3. สร้างความเข้มแข็งในการเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ
ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

อำนาจหน้าที่

1. เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้าน
การพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งการจัดทำแผน
พัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
2. เสนอแนะนโยบาย กำหนดทำที่ แนวทาง
ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
ระหว่างประเทศ รวมทั้งประชุมเจรจากับองค์กร
หรือหน่วยงานต่างประเทศด้านอุตสาหกรรม
3. ศึกษา วิเคราะห์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพื่อเป็น
ข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย การวางแผน
การพัฒนาอุตสาหกรรม และการแก้ปัญหา
หรือพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
4. วิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์แนวโน้ม และเตือนภัย
ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
5. ประสาน เร่งรัด ติดตาม ขับเคลื่อน และประเมินผล
การพัฒนาอุตสาหกรรม
6. กำหนดนโยบายการสำรวจ การเก็บรักษา การใช้
ประโยชน์ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม จัดทำดัชนี
อุตสาหกรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์สารสนเทศ
ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็น
หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่
รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

จรรยาบรรณการ ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ข้อพึงปฏิบัติของข้าราชการ

1. ความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ทรนถึกและสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง และต่อสังคม

2. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสมบูรณ์ตามกำหนดเวลา ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย คำนึงด้วยวิธีการที่ถูกต้องชอบธรรม โดยรักษาและใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ

3. การเคารพบุคคลและองค์กร

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พึงเคารพสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่น อย่างเท่าเทียมกัน รักษาชื่อเสียงของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวมถึงพึงรักษาและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คำนึงค่า

4. การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ อย่างไม่เป็นธรรม

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม รวดเร็ว ประหยัด และถูกต้อง ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความมีน้ำใจ สุภาพ เอื้ออาทร

5. การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเปี่ยมอาชีวะ โดยยึดมั่นในความถูกต้องเที่ยงธรรม ยึดมั่นในหลักวิชาการและจริยธรรม

6. การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ควรดำรงชีวิตโดยยึดปรัชญาของหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเชื่อถือ ศรัทธาที่ดีแก่บุคคลทั่วไป

7. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เปิดเผย พร้อมรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้

คณะผู้บริหาร

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ศิริเพ็ญ เกียรติเฟื่องฟู
รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ทองชัย ชวลิตพิเชฐ
ผู้อำนวยการ
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กฤต จันทรสุวรรณ
รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สมจิตต์ เอี่ยมวรชัย
เลขานุการกรม
สำนักงานเลขาธิการกรม

สุนิสา ตามไท
ผู้อำนวยการกองนโยบาย
อุตสาหกรรมมหภาค

ดวงดาว ขาวเจริญ
ผู้อำนวยการกองนโยบาย
อุตสาหกรรมรายสาขา 1

ภาราดา จันทรสุวรรณ
ผู้อำนวยการกองนโยบาย
อุตสาหกรรมรายสาขา 2

นือร สุขุม
ผู้อำนวยการกองวิจัย
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ปรารธนา บุญญฤทธิ์
ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

ณิรดา วิสุทธิชาติธาดา
ผู้อำนวยการกองสารสนเทศ
และดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

-ว่าง-

ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่ม
ความสามารถ
ในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

ดุสิต อนันตรักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการชั้นนำ
และเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม

อนุวัตร จุลินทร
ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

-ว่าง-

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนา
อุตสาหกรรม

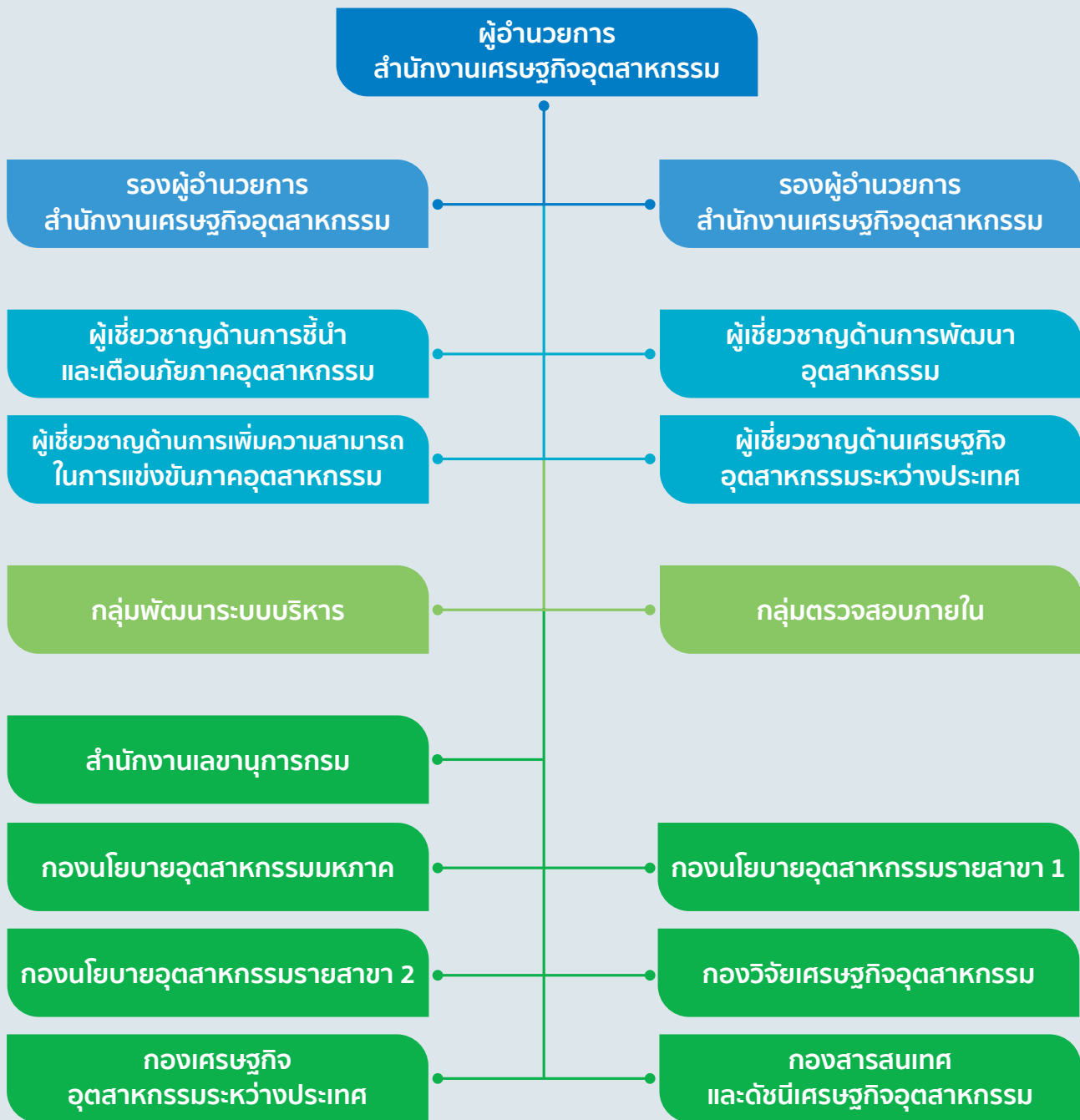

กนกวรรณ บัวผุด
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นางนดา จันทรสุข
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สศอ.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2533 ขอปรับปรุงฐานะของกองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ให้เป็นสำนักงานเทียบเท่ากรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานนโยบาย และแผนพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ ในการจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม โดยให้อำนาจของสำนักงานพัฒนา อุตสาหกรรมหลัก สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมารวมเข้าด้วยกันตาม พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติ โอนอำนาจหน้าที่ และกิจการบริหารงานบางส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และสำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก) กระทรวงอุตสาหกรรม ไปเป็นของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2534 โดยได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 156 ลงวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2534 โดยให้มี ผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้นจึงได้ถือเอา วันที่ 5 กันยายน 2534 เป็นวันก่อตั้ง สศอ. ตั้งแต่นั้นมา

ทั้งนี้ สศอ. มีการทบทวนอำนาจหน้าที่ และโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการอีกหลายครั้ง โดยล่าสุดอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2543 ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2551 และออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 134 ตอนที่ 102 ก ลงวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2560 กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ และการแบ่งส่วนราชการดังปัจจุบัน

ส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบ

สำนักงานเลขาธิการกรม (สล.)

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป งานสารบรรณ งานช่วยอำนวยความสะดวก และงานเลขานุการของสำนักงาน
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของสำนักงาน
- (3) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล การเสริมสร้างวินัย และรักษาระบบคุณธรรมของสำนักงาน
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล กิจกรรม ความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานของสำนักงาน
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นใด และการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายบรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน
- (6) ดำเนินการอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการใดของสำนักงาน
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองนโยบายอุตสาหกรรมภาค (กม.)

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ และแผนการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนการกำกับ ผลักดัน และพัฒนาปัจจัยสนับสนุนที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ
- (2) เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในระดับมหภาค ภูมิภาค และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ
- (3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนที่จำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
- (4) ติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ แผนการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ แผนการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพด้านอุตสาหกรรม ตลอดจนแผนพัฒนาภูมิภาค และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ
- (5) ส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการในการจัดทำยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในระดับภูมิภาคและจังหวัด ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (6) ประสานการดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรม
- (7) จัดทำแผนงานงบประมาณบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงบประมาณ แผนปฏิบัติการของสำนักงาน ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวง
- (8) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ
- (9) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1 และ 2 (กร.1 และ กร.2)

- (1) เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ และติดตามสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวมทั้งคาดการณ์แนวโน้มและเตือนภัยอุตสาหกรรมรายสาขา
- (3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา
- (4) ประสานการดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมรายสาขา
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (กว.)

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและเป็นหน่วยสารสนเทศเชิงลึกของกระทรวง รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยประเด็นทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศและติดตามสถานการณ์ รวมทั้งคาดการณ์แนวโน้มและเตือนภัยด้านอุตสาหกรรม
- (3) พัฒนาเครื่องมือและแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์และวิจัยทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (กท.)

- (1) เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ และกำหนดท่าที ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับต่างประเทศ รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ
- (3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ
- (4) ดำเนินการตามพันธกรณี อนุสัญญา พิธีสาร ข้อตกลง มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศและร่วมพิจารณากำหนดข้อตกลงระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ และที่เกี่ยวข้อง
- (5) เป็นศูนย์ให้บริการข้อมูลด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและความร่วมมือระหว่างประเทศของกระทรวง
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (กส.)

- (1) กำหนดนโยบายและระเบียบในการสำรวจ การเก็บรักษาและการใช้ประโยชน์ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับการเป็นศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- (3) รวบรวม จัดทำ และพัฒนาดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในภาพรวมและรายสาขา อุตสาหกรรม
- (4) สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องภาครัฐและเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- (5) พัฒนการบริหารจัดการ และเชื่อมโยงระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อรองรับ รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มตรวจสอบภายใน (ตสว.)

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชี ของสำนักงาน
- (2) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพว.)

- (1) เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงาน
- (2) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ ภายในสำนักงาน
- (3) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงาน กลางต่าง ๆ และหน่วยงานภายในสำนักงาน
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

โครงสร้างและกรอบอัตรากำลัง

ข้าราชการ	รวม	136	ตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม		1	ตำแหน่ง
รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม		2	ตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญ		4	ตำแหน่ง
กลุ่มตรวจสอบภายใน		2	ตำแหน่ง
กลุ่มพัฒนาระบบราชการ		2	ตำแหน่ง
สำนักงานเลขานุการกรม		22	ตำแหน่ง
กองนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค		18	ตำแหน่ง
กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1		18	ตำแหน่ง
กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2		18	ตำแหน่ง
กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม		15	ตำแหน่ง
กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ		17	ตำแหน่ง
กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม		17	ตำแหน่ง
ลูกจ้างประจำ	รวม	13	ตำแหน่ง
พนักงานราชการ	รวม	12	ตำแหน่ง

งบประมาณสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

งบรายจ่าย	ปี 2563	ปี 2564
งบบุคลากร	65,350,794.63	63,860,477.88
งบดำเนินงาน	51,819,571.12	48,295,726.00
งบลงทุน	14,278,240.00	16,638,115.00
งบเงินอุดหนุน	96,991,188.88	70,562,674.00
งบรายจ่ายอื่น	53,125,300.00	45,177,485.00
รวม	281,565,094.63	244,534,477.88

2

ผลการปฏิบัติราชการ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- ผลการปฏิบัติราชการตามผลผลิตงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- รายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- รายงานผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ (KM) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เพื่อให้มีผลใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการที่กำหนดไว้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม จึงได้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการและจัดให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชนและผู้ขอรับบริการ โดยมีการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังนี้

1. การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สศอ.

สศอ. ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 โดยได้จัดทำโครงสร้างการจัดองค์กรสรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน นอกจากนี้ ภายในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ สศอ. ยังมีการจัดทำแผนผังการดำเนินงาน (Flow chart) สำหรับขั้นตอนการขอรับบริการข้อมูลข่าวสารเพื่อไว้สำหรับให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ที่มาติดต่อ ณ ชั้น 2 ห้องสมุด สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ 0 2430 6800

2. การดำเนินการจัดระบบข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 9

สศอ. ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางกายภาพสำหรับรวบรวมข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนสามารถเข้ามาใช้บริการได้โดยง่ายและสะดวก โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

- 2.1 จัดทำป้ายชื่อศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สศอ. ไว้หน้าห้อง พร้อมป้ายบอกทางไปศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ สศอ.
- 2.2 จัดสถานที่อำนวยความสะดวกไว้ต้อนรับและบริการแก่ผู้มาใช้บริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ สศอ.
- 2.3 จัดเก็บข้อมูลข่าวสารตาม มาตรา 9 (1)-(8) ไว้ให้บริการอย่างครบถ้วน โดยมีระยะเวลาจัดเก็บไม่น้อยกว่า 1 ปี
- 2.4 จัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารไว้ให้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจน และสามารถสืบค้นได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว

3. การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

สศอ. ได้มีการดำเนินการบริหารจัดการศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สศอ. อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 3.1 มอบหมายรองหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นการเฉพาะ
- 3.2 ผู้บริหารให้ความสำคัญในการติดตาม ควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างเคร่งครัด เช่น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ยินดีต้อนรับ

ความพึงพอใจของหนังสือ
วารสาร หนังสือพิมพ์ ที่ให้บริการ
คิดเป็นร้อยละ **97.40%**

การให้บริการของเจ้าหน้าที่
คิดเป็นร้อยละ **98.70%**

ความเหมาะสมด้านสถานที่
คิดเป็นร้อยละ **97.40%**

ผลสำรวจความ
พึงพอใจ การใช้บริการ
ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
(สำหรับบุคคลภายนอก)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
(ต.ค. 2563 ถึง ก.ย. 2564)

ระบบการสืบค้นหนังสือและ
รายงานวิจัยผ่านทาง e-Library
คิดเป็นร้อยละ **97.40%**

ความพอเพียงของอุปกรณ์
ที่ให้บริการในห้องสมุด
คิดเป็นร้อยละ **96.10%**

ภาพรวมการให้บริการ
ภายในห้องสมุด
คิดเป็นร้อยละ **98.70%**

- 3.3 มีการจัดเก็บสถิติและจัดทำรายงานสรุปผลการมาใช้บริการของผู้ที่มาขอรับบริการข้อมูลข่าวสารของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ณ ห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และได้นำเสนอผลรายงานต่อผู้บริหารของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมทราบอย่างสม่ำเสมอ
- 3.4 ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของ สศอ. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร โดยมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง
- 3.5 มีการเผยแพร่งานบริการด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร คู่มือประชาชน และ VDO 3 นาทีเพื่อประชาชน ลงเผยแพร่ผ่านช่องทางเว็บไซต์ของ สศอ. ที่ www.oie.go.th
- 3.6 มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของ สศอ. ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เว็บไซต์ของ สศอ. เว็บไซต์ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร บอร์ดประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย รายงานประจำปี เป็นต้น รวมทั้งมีการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของประชาชนผู้ขอรับบริการ

4. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร

สศอ. ได้มีการดำเนินการจัดทำ จัดเก็บ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของ สศอ. ดังนี้

- 4.1 มีการนำข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดราคา ประกาศสอบราคาทั่วหน้าส่วนราชการ ลงนามแล้วเผยแพร่บนเว็บไซต์ของ สศอ.
- 4.2 มีการจัดทำสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างเป็นรายเดือน จัดเป็นหมวดหมู่ชัดเจนไว้ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และมีการเผยแพร่บนเว็บไซต์สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมทุกเดือน

5. การพัฒนาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สศอ. ประจำปี พ.ศ. 2564

สำหรับปี พ.ศ. 2564 ได้ดำเนินการปรับปรุงการจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 7 และ มาตรา 9 ดังนี้

- 5.1 ปรับปรุงข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- 5.2 ส่งผู้แทนเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ และเข้าร่วมอบรมและทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
- 5.3 กรอกรูปแบบสอบถามเกี่ยวกับการตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการและเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการประเมินศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ พร้อมทั้งจัดทำข้อมูล คำนวณคะแนน และรวบรวมข้อมูลทำแฟ้มหลักฐานตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ สศอ. รายงานส่งสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- 5.4 รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

6. การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สศอ. ประจำปี พ.ศ. 2564

สำหรับปี พ.ศ. 2564 ได้ดำเนินการปรับปรุงการจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 7 และ มาตรา 9 ดังนี้

- 6.1 นำประกาศเรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 อยู่ใน มาตรา 9 (1) ส่งกลุ่มงานราชกิจจานุเบกษา สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เพื่อดำเนินการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป
- 6.2 ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงป้ายศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของ สศอ. ให้ทันสมัยและน่าสนใจต่อผู้มารับบริการข้อมูลข่าวสาร
- 6.3 รายงานผลการมาใช้บริการข้อมูลข่าวสารของ สศอ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รวมทั้งสิ้น 24,956 ราย เสนอต่อผู้บริหาร สศอ.
- 6.4 ปรับปรุงแฟ้มข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9(1)-(8) ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- 6.5 จัดเตรียมกล่องรับความคิดเห็นเพื่อให้ผู้มารับบริการแสดงข้อคิดเห็นและได้นำข้อคิดเห็นของผู้มารับบริการนั้น ๆ มาปรับปรุงแก้ไขการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น

ผลการปฏิบัติราชการ ตามผลผลิตงบประมาณ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ในฐานะองค์กรชั้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศสู่ความยั่งยืน มีภารกิจหลักในการเสนอแนะนโยบาย แนวทางมาตรการ และแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ รวมทั้งการกำหนดทำที่แนวทางความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ตลอดจนการวิเคราะห์วิจัย คาดการณ์ แนวโน้มเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และเตือนภัยด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม โดยประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เชื่อถือได้

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สศอ. ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รวมทั้งสิ้น 244.3465 ล้านบาท ซึ่งมีการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. 2564 ประกอบด้วย 3 เรื่อง ดังนี้

1.1 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและผลักดันไปสู่การปฏิบัติ

สศอ. มีการจัดทำนโยบาย แผน มาตรการ และเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารกระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) จำนวน 228 เรื่อง จากเป้าหมาย 117 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 194.87 ได้แก่ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผนการดำเนินโครงการจัดทำแผนการตลาดและประชาสัมพันธ์เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 การดำเนินงานตามแนวทางแก้ไขปัญหาลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เกี่ยวข้องกับ อก. การพิจารณาทบทวนกำหนดบังคับใช้มาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากรถยนต์ใหม่ให้เป็นไปตามมาตรฐานยูโร 5 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. มาตรการและแนวทางขับเคลื่อนการเพิ่มมูลค่าน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ข้อเสนอการแก้ปัญหาเศรษฐกิจประเทศไทย (แบบพึ่งตนเอง เพื่ออนาคตที่มั่นคง) ความเห็นต่อข้อเสนอทำที่ สศอ. สำหรับการพิจารณาปรับปรุงข้อเสนอการเปิดตลาดสินค้าของไทยภายใต้ความตกลงการค้าเสรี (FTA) ไทย-ตุรกี และข้อเสนอความเห็นสำหรับการประชุมเพื่อพิจารณารายการสินค้าสิ่งแวดลอมภายใต้กรอบเอเปค เป็นต้น

1.2 ให้บริการระบบสารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและระบบเตือนภัยที่เชื่อถือได้ ทันสถานการณ์ และตรงตามความต้องการ

สศอ. ได้ดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพื่อให้การบริการภาครัฐมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในยุค 4.0 ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ (<https://www.oie.go.th>) Facebook (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม-OIE) โดยมีการจัดทำตัวชี้วัดสถานการณ์อุตสาหกรรม (ดัชนีอุตสาหกรรม ผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม (TFP) ดัชนีชี้หน้าเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (PMI)) รวมถึงการจัดทำศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ระบบเตือนภัย/การคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจ และการวิเคราะห์สถานการณ์อุตสาหกรรม ตลอดจนจัดทำภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และบทวิเคราะห์ประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม (Hot Issue) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีจำนวนผู้รับบริการข้อมูลสารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จำนวน 329,245 คน

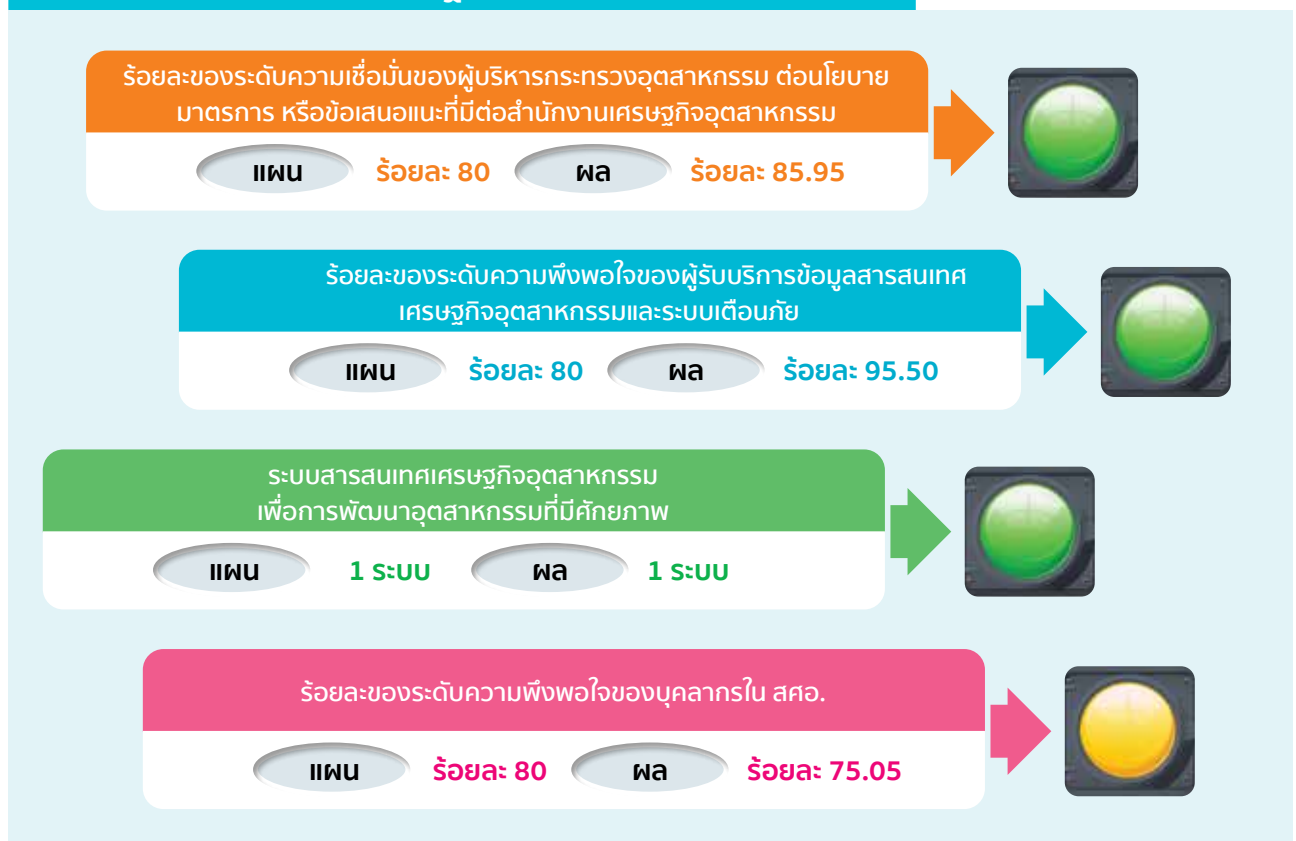
จากจำนวนเป้าหมาย 118,000 คน คิดเป็นร้อยละ 279.02 ซึ่งจากผลการสำรวจความพึงพอใจต่องาน ด้านดัชนีอุตสาหกรรม TFP โครงการศูนย์ข้อมูลอัจฉริยะ ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสำหรับอุตสาหกรรมศักยภาพ ข้อมูลสถิติอุตสาหกรรม ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ระบบเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ในเรื่องคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง แม่นยำ ความรวดเร็ว ทันสถานการณ์ การนำไปใช้ประโยชน์ ช่องทางการรับบริการข้อมูล พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ เฉลี่ยร้อยละ 87.50

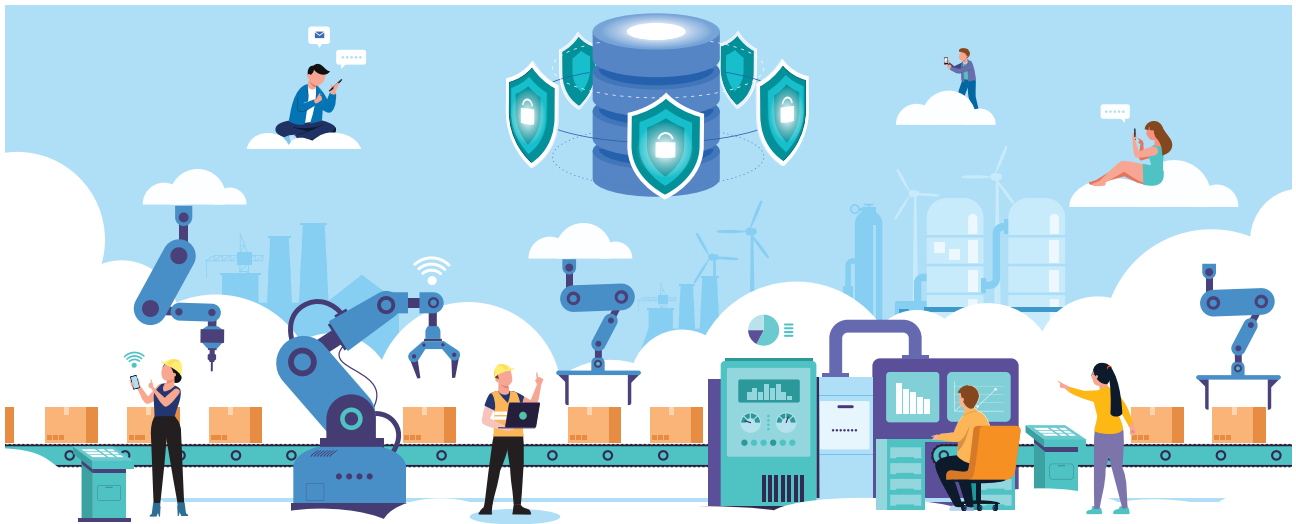
1.3 การเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและพัฒนาศูนย์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ตามแผนปฏิบัติการรายปี

สศอ. ได้ดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถของ องค์กรพัฒนาบุคลากรและความผูกพันในองค์กร และ ส่งเสริมธรรมาภิบาลด้านการสร้างความโปร่งใสหรือการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการส่งเสริมคุ้มครอง จริยธรรมในองค์กร โดยผ่านการดำเนินโครงการพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) การบริหาร จัดการความรู้ (KM)

เป้าหมาย ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการรายปี พ.ศ. 2564

2. ผลการดำเนินโครงการ

นอกจากนี้ สศอ. ได้มีการดำเนินโครงการเพื่อผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและแผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ดังนี้

แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1) **โครงการพัฒนาอุตสาหกรรม** ข้อมูลและระบบสารสนเทศเพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพมุ่งสู่อุตสาหกรรม 4.0 โดยการพัฒนาศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรม ศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไบโอรีไฟเนอรี (Biorefinery) เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรของไทยและจัดทำแผนขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) สู่การพัฒนาในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด ภายใต้วาระแห่งชาติ BCG Model

แผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

1) **โครงการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมชีวภาพ** ได้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพิ่มผลิตภาพ พัฒนาผู้ประกอบการ และบุคลากรในอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยดำเนินการสนับสนุนอุตสาหกรรมแปรรูปพืชัญชงเพื่อตอบสนองเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) และการปฏิรูปผู้ประกอบการสู่อุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ (Transformation to Bio-Plastics Industry)

2) **โครงการเมืองนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) และการพัฒนานักบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warrior)** ได้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพิ่มผลิตภาพและพัฒนานักบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warrior) โดยดำเนินการยกระดับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารโดยนำมาตรฐานผลิตภาพและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการเพิ่มขีดความสามารถนักบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warrior) และการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปสู่การเป็นโรงงานอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

3) **โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างความเชื่อมโยงด้านการตลาดให้ผลิตภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ของไทย** ได้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบผลิตภัณฑ์ เพิ่มผลิตภาพและพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการแพทย์ โดยดำเนินการพัฒนาต้นแบบวัสดุเชิงเทคนิคเพื่อการรองรับอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (New S-Curve) และการยกระดับศักยภาพการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

4) **โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์** ได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการทดสอบมาตรฐานและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในอุตสาหกรรมดิจิทัล หุ่นยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ โดยดำเนินการพัฒนาต้นแบบระบบอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) ในการบริหารจัดการขยะรีไซเคิลตามนโยบายเศรษฐกิจหมุนเวียน

5) **โครงการยกระดับและพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์** ได้มีการยกระดับ และพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมดิจิทัล หุ่นยนต์และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ โดยดำเนินการเพิ่มผลิตภาพแรงงานอุตสาหกรรม สาขา อุตสาหกรรมไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ

6) **โครงการส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์** ได้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพิ่มผลิตภาพ และพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมดิจิทัล หุ่นยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ โดยดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมกระบวนการผลิตอัจฉริยะ สาขาอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ

7) **โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่** ได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการยกระดับอุตสาหกรรมยานยนต์สู่อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ โดยดำเนินการปรับระบบการดำเนินงานป้ายข้อมูลยานยนต์ตามมาตรฐานสากล (Eco Sticker) และการจัดทำแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยสู่อุตสาหกรรมยานยนต์อัตโนมัติ (Autonomous Vehicle : AV) เพื่อรองรับการเป็นฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ของภูมิภาคและตลาดโลกต่อไป

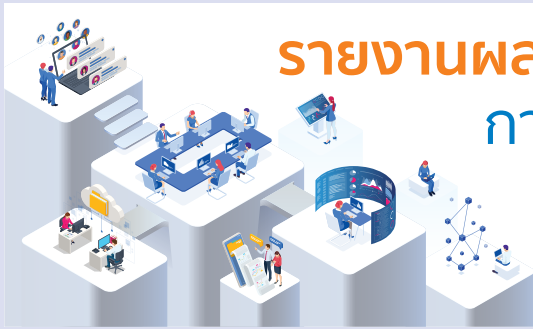
8) **โครงการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่** ได้มีการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์และยกระดับบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ โดยดำเนินการพัฒนาบุคคลในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนเพื่อรองรับการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า

9) **โครงการเสริมสร้างศักยภาพอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงอากาศยาน (MRO) และระบบราง** ได้มีการพัฒนากำลังคนและยกระดับสถานประกอบการในอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงอากาศยาน (MRO) และระบบราง โดยดำเนินการยกระดับความสามารถของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์สู่อุตสาหกรรมอากาศยาน

10) **โครงการพัฒนาฐานข้อมูลและการคาดการณ์เทคโนโลยีสำหรับอุตสาหกรรมอนาคต** ได้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลแผนที่นำทาง และโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ สำหรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยดำเนินการพัฒนาระบบการจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม และการศึกษาแผนภาพอนาคตของภาคอุตสาหกรรม (Industry Foresight) เพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรม 4.0 รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

11) **โครงการยกระดับผลิตภาพและพัฒนากำลังคน เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม** ได้มีการยกระดับผลิตภาพการผลิต พัฒนาทักษะบุคลากรและพัฒนาระบบเทคโนโลยีต้นแบบ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยดำเนินการพัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมสู่ความเป็นโรงงานอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตตามแนวทางอุตสาหกรรม 4.0

รายงานผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตามนโยบายของรัฐบาลที่จะยกระดับหน่วยงานภาครัฐเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 เพื่อให้สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงและการเป็นประเทศไทย 4.0 โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีการบริหารจัดการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และรองรับยุทธศาสตร์ของประเทศไทย 4.0 และเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจ ตลอดจนเป็นที่พึงของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการในการพัฒนาระบบราชการไปสู่ระบบราชการ 4.0 ดังกล่าว ประกอบด้วย 1) การสานพลังทุกภาคส่วนระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม (Collaboration) 2) การสร้างนวัตกรรม (Innovation) และ 3) การปรับเข้าสู่การเป็นดิจิทัล (Digitization) ซึ่งได้มอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. พัฒนาเครื่องมือเพื่อส่งเสริมให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการพัฒนาองค์การเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาสู่ระบบราชการ 4.0 หรือที่เรียกว่า เครื่องมือประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 หรือ PMQA 4.0 ขึ้น ซึ่งเป็นการต่อยอดจากเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่มีการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ทั้งนี้ ที่ผ่านมาสํานักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ได้ผ่านการตรวจรับรองคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Certified Fundamental Level) รอบที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2556 โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 94.90 และผ่านการตรวจประเมินรับรองคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ 2 (Certified FL) เมื่อปี พ.ศ. 2561 โดยมีคะแนนรวม 277 คะแนน ในปี พ.ศ. 2563 ได้คะแนนการประเมินสถานะเป็นระบบราชการ 4.0 รวม 350.58 คะแนน และในปี พ.ศ. 2564 ได้คะแนนรวม 436.14 คะแนน

สศอ. ได้นำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0) เป็นเครื่องมือการประเมินระบบการปกครองการในเชิงบูรณาการ เพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาระบบราชการไทย และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ ความเชื่อมโยงของ PMQA ทั้ง 7 หมวด ประกอบด้วย 1) การนำองค์การ 2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และ 7) การบรรลุผลลัพธ์การดำเนินการจึงเปรียบเสมือนทิศทางที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์การไปสู่เป้าหมาย อย่างไรก็ตาม สศอ. ได้พัฒนาต่อยอดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้สามารถรักษาระดับมาตรฐานได้อย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนานวัตกรรมหรือปรับปรุงกระบวนการทำงาน ซึ่งจะทำให้สามารถปรับระบบการวัดผลลัพธ์การดำเนินการให้สะท้อนทิศทางขององค์กร และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ซึ่งผลการประเมินสถานะเป็นระบบราชการ 4.0 โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ในปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมามีพบว่า สศอ. ยังมีประเด็นต่าง ๆ ตามเกณฑ์ PMQA ที่ต้องปรับปรุงเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายการพัฒนาในปี พ.ศ. 2565 ได้แก่ 1) การพัฒนาระบบการนำองค์การ 2) การบริหารยุทธศาสตร์ 3) การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การพัฒนาระบบตัววัดและข้อมูลสารสนเทศที่ตอบสนองความต้องการขององค์กรและผู้รับบริการ 5) การพัฒนาสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และ 6) การพัฒนาระบบงาน

1. การปรับปรุงองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA 4.0 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ สศอ. และการเตรียมความพร้อมรับการประเมินสถานะของหน่วยงานตามเกณฑ์ PMQA 4.0 โดยคณะทำงาน PMQA ได้มีการระดมความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์โอกาสในการปรับปรุงและจัดทำแผนพัฒนาองค์การรายหมวด พบประเด็นที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงในแต่ละหมวด โดยสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

2. การประกวดต้นแบบการปรับปรุงงานของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม Improvement Idol Award ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยการส่งเสริมนวัตกรรม และการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม และกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการคิดค้นนวัตกรรมและพัฒนาการทำงาน ประกอบด้วย

1) **ชื่อผลงาน การพัฒนาขั้นตอนการตรวจสอบข่าว ก่อนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของ สศอ. ชื่อทีม สามสหาย** เป็นการสร้างกระบวนการจัดทำข่าวให้มีความทันสมัย รวดเร็ว และมีความน่าเชื่อถือ รายชื่อสมาชิก ได้แก่ 1) นายศักดิ์ชัย สนิโสมนัส 2) นางสาวกคอร ประสิทธิ์สุข และ 3) นางสาวเทพยุตา วงศ์วิริติ

2) **ชื่อผลงาน Trello ชื่อทีม Trio (to Everyone)** เป็นการสร้างระบบการบริหารจัดการงานโดยใช้เครื่องมือภาพ ที่เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการโปรเจกต์ ขั้นตอนการทำงาน การติดตามงานได้ทุกประเภทด้วยระบบอัตโนมัติ รายชื่อสมาชิก ได้แก่ 1) นางสาวพัชรวดี คำรอด และ 2) นางสาวทิพจุฑา รวยยอด

3) **ชื่อผลงาน Software Improvement by OIE Consult System ชื่อทีม OIE IT** เป็นการพัฒนาระบบ การตรวจสอบที่ปรึกษา สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างภายใน สศอ. รายชื่อสมาชิก ได้แก่ 1) นายศุภชัย วัฒนวิทย์กรรม 2) นางสาวณัฐวดี โพธิ์กะสังข์ และ 3) นายอานันท์ กรุดเนียม

4) **ชื่อผลงาน International OIE : Connect to the World ชื่อทีม Charlie and Angels** เป็นการ นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการสร้างเครือข่ายระหว่าง ประเทศผ่านการประชุมการสัมมนา และการฝึกอบรม/ ประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างประเทศ รายชื่อสมาชิก ได้แก่ 1) นายชาลี ชันศิริ 2) นายธนวัฒน์ ไทยแก้ว 3) นางสาวศุภวรรณ เทิดเกียรติบุรณะ และ 4) นางพิมพ์กมล ไชยสมภาร

5) **ชื่อผลงาน การวิเคราะห์ข้อมูล (ลูกค้า) ด้วย เครื่องมือทรงพลังจาก Google ชื่อทีม ทันจิโร่แห่งดาบ พินาตอสูร์** เป็นระบบการวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้าแต่ละกลุ่ม โดยใช้ Google Analytic รายชื่อสมาชิก ได้แก่ 1) นายจักรพันธ์ เด่นดวงบริพันธ์ 2) นายสมชาย จำปาทอง และ 3) นางสาวสุพิชชา จันบุบผา

ซึ่งทีมที่ชนะเลิศ การประกวดต้นแบบการปรับปรุงงาน (Improvement Idol Award) ได้แก่ ผลงาน International OIE : Connect to the World ทีม Charlie and Angels

กลุ่ม สามสหาย

กลุ่ม Trello

กลุ่ม OIE IT

กลุ่ม Charlie and Angels

กลุ่ม ทันจิโร่แห่งดาบพินาตอสูร์

กิจกรรม Improvement Idol Award ประจำปี พ.ศ. 2564

3. การสร้างวัฒนธรรมองค์กร ตามค่านิยม ASIA ซึ่งประกอบด้วย

A = Accountability

หมายถึง ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ได้แก่ ทำงาน ตามหน้าที่รับผิดชอบ ในความเป็นบุคลากร ทำงาน ตามหน้าที่รับผิดชอบ จนสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย ทำงานเสร็จตามกำหนด เวลาอย่างมีคุณภาพ ตรงต่อเวลา

S = Suggestion

หมายถึง การเสนอแนะ เพื่อการพัฒนา ได้แก่ อย่างน้อยดูภายในเรื่อง ที่สมควรเสนอแนะให้มีการ แก้ไขปรับปรุง หรือทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงเพื่อ ทำให้ทุกอย่างดีขึ้น เสนอแนะ ด้วยความหวังดี และ ทัศนคติเชิงบวก มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์และมุ่งมั่น ในการปรับปรุงให้ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง

I = Integrity

หมายถึง ความซื่อสัตย์ สุจริต ได้แก่ ทำงาน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ ทำงานโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาล และปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณ วิชาชีพ เป็นต้น

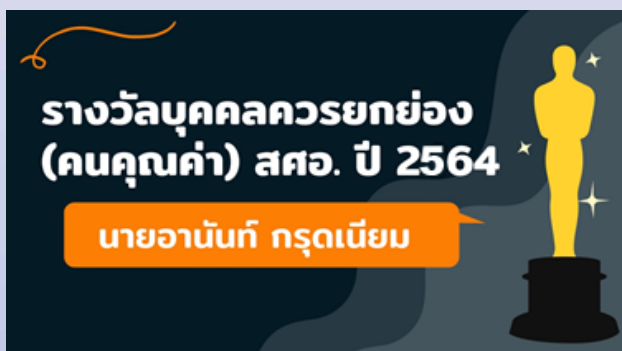
A = Achievement Motivation

หมายถึง ความมุ่งมั่น ปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย ได้แก่ การอุทิศตน มุ่งมั่นปฏิบัติ หน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อความสำเร็จ ของงานและองค์กร

เพื่อเป็นการส่งเสริม และการกำกับดูแลให้บุคลากรของ สำนักงานประพตติตตามค่านิยมหลักแล้วยังมีการจัดกิจกรรม ประกวด “คนคุณค่า ปี 9” สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564” โดยใช้วิธีการโหวตให้คะแนน จากบุคลากรทั้งหมด เพื่อค้นหาคนคุณค่าที่มีพฤติกรรม และการปฏิบัติตนสอดคล้องกับค่านิยมหลักตามที่สำนักงาน กำหนด ซึ่งผู้ที่ได้รับการลงคะแนนโหวตมากที่สุดในปีนี้ ได้แก่ นายอานันท์ กรุดเนียม ตำแหน่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ ปฏิบัติการ สังกัดกองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม โดยบุคลากรที่ลงคะแนนได้เขียนถึงความประทับใจต่อคนคุณค่า อาทิ มีความตั้งใจในการทำงาน และมีความเสียสละ เป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน

นายอานันท์ กรุดเนียม กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้ที่ได้รับคัดเลือก “คนคุณค่า ปี 9” สศอ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของ สศอ. ให้สามารถยกระดับมาตรฐานได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บรรลุเป้าหมาย ผู้นำองค์กร ได้ให้ความสำคัญในการผลักดัน โดยการส่งเสริม กระตุ้น ให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของการ นำเกณฑ์ PMQA มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถรักษามาตรฐานได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ มีความพร้อมรองรับการตรวจประเมิน ตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA 4.0 ต่อไป

รายงานผลการดำเนินงาน การจัดการความรู้ (KM) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะที่เป็นองค์กรชั้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศสู่ความยั่งยืน มีพันธกิจหลักที่สำคัญประกอบด้วย 1) จัดทำ บูรณาการ ผลักดันนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน 2) จัดทำ เชื่อมโยง และให้บริการข้อมูล การขึ้นนำและการเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เชื่อถือได้ และ 3) สร้างความเข้มแข็งในการเป็นองค์กรที่เป็นเลิศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ภายใต้ “ค่านิยม” รับผิดชอบหน้าที่ เสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้ส่งเสริม สร้างสรรค์ และพัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งในการจัดการความรู้เพื่อมุ่งมั่นพัฒนาความรู้ความสามารถให้ข้าราชการเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในวิชาการสมัยใหม่ ทันตอกับสภาพเศรษฐกิจสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยสร้างระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ขององค์กรให้เป็นรูปธรรมและสามารถนำไปสนับสนุนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อยกระดับการจัดการความรู้ไปสู่การจัดการในเชิงยุทธศาสตร์การใช้ประโยชน์จากการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ ประสิทธิภาพ การดำเนินงาน ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในหมู่บุคลากร ขององค์กรให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยยึดประชาชน ผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางการจัดการความรู้ ในปีนี้สำนักงานได้มุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรจะดำเนินการจัดการความรู้ สร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญของสำนักงาน อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับได้พัฒนาตนเอง และสร้างแรงจูงใจในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

การดำเนินการจัดการความรู้ สรุปลสาระสำคัญ ดังนี้

1. การบ่งชี้กำหนดความรู้ (Knowledge Identification)

ดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิม โดยการปรับปรุง พัฒนา ต่อยอดองค์ความรู้ ตลอดจนกำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติภารกิจ และบุคลากรจำเป็นต้องรู้ในปี พ.ศ. 2564 ทบทวนแผนที่นำทางการจัดการความรู้ (KM Roadmap) พ.ศ. 2564-2566 และกำหนดองค์ความรู้ที่จะดำเนินการจัดทำในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ผ่านการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในรูปแบบออนไลน์

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation & Acquisition)

2.1 การจัดตั้งคณะทำงานจัดทำองค์ความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ร่วมผลักดันการจัดทำองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในปี พ.ศ. 2564 ภายใต้ภารกิจที่จะจัดทำองค์ความรู้ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 3 เรื่อง ประกอบด้วย 1) การเสนอนโยบายแผน มาตรการพัฒนาอุตสาหกรรมในระดับพื้นที่ 2) การวิเคราะห์อุตสาหกรรมชั้นนำนโยบายด้วย i-Single Form และ 3) การจัดทำข้อเสนอโครงการความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

2.2 จัดหาเอกสาร/ตำรา/สื่อความรู้ เพื่อสนับสนุนความรู้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

2.3 การศึกษาดูงานแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ ศึกษาดูงานโรงงานบริการนวัตกรรมอาหาร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Video Conference (Zoom Meeting)

2.4 การบรรยายถ่ายทอดความรู้จากวิทยากรที่ชำนาญ อย่างน้อยองค์ความรู้ละ 1 ครั้ง จำนวน 3 ครั้ง ประกอบด้วย 1) องค์ความรู้ที่ 1 นโยบาย แผน มาตรการพัฒนาอุตสาหกรรม ในระดับพื้นที่ ภายใต้หัวข้อ การเสนอแนะนโยบาย แผน มาตรการพัฒนาอุตสาหกรรม ในระดับพื้นที่ โดย นายสุริยนต์ ธัญกิจจานุกิจ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ 2) องค์ความรู้ที่ 2 การวิเคราะห์อุตสาหกรรมขึ้นนโยบายด้วย i-SingleForm ภายใต้หัวข้อ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบในมุมมองของนักลงทุน โดย นายประกิต สิริวัฒนเกตุ กรรมการผู้จัดการ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนเมอร์เซ็นพาร์ตเนอร์ จำกัด และ 3) องค์ความรู้ที่ 3 การจัดทำข้อเสนอโครงการความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ภายใต้หัวข้อ การดำเนินโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจของไทยกับแหล่งกองทุนของต่างประเทศ โดย นางสาววรัญญา ผู้พิทักษ์ผล นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ สำนักเอเชีย แอฟริกา และ ตะวันออกกลางกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization)

- 3.1 จัดทำคู่มือองค์ความรู้ในรูปแบบเอกสาร หรืออื่น ๆ ที่เหมาะสม
- 3.2 จัดหาและพัฒนาระบบการบันทึกหน้าจอและบรรยากาศในการอบรม
- 3.3 ปรับปรุงเว็บไซต์ KM และบำรุงรักษาระบบและอัปเดตข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้

จัดตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองคู่มือองค์ความรู้เพื่อพิจารณากลั่นกรองความถูกต้องครบถ้วนขององค์ความรู้

5. การเข้าถึงความรู้

เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ผ่านเว็บไซต์ และการเผยแพร่ความรู้ผ่านห้องสมุด สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

6.1 กิจกรรม KM Kick off

การจัดกิจกรรม KM Kick Off ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ภายใต้แนวคิด KM OIE KM to LO เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักงานเข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรจะดำเนินการด้านการจัดการความรู้ โดยเป็นการเปิดตัวการดำเนินการโครงการบริหารจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตลอดจนเป็นการนำเสนอแผนปฏิบัติการ การบริหารจัดการความรู้ประจำปี คณะทำงานบริหาร พัฒนาศักยภาพบุคคลและองค์ความรู้ และองค์ความรู้ที่จะดำเนินการในปี พ.ศ. 2564

6.2 กิจกรรม KM Day

การจัดกิจกรรม KM day ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ภายใต้แนวคิด “KM to LO Knowledge Management to Learning Organization” โดยจัดในรูปแบบ Hybrid Conference ณ ห้องประชุม 601 ชั้น 6 สศอ. และผ่าน Video Conference (Zoom Meeting) เพื่อสรุปผลการดำเนินการโครงการบริหารจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตลอดจนเป็นการนำเสนอองค์ความรู้ที่จัดทำในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และจัดให้มีกิจกรรมยกย่องชมเชยและมอบรางวัลแก่คณะทำงานจัดทำองค์ความรู้ และบุคลากรที่ได้อุทิศเวลามาร่วมแบ่งปันความรู้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายใน สศอ.

6.3 กิจกรรม KM Smart Sharing

เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และการแบ่งปันองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในสำนักงาน ทั้งจากบุคลากรที่กำลังจะเกษียณอายุราชการ และบุคลากรอื่น ๆ ในทุกระดับ เพื่อสร้างบรรยากาศการร่วมกันพัฒนาการทำงานภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยจัดให้มีการถ่ายทอดความรู้จำนวน 5 ครั้ง ประกอบด้วย 1) เรื่อง ธุรกิจอุตสาหกรรมไทยในเมียนมา ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน 2) เรื่อง มือถือไม้ค้ำ ทำอย่างไรให้ไฟส่อง เทคนิคการพูดของพิธีกรและผู้ดำเนินรายการ 3) เรื่อง ระบบตรวจสอบรายชื่อที่ปรึกษา (OIE-Consult) และการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ 4) How to กว่าจะมาเป็นข้าว และ 5) เรื่อง Check up ภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2564

6.4 กิจกรรม KM Smart Activity

เป็นกิจกรรมในรูปแบบการรับฟังบรรยาย และทดลองปฏิบัติจริง (Learning by doing) จากวิทยากรที่มีความรู้ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ไตรมาสละ 1 ครั้ง เพื่อกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และฝึกฝนให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) โดยจัดให้มีการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 3 ครั้ง ประกอบด้วย 1) เรื่อง การทำเทียนหอม 2) เรื่อง English for Business Communication และ 3) เรื่อง การอบรมเสริมสร้างสไตส์การแต่งกาย

7. การเรียนรู้

สำนักงานฯ ได้รวบรวมจัดเก็บองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยการถ่ายทอดความรู้ที่อยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ให้เป็นความรู้ที่เป็นรูปธรรม (Explicit Knowledge) ซึ่งจะเป็นความรู้ขององค์กร ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบเอกสารองค์ความรู้ วิดีทัศน์ และ Soft file โดยบุคลากรสามารถ เข้าไปสืบค้นได้หลายช่องทาง อาทิ KM เว็บไซต์ ห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นต้น

ภาพการประชุมเพื่อทบทวนการจัดทำแผนที่นำทางการจัดการความรู้ (KM Roadmap) และองค์ความรู้ในปี พ.ศ. 2564

การจัดกิจกรรม KM Kick Off ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
ภายใต้แนวคิด “KM to LO Knowledge Management to Learning Organization”

การจัดกิจกรรม KM day ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ภาพกิจกรรมการบรรยายถ่ายทอดความรู้จากวิทยากรที่ชำนาญในองค์ความรู้ จำนวน 3 ครั้ง

ภาพกิจกรรม KM Smart Sharing จำนวน 5 ครั้ง

ภาพกิจกรรม KM Smart Activity จำนวน 3 ครั้ง

ภาพกิจกรรมการพัฒนาแนวทางถ่ายทอดความรู้ ภายใต้หัวข้อ หลักสูตรออนไลน์การทำ Google Analytic

ภาพกิจกรรมการศึกษาฐานโรงงานบริการนวัตกรรมการอาหาร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

PART

3

3 ทศวรรษ สศอ. กับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย

- คำถามตลอด 30 ปี ... ทำไมประเทศไทยจึงไม่พัฒนารถยนต์แบรนด์ไทยเป็นของตนเอง?
- 3 ทศวรรษของ สศอ. กับบทบาทการเจรจาการค้าระหว่างประเทศเพื่อภาคอุตสาหกรรมไทย

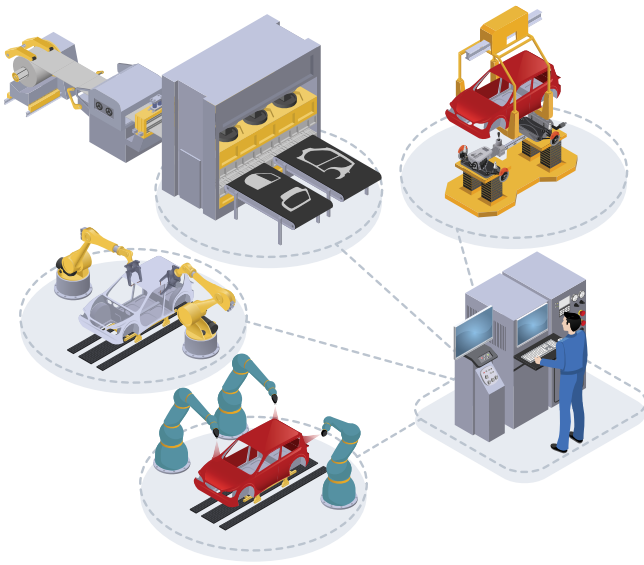

คำถามตลอด 30 ปี...

ทำไม ประเทศไทยจึงไม่พัฒนารถยนต์แบรนด์ไทยเป็นของตนเอง?

ดุสิต อนันตรักษ์

ผู้เชี่ยวชาญด้านการชื้อนำและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม

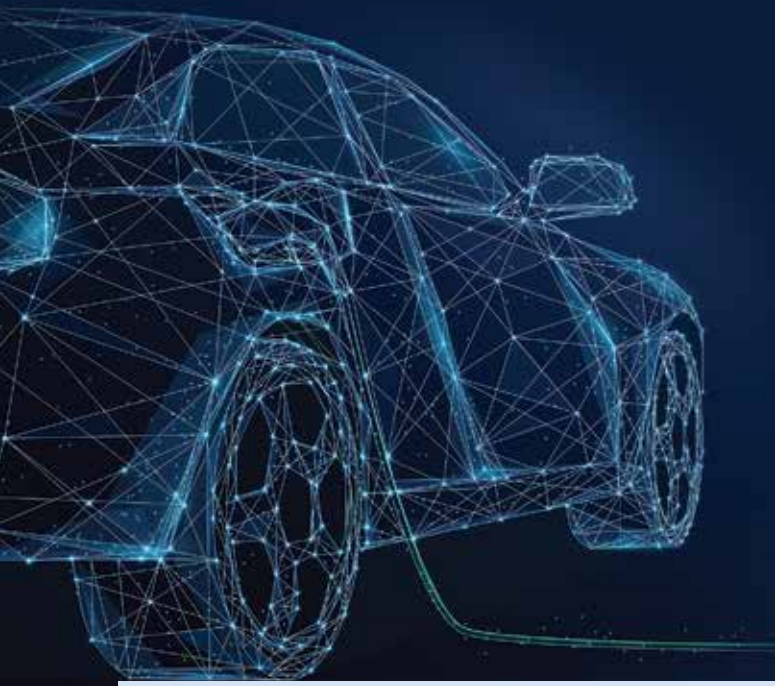

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ผมมีโอกาสดได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจและวิชาการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เรื่อง อุตสาหกรรมยานยนต์ไทยไปอย่างไรดี ภายใต้นโยบายส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า(Electric Vehicle : EV) กรรมการท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นเห็นว่าประเทศไทยควรใช้โอกาสในการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยียานยนต์จากเครื่องยนต์สันดาปภายใน (ICE) มาเป็นการขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า ด้วยการพัฒนารถยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ (National Car) เป็นของตัวเองเหมือนกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน เช่น มาเลเซีย ซึ่งดำเนินนโยบายรถยนต์แห่งชาติในชื่อว่า Proton และ Perodua มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 หรือเวียดนามซึ่งเริ่มนโยบายรถยนต์แห่งชาติ ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา ในชื่อว่า VinFast ในขณะที่ผมให้ความเห็นไปว่า ประเทศไทยใช้นโยบาย International Car Policy ซึ่งเน้น “ความเสรี เท่าเทียม และโปร่งใส” แก่นักลงทุนทั้งในประเทศและจากทุกประเทศทั่วโลกมาโดยตลอด 50 ปีของการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย ส่งผลให้ในปัจจุบัน ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตและส่งออกของบริษัทรถยนต์ชั้นนำของโลก ทั้งค่ายญี่ปุ่น ยุโรป อเมริกา และจีน โดยรถยนต์ที่เป็น Product Champions ของไทย ได้แก่ รถกระบะ 1 ตัน และรถยนต์ประหยัดพลังงานมาตรฐานสากล (ECO Car และ ECO Car รุ่นที่ 2) เกิดขึ้น

จากนโยบายส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ด้านภาษีของภาครัฐ เพื่อดึงดูดให้บริษัทรถยนต์ค่ายต่าง ๆ มาลงทุนสร้างฐานการผลิตในประเทศไทยเกิดการใช้ชิ้นส่วนในประเทศจำนวนมาก (รถกระบะใช้ชิ้นส่วนในประเทศ ถึงร้อยละ 95) โดยเฉพาะชิ้นส่วนหลัก เช่น โครงรถ เครื่องยนต์ เกียร์ ยางล้อ ล้วนแล้วแต่ผลิตในประเทศทั้งสิ้น นอกจากนี้ รถยนต์ทั้งสองคันดังกล่าวได้สร้าง Valued Added ให้กับประเทศไทยในด้านวิจัยและพัฒนาอีกด้วย ตัวอย่างเช่น หัวหน้าทีมวิศวกรออกแบบรถกระบะเป็นคนไทย และมีส่วนร่วมในการออกแบบและพัฒนาในทุกขั้นตอน รถยนต์ ECO Car ที่นำไปทดสอบตามมาตรฐานสากลผลิตในประเทศไทย และการทดสอบมาตรฐานสากล (UN Regulation) ของรถกระบะ และ ECO Car เช่น มาตรฐานมลพิษ สามารถดำเนินการทุกขั้นตอนในห้องปฏิบัติการในประเทศไทย โดยมีวิศวกรไทยรุ่นใหม่อายุไม่เกิน 30 ปีเป็นผู้ควบคุมการทดสอบทั้งหมด จึงกล่าวได้อย่างภาคภูมิใจว่า รถยนต์ Product Champions นี้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกออกแบบและผลิตขึ้นในประเทศไทยอย่างแท้จริง จะมีแค่เพียงชื่อยี่ห้อและชื่อรุ่นเท่านั้น ซึ่งพิจารณาแล้ว อาจจะไม่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทยหรือคนไทยเลย

คำถามที่ว่า “ทำไม ประเทศไทยจึงไม่พัฒนารถยนต์แห่งชาติเป็นของตนเอง?” เกิดขึ้นมานานแล้ว โดยปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาการเปลี่ยนผ่านไปสู่เทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า คำถามนี้ได้ถูกหยิบยกอย่างกระหึ่มอีกครั้งโดยกลุ่มนักธุรกิจ นักวิชาการ นักวิเคราะห์ของสถาบันการเงิน และประชาชนบางกลุ่ม ซึ่งมองว่ารถยนต์ไฟฟ้าเป็นเทคโนโลยีใหม่ มีจำนวนชิ้นส่วนน้อย (เมื่อเทียบกับรถยนต์ ICE) รวมทั้ง อยู่ในช่วงเริ่มต้นการพัฒนา จึงเป็นโอกาสของประเทศไทยในการสร้างรถยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติเป็นของตัวเองเพื่อมาแข่งขันกับรถยนต์ไฟฟ้าของค่ายต่าง ๆ บนพื้นฐานความเชื่อว่าการสร้างรถยนต์แห่งชาติสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศไทยได้มากกว่าการเป็นฐานการผลิตของรถยนต์ยี่ห้อต่าง ๆ ... วันหนึ่ง ช่วงเวลาว่างจากงานประจำ ผมได้สมมติตัวเองเป็นนักธุรกิจที่ต้องการลงทุนสร้างรถยนต์ไฟฟ้ายี่ห้อ “วลาหก*” ขึ้นมาเป็นรถยนต์แห่งชาติ แล้วขบคิดต่อว่า ผมควรต้องทำอะไร และต้องขอให้ภาครัฐดำเนินนโยบายในการส่งเสริม/สนับสนุนอย่างไรบ้าง เพื่อให้รถยนต์ไฟฟ้าวลาหกประสบความสำเร็จทั้งตลาดในประเทศและตลาดส่งออก โดยผมพบว่า ...

(ข้อมูลจากวิกิพีเดีย : * วลาหก (Vlahok) เป็นสัตว์หิมพานต์ตระกูลม้า ลักษณะภายนอกจะเป็นม้ามีหางเป็นปลา ตัวสีขาวนวล ม้าวลาหกสามารถวิ่งไปบนเมฆได้ เหาะเหินเดินอากาศได้เร็วกว่าม้าทุกชนิด มีเสียงร้องก้องกังวาลดุจฟ้าร้อง และพละก่าล้มมหาศาล)

1. ด้านการผลิต

1.1 ผมต้องมีเงินลงทุนเพื่อสร้างโรงงานประกอบรถยนต์ไฟฟ้าหลากหลายในประเทศ โดยในช่วงเริ่มต้นการพัฒนานั้น ผมอาจต้องใช้เงินซื้อสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีหรือใช้เงินซื้อตัวผู้เชี่ยวชาญจากผู้ผลิตรถยนต์ชั้นนำที่มีความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าก่อน แต่ขณะเดียวกัน ผมต้องเตรียมเงินลงทุนอีกก้อนหนึ่งสำหรับงานด้านวิจัยและพัฒนา เช่น การพัฒนาแบตเตอรี่ให้ใช้เวลาชาร์จไฟน้อยลง แต่สามารถวิ่งได้ระยะทางมากขึ้น เป็นต้น เพื่อสร้างเทคโนโลยีของตนเองให้เท่าทันกับผู้ผลิตชั้นนำเหล่านี้ โดยรวมแล้ว ผมต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมหาศาล โดยไม่สามารถหาเพื่อนร่วมลงทุนจากต่างประเทศได้เลย เนื่องจากจะผิดคอนเซ็ปต์ของรถยนต์แห่งชาติไป

1.2 ผมต้องติดต่อประสานกับผู้ผลิตชิ้นส่วนในประเทศ (Supply Chain) จำนวนมาก เพื่อจัดหาชิ้นส่วนมาประกอบรถยนต์ไฟฟ้าสำหรับชิ้นส่วนร่วมที่ใช้ทั้งในรถยนต์ไฟฟ้าและรถยนต์ ICE ไม่ว่าจะเป็น ยางล้อ ไฟส่องสว่าง แผงวงจรไฟฟ้า เบาะนั่ง ชิ้นส่วนพลาสติก คงไม่มีประเด็นปัญหา เนื่องจากผู้ผลิตไทยในประเทศมีศักยภาพในการผลิตชิ้นส่วนเหล่านี้อยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม บางชิ้นส่วนจำเป็นต้องพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต ทั้งในด้านการออกแบบ การติดต่อสื่อสารระหว่างอุปกรณ์เพื่อให้สามารถรองรับรถยนต์ไฟฟ้าได้...สำหรับชิ้นส่วนหลัก (Core Technology) ของรถยนต์ไฟฟ้า เช่น แบตเตอรี่ มอเตอร์ กล้องควบคุมการทำงานของแบตเตอรี่ที่ใช้ในการขับเคลื่อนยานยนต์ไฟฟ้า (Battery Management System) กล้องควบคุมการทำงานการขับเคลื่อนยานยนต์ไฟฟ้า (Driving Control Unit) และ PCU Inverter นั้นอาจจะประสบปัญหาเรื่องไม่มีการผลิตในประเทศ เพราะปริมาณความต้องการใช้ชิ้นส่วนยังไม่สูงมาก จึงไม่คุ้มค่าต่อการผลิต หรือในบางกรณีมีการผลิตแล้ว แต่เพื่อใช้ประกอบรถยนต์ยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งเท่านั้น มิได้จำหน่ายเป็นการทั่วไป จะเห็นได้ว่ารถยนต์ไฟฟ้า

หลากหลายไม่สามารถใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศทั้งหมด ยังจำเป็นต้องนำเข้าชิ้นส่วนจากต่างประเทศอยู่ ทั้งนี้ หากต้องการให้รถยนต์ไฟฟ้าคันนี้สร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดกับประเทศไทยทั้งหมดตามคอนเซ็ปต์รถยนต์แห่งชาติ ผมต้องเพิ่มเงินลงทุนเพื่อสร้างโรงงานผลิตชิ้นส่วนเหล่านี้ควบคู่ไปกับการลงทุนสร้างโรงงานประกอบรถยนต์ด้วย

2. ด้านการตลาด

2.1 ผมต้องมีแผนการตลาดที่เจ๋งมาก ในการทำให้ผู้บริโภคคนไทยรู้สึกภาคภูมิใจในรถยนต์สัญชาติไทย และเกิดความคิดชาตินิยม (เหมือนดังเช่นคนญี่ปุ่น หรือคนเกาหลี) เพื่อซื้อรถยนต์ไฟฟ้าหลากหลายมาใช้ แทนการซื้อรถยนต์นั่งขนาดกลางค่ายญี่ปุ่นที่มีดีไซน์รูปร่างโฉบเฉี่ยวทันสมัย หรือรถยนต์ค่ายยุโรประดับพรีเมียมที่มีความหรูหราและมาพร้อมอุปกรณ์ไฮเทค หรือรถกระบะค่ายอเมริกาที่ออกแบบตกแต่งห้องโดยสารภายในเหมือนรถยนต์นั่ง และเต็มไปด้วยอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งนี้ แผนการตลาดของผมจะต้องไม่ลืมข้อเท็จจริงที่ว่า ปัจจัยสำคัญที่ผู้บริโภคคนไทยคำนึงถึงในการเลือกซื้อรถยนต์ยังประกอบไปด้วย บริการหลังการขาย (จำนวนโชว์รูมและศูนย์บริการ คุณภาพการซ่อมบำรุง) ราคาจำหน่ายและกิจกรรมส่งเสริมการตลาด (ของแถม) คุณภาพผลิตภัณฑ์ ความเชื่อมั่นในแบรนด์หรือความชอบส่วนตัว และราคาขายต่อของรถยนต์ใช้แล้ว

2.2 ผมต้องมีเครือข่ายธุรกิจในต่างประเทศ สำหรับการส่งออกรถยนต์ไปจำหน่ายทั่วโลก รวมทั้ง ต้องมีนักการตลาดที่มีข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละตลาด กฎระเบียบของประเทศเหล่านั้น ต้องมีทีมวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาและออกแบบรถยนต์ให้มีความโดดเด่น ต้องสร้างความน่าเชื่อถือ มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล (UN Regulation) สามารถแข่งขันกับรถยนต์ที่ผลิตจากประเทศชั้นนำต่าง ๆ ได้ และที่สำคัญคือ ผมต้องอธิบายความหมายของคำว่า “หลากหลาย” เป็นภาษาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้บริโภคต่างชาติเข้าใจความหมาย และหันมาซื้อรถยนต์ที่ผลิตจากประเทศไทย

3. ความช่วยเหลือจากภาครัฐ

ผมต้องขอให้ภาครัฐดำเนินนโยบายในการส่งเสริม/สนับสนุนรถยนต์สัญชาติไทยที่ผลิตในประเทศ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับรถยนต์ค่ายอื่น ๆ ที่ผลิตในประเทศ หรือรถยนต์นำเข้าได้ โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้นเข้าสู่ตลาด ซึ่งปริมาณการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าหลากหลายยังไม่สูงนัก ทำให้มีต้นทุนแพง หากภาครัฐไม่ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ คงเป็นการยากที่รถยนต์ไฟฟ้าหลากหลายจะสามารถขายในราคาที่บริโภคคนไทยเข้าถึงได้ สำหรับมาตรการที่จะเสนอภาครัฐพิจารณานั้น ผมขอเสนอตัวอย่างของรัฐบาลมาเลเซีย ในยุคนายกรัฐมนตรี ดร.มหาเธร์ โมฮัมหมัด ซึ่งได้ออกนโยบายรถยนต์แห่งชาติ (National Automotive Policy : NAP) ในปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2552 โดยมีจุดประสงค์เพื่อปกป้องและสร้างโอกาสทางการตลาดให้กับรถยนต์แห่งชาติเช่น Proton, Perodua

และเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทที่มีโรงงานประกอบรถยนต์ในมาเลเซีย หรือบุคคล/นิติบุคคลที่มีเชื้อชาติมาเลเซียแท้ (Bumiputera) เท่านั้น โดยมาตรการภายใต้ NAP ซึ่งเป็น Non-Tariff Barriers ประกอบด้วย (1) Approved Permit หรือมาตรการใบอนุญาตควบคุมการนำเข้า ทำให้การนำเข้ารถยนต์มีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เสมือนเป็นการเก็บภาษีจากการนำเข้าเพิ่มเติมในอัตราที่สูงมาก โดยเงินจำนวนนี้จะนำไปอุดหนุนธุรกิจยานยนต์ของชาวมาเลเซียแท้ (Bumiputera) (2) Gazette Price หรือการออกประกาศกำหนดราคารถยนต์นำเข้าเพื่อการคำนวณภาษี ส่งผลให้ผู้นำเข้าไม่สามารถใช้ราคา CIF ในการคำนวณภาษีพึงชำระ ทำให้มีภาระภาษีที่สูงขึ้น (3) Industrial Adjustment Fund หรือการปรับลดฐานราคาในการคำนวณภาษีสรรพสามิตสำหรับรถยนต์ที่ประกอบในประเทศ ตามมูลค่าการใช้ชิ้นส่วนยานยนต์ที่ผลิตในมาเลเซีย ทำให้รถยนต์แห่งชาติมีภาระภาษีสรรพสามิตที่ต่ำกว่ารถนำเข้า (4) การให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเป็นพิเศษแก่ข้าราชการที่ซื้อรถยนต์แห่งชาติ

อย่างไรก็ตาม ผมตั้งข้อสังเกตว่า ถึงแม้นโยบาย NAP จะช่วยให้รถยนต์แห่งชาติมีความได้เปรียบด้านการตลาดและต้นทุนสินค้า และมีราคาขายที่ต่ำกว่ารถยนต์ประกอบในประเทศจากบริษัทรถยนต์ต่างชาติถึงประมาณร้อยละ 20-30 ทำให้สามารถแย่งตลาดได้อย่างรวดเร็วในช่วงเริ่มต้น แต่ถ้านโยบาย NAP หรืออีกนัยหนึ่งมาตรการ Non-Tariff Barriers ส่งผลด้านลบต่อรัฐบาลมาเลเซียอย่างใหญ่หลวง ทำให้รัฐบาลขาดรายได้จากการเก็บภาษีต่าง ๆ และสูญเสียงบประมาณจำนวนมากในการให้ความช่วยเหลือบริษัทรถยนต์แห่งชาติ และที่สำคัญทำให้ภาพลักษณ์ของรัฐบาลมาเลเซียย่ำแย่ในสายตาของนักลงทุนต่างชาติ เพราะรัฐบาลดำเนินนโยบายไม่เป็นธรรมและไม่โปร่งใส จึงไม่มีความมั่นใจต่อการลงทุนในมาเลเซีย โดยความไม่มั่นใจในนโยบายของมาเลเซียนี้ ได้ส่งต่อไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีการผลิตยานยนต์ส่งออกไปขาย

ในตลาดมาเลเซียอีกด้วย ทั้งนี้ ในเวลาต่อมา เมื่อรัฐบาลมาเลเซียลด/เลิกมาตรการให้ความช่วยเหลือแล้ว ส่งผลให้บริษัทรถยนต์แห่งชาติมียอดขายลดลงและประสบปัญหาด้านการเงิน จนต้องเปิดรับนักลงทุนรายใหม่จากต่างประเทศร่วมลงทุนด้วย กรณีนี้จึงเป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า นโยบายรถยนต์แห่งชาติของมาเลเซียไม่ประสบความสำเร็จอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้

ในฐานะนักธุรกิจที่ต้องการลงทุนสร้างรถยนต์ไฟฟ้าหลากหลายเป็นรถยนต์แห่งชาติ ผมคงต้องบวกลบคูณหารอย่างรอบคอบ เพราะต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก มีความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจสูงมาก และที่สำคัญคือ ต้องขอความช่วยเหลือจากภาครัฐในการดำเนินนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจทำให้เกิดสูญเสียรายได้จากการเก็บภาษีและสร้างภาพลักษณ์ด้านลบต่อการลงทุนในประเทศไทย...อย่างไรก็ตาม ในฐานะนักวิเคราะห์นโยบายและแผนของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หน่วยงาน Think Tank ด้านนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ของกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งก่อตั้งมาจนอายุครบ 30 ปีในปีี้ ผมเชื่อมาโดยตลอดว่า การที่ประเทศไทยสามารถก้าวขึ้นมาเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกยานยนต์ที่สำคัญของโลก โดยได้รับการยอมรับว่าเป็นฐานการผลิตของ Product Champions ได้แก่ รถกระบะ 1 ตัน และ ECO Car รวมทั้ง มีความพร้อมในด้านทรัพยากรบุคคล ฐานอุตสาหกรรมต้นน้ำ อุตสาหกรรมแม่พิมพ์ และอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศที่เข้มแข็งนั้น ปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จมาจากการที่ภาครัฐตัดสินใจไม่เลือกหนทางสร้าง "รถยนต์แห่งชาติเป็นของตนเอง" แต่เลือกดำเนินนโยบาย "International Car Policy" ซึ่งได้พิสูจน์แล้วว่า ตลอดระยะเวลา 50 กว่าปีของการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยภายใต้้นโยบายนี้ ได้สร้างประโยชน์และมูลค่าเพิ่มให้กับระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศไทยอย่างมหาศาล

3 ทศวรรษของ สศอ.

บทบาทการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เพื่อภาคอุตสาหกรรมไทย

อนุวัตร จุลินทร

ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือ สศอ. ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2534 จนถึงปัจจุบันยาวนานกว่า 3 ทศวรรษ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับการที่ประเทศไทยได้เริ่มมีการจัดทำความตกลงการค้าเสรีฉบับแรกคือ ความตกลงการค้าเสรีของอาเซียน (ASEAN Free Trade Agreement) หรือ AFTA ที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2535 บทความฉบับนี้ มีเป้าหมายในการอธิบายแลกเปลี่ยนบทบาทการมีส่วนร่วมของ สศอ. ในการเจรจาความตกลงการค้าเสรี ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานของ สศอ. ในการเจรจาความตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ

ความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement : FTA) เป็นความตกลงระหว่าง 2 ประเทศขึ้นไป ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกันทั้งในด้านภาษีและไม่ใช่ภาษี ซึ่งการจัดทำความตกลง FTA จะก่อให้เกิดกลุ่มทางการค้า หรือ Trade Bloc ระหว่างกันขึ้น ความตกลงการค้าเสรีที่มีการจัดทำขึ้นในช่วงแรก ๆ มักจะเน้นที่การเปิดตลาดการค้าสำหรับสินค้า แต่ในช่วงต่อ ๆ มาความตกลงการค้าเสรีมักจะมีการขยายขอบเขตให้มีความครอบคลุมมากขึ้น ทั้งในด้านการค้าบริการ อาทิ บริการท่องเที่ยว การรักษาพยาบาล การสื่อสาร การขนส่ง ฯลฯ การลงทุน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการอำนวยความสะดวกทางการค้า ความร่วมมือทางวิชาการ ตลอดจนกลไกระงับข้อพิพาททางการค้าระหว่างกัน

ในการเจรจาเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศใน ความตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ นั้น สศอ. จะทำหน้าที่ในการ เสนอแนะท่าทีในการเจรจาในด้านที่มีผลกระทบกับ ภาคอุตสาหกรรม และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของคณะผู้แทนไทย ในการเจรจาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยแนวทาง ในการเจรจาของ สศอ. นั้นมีเป้าหมายเช่นเดียวกันกับ หน่วยงานอื่นในการแสวงหาตลาดการส่งออกให้กับสินค้า ของไทย ควบคู่กันไปกับการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และมีราคาที่เหมาะสม เพื่อให้ภาคการผลิตของไทยมีความ สามารถในการแข่งขันในตลาดโลก อย่างไรก็ตามยังมีประเด็น ที่ สศอ. ให้ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือระยะเวลา ในการปรับตัวแก่ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม ที่อาจได้รับผลกระทบจากการแข่งขันที่มากขึ้น โดยได้มีการหารือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพิจารณา ความพร้อมของแต่ละอุตสาหกรรมและการผลักดัน การเจรจาให้อุตสาหกรรมที่ยังไม่มีความพร้อม ได้มีระยะ ในการปรับตัวที่เหมาะสม โดยการบรรจุสินค้าของกลุ่ม อุตสาหกรรมที่ไม่พร้อมเหล่านี้ในกลุ่มรายการสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าว สศอ. ได้ตระหนักถึงปัญหาของการปกป้องอุตสาหกรรม ที่อาจมากเกินไป ซึ่งอาจก่อให้เกิดอุตสาหกรรมทารก (Infant Industry) พร้อมกันกับการเร่งรัดพัฒนาการผลิต และผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ และขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลกไปพร้อม ๆ กัน

สำหรับในช่วงต่อมาที่ประเทศไทยได้มีการขยาย การจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศกลุ่มต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และภาคอุตสาหกรรมของไทยสามารถปรับตัว และมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นในระดับหนึ่งแล้ว แนวทางการเจรจาความตกลงการค้าเสรีของ สศอ. มีการเปลี่ยนแปลง โดยได้เน้นไปที่การสร้างเครือข่าย หรือห่วงโซ่อุปทานการผลิต (Supply Chain) มากขึ้น ซึ่งการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ให้ความสำคัญกับทฤษฎีด้านการค้า ระหว่างประเทศแบบดั้งเดิม อาทิ แนวคิดความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบของ David Ricardo ที่เห็นว่าเมื่อ มีการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกันแล้ว แต่ละประเทศจะ เปลี่ยนไปผลิตในสินค้าที่ตนมีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ และนำมาซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน อันจะทำให้เกิดประโยชน์ ต่อทั้งสองฝ่าย ในการดังกล่าวจะเป็นผลให้อุตสาหกรรม ที่ไม่ได้เปรียบอาจต้องเลิกการผลิตหรือย้ายฐานการผลิตไปยัง ประเทศอื่น อย่างไรก็ตามข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่า เมื่อประเทศต่าง ๆ มีการเปิดเสรีด้านการค้าระหว่างกัน หลายประเทศก็ยังสามารถคงอุตสาหกรรมของตนไว้ได้ และมีการนำสินค้าในอุตสาหกรรมเดียวกันมาค้าขาย แลกเปลี่ยนกัน ซึ่งปรากฏการณ์นี้สามารถอธิบายได้ โดยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ใหม่ ๆ ที่มีความทันสมัยกว่า อาทิ ทฤษฎีการค้าใหม่ (New Trade Theory) ของ Paul Krugman ที่ได้อธิบายว่า ประเทศที่มีการผลิตและค้าขายสินค้า

ในอุตสาหกรรมเดียวกันก็ยังสามารถมีการค้าขายระหว่างกันได้ ทั้งนี้ สินค้าที่ขายอาจจะมีความแตกต่างกันในบางลักษณะ อาทิ ผลิตรถยนต์เหมือนกัน แต่เป็นคนละรุ่นหรือคนละประเภทกัน การผลิตสินค้าที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจะสามารถทำให้เกิดความได้เปรียบหรือความสามารถในการแข่งขันได้ โดยเกิดจากการประหยัดจากขนาดการผลิตหรือการเรียนรู้สะสมของผู้ผลิตแต่ละราย ในการนี้ แนวทางข้อเสนอแนะการเจรจาการค้าเสรีของ สศอ. จึงไม่เน้นที่การเปิดตลาดให้สินค้าของไทยเพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นให้เกิดการผลิตและแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศภาคีไปพร้อม ๆ กัน

สำหรับแนวทางในการส่งเสริมให้มีการผลิตและให้เกิดเครือข่ายการผลิตในการเจรจาความตกลงการค้าระหว่างประเทศส่วนหนึ่งจะเกี่ยวข้องกับการเจรจาในด้านกฎถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้ว กฎถิ่นกำเนิดสินค้าจะเป็นกฎที่ใช้ในการระบุสัญชาติของสินค้าเพื่อให้ทราบได้ว่าสินค้านั้นควรได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรตามความตกลงหรือไม่ ซึ่งโดยปกติจะมีการพิจารณาว่าสินค้านั้นมีมูลค่าการผลิตของประเทศภาคีสมาชิกหรือของภูมิภาค (Regional Value Content : RVC) ที่มากเพียงพอหรือไม่ และหากมีการนำวัตถุดิบจากภายนอกประเทศภาคีสมาชิกใช้ในการผลิต วัตถุดิบดังกล่าวต้องมีการนำมาแปลงสภาพที่มากเพียงพอ (Substantial Transformation) โดยในด้านมูลค่าการผลิตของภูมิภาค ความตกลงการค้าเสรีมักจะมีการกำหนดอัตรา RVC ขั้นต่ำว่าจะต้องมีจำนวนเท่าใด จึงจะถือว่าเป็นสินค้านั้นมีสัญชาติของภูมิภาคและได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น อาเซียนมีการกำหนด RVC ไว้ที่

ร้อยละ 40 เป็นต้น ซึ่งในการเจรจาในด้านกฎถิ่นกำเนิดสินค้านี้ มักมีบางประเทศเจรจาต่อรองให้มีการลดจำนวน RVC ลง โดยให้เหตุผลว่าจะทำให้ผู้ผลิตสามารถปฏิบัติตามกฎถิ่นกำเนิดสินค้าและได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีได้ง่ายขึ้น อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกทางการค้า แต่ในอีกทางหนึ่ง การยินยอมให้มีการใช้ RVC ต่ำเกินไป จะไม่เป็นการส่งเสริมให้ผู้ผลิตในภูมิภาคมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนหรือนำวัตถุดิบจากประเทศภาคีมาใช้ในการผลิต และไม่เป็นการส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายการผลิตร่วมกัน ดังนั้น สศอ. ที่มีหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็นในการพิจารณากฎถิ่นกำเนิดสินค้าที่เหมาะสมกับสินค้าต่าง ๆ จึงมีหลักในการเสนอแนะทำที่ด้านกฎถิ่นกำเนิดสินค้านั้นว่า กฎถิ่นกำเนิดสินค้าที่ใช้ต้องเป็นกฎที่สอดคล้องเป็นไปตามการผลิตจริง ไม่ใช่กฎที่ยากเกินไปจนกลายเป็นอุปสรรคทางการค้า ในขณะเดียวกันก็ต้องไม่ใช่กฎที่ง่ายเกินไปจนไม่ส่งเสริมให้มีการใช้วัตถุดิบจากภาคีสมาชิกที่จะก่อให้เกิดเครือข่ายการผลิตในภูมิภาค

แนวทางการเจรจาการค้าระหว่างประเทศของ สศอ. ในเรื่องการสร้างห่วงโซ่การผลิตกับประเทศต่าง ๆ นี้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่เกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ผนวกกับสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน อันเป็นผลให้วัตถุดิบในการผลิตสินค้าต่าง ๆ หลายชนิดมีการขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้นส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ เริ่มให้ความสำคัญกับความมั่นคงของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Securities) โดยเห็นถึงความจำเป็นในการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบหรือแหล่งอุปทานให้มีความหลากหลาย มีการกระจายความเสี่ยงของแหล่งอุปทานต่าง ๆ อย่างเหมาะสม แนวทางการเจรจาเพื่อสร้างห่วงโซ่การผลิต

หรือห่วงโซ่อุปทานไปยังประเทศคู่ภาคีที่หลากหลาย และมีข้อตกลงที่ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนวัตถุดิบในการผลิตเพิ่มมากขึ้นของ สศอ. จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงของห่วงโซ่อุปทานได้อีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ความตกลงการค้าเสรีที่ประเทศไทยจะมีการเจรจาควรมีความเป็นธรรมต่อทุกประเทศภาคีสมาชิก รวมทั้งมีความสมดุลในการเปิดเสรีระหว่างสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร ไม่มีการปกป้องสินค้าใดสินค้าหนึ่งมากเกินไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตรซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตอย่างหนึ่งของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งการจัดทำความตกลงการค้าระหว่างประเทศในลักษณะนี้ นอกจากจะเป็นการเพิ่มโอกาสให้ไทยเป็นผู้ส่งออกวัตถุดิบไปยังแหล่งต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นคงในห่วงโซ่อุปทานของไทย โดยการกระจายแหล่งในการจัดหาวัตถุดิบการผลิตของไทยไปพร้อม ๆ กันด้วย

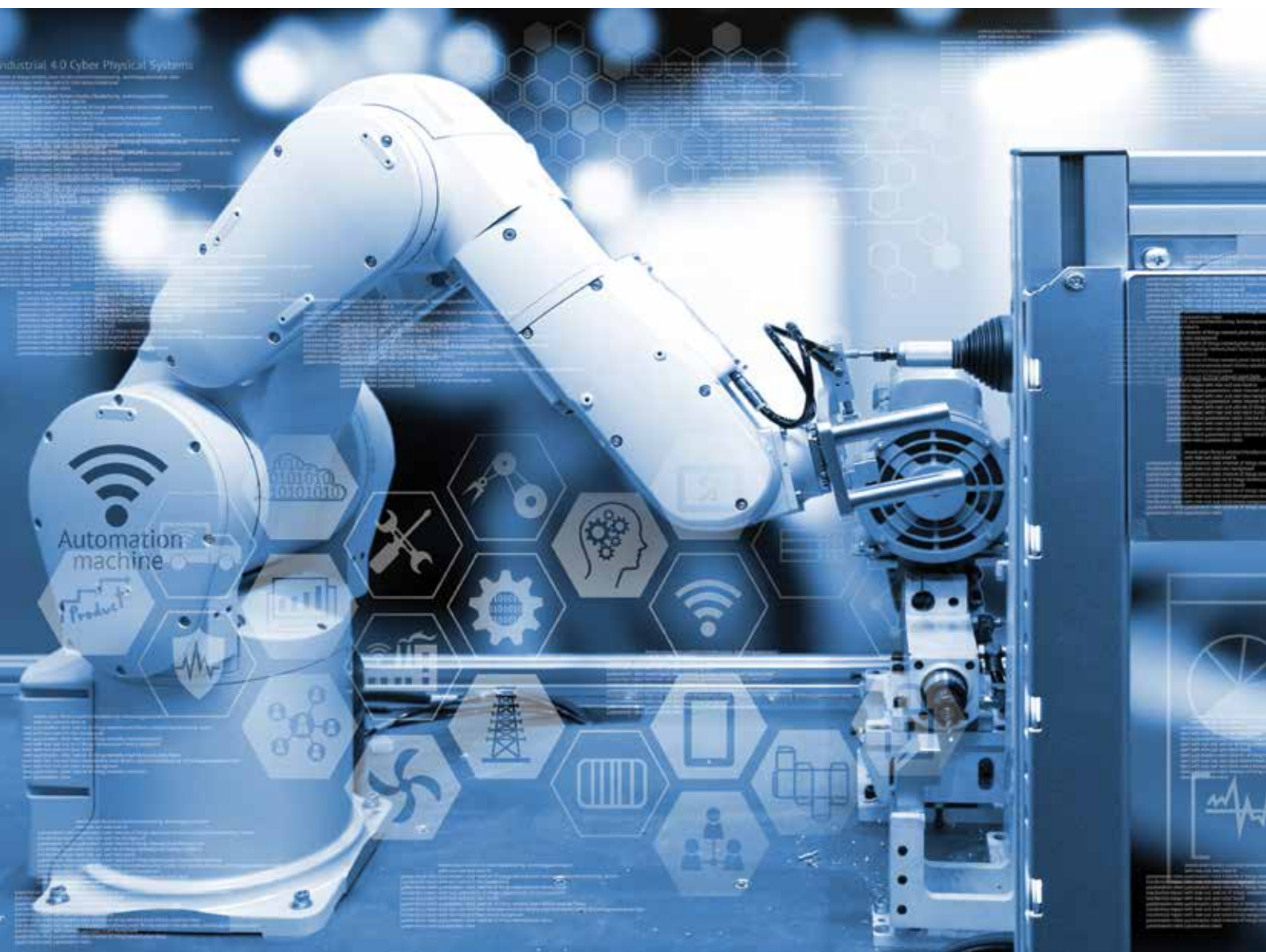
จากอดีตจนถึงในปัจจุบันไทยมีความตกลงการค้าเสรีจำนวน 14 ฉบับกับ 18 ประเทศ ได้แก่ อาเซียนจำนวน 10 ประเทศ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ซิลิ เปรู อินเดีย และฮ่องกง โดยความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership : RCEP) ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2565 เป็น FTA ฉบับล่าสุดของไทย ทั้งนี้ ในช่วงต่อไปประเทศไทยยังมีเป้าหมายการเปิดเจรจาความตกลงการค้าระหว่างประเทศฉบับใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง อาทิ การเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป การเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (EFTA) ซึ่งมีสมาชิก

ประกอบด้วย สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ และลิกเตนสไตน์ การเจรจาความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-แคนาดา รวมถึงการพิจารณาเข้าร่วมความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership) หรือ CPTPP ซึ่งในปัจจุบันยังไม่สามารถหาข้อยุติในการเข้าร่วมได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศหรือกลุ่มประเทศต่าง ๆ ที่ไทยมีแผนในการจัดทำความตกลงการค้าเสรีด้วยต่างเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีมาตรฐานในด้านต่าง ๆ สูง ทำให้คาดการณ์ได้ว่าความตกลงที่จะเกิดขึ้นจะมีการนำประเด็นต่าง ๆ อาทิ มาตรฐานแรงงาน สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงทางการค้าด้วย ดังนั้น สศอ. ในฐานะหน่วยงานที่เสนอแนะท่าทีในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงผลกระทบของประเด็นต่าง ๆ ที่จะถูกบรรจุเข้ามาในความตกลง FTA เหล่านี้ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎระเบียบและแนวทางในการรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กันกับการผลักดันให้การเปิดเสรีเหล่านี้มีความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ทั้งในส่วนของนโยบาย S-Curve 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย และนโยบายในด้านสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญของประเทศ อาทิ BCG Model โดยส่งเสริมให้มีการผลิตและค้าขายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมต่อไป

4

ทิศทางอุตสาหกรรมไทย
กับความท้าทายในอนาคต

- คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ กลไกขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยก้าวข้ามความท้าทายในอนาคต
- ทิศทางการปรับตัวของอุตสาหกรรมไทย ด้วยเทคโนโลยีหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติภายหลังโควิด-19
- “ภัยซิง” พืชเศรษฐกิจใหม่ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ก้าวไกลระดับโลก
- เศรษฐกิจอุตสาหกรรมปี 2564 กับความท้าทายในอนาคตปี 2565
- ทางเลือกและทางรอดในยุคภายหลังโควิด-19 : กลยุทธ์การปรับเปลี่ยนตำแหน่งของอุตสาหกรรมไทย บนห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาค (Regional Supply Chains)
- เร่งเครื่องอุตสาหกรรมไทย บนเส้นทางของโลกยุคใหม่

คณะกรรมการ พัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ

กลไกขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยก้าวข้ามความท้าทายในอนาคต

กองนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค (กม.)

ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่ผันผวน ภาคอุตสาหกรรมไทยต้องเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการกำหนดทิศทาง นโยบาย ตลอดจนแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคต ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถจัดการกับความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความท้าทายจากปัจจัยภายนอก ไม่ว่าจะเป็นกฎกติกาทางการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบใหม่ โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย เทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ ล้วนส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่อย่างโควิด-19 ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมในหลายเรื่อง เช่น การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล ถูกเร่งรัดให้เกิดในอัตราเร่ง เกิดแรงกดดันด้านพฤติกรรมสุขภาพ/มาตรฐานสุขอนามัย ห่วงโซ่มูลค่าโลกสั้นลง มีการเชื่อมโยงในภูมิภาคมากขึ้น ปริมาณขยะพลาสติก/ขยะติดเชื้อเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องคำนึงถึงเรื่องผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น กว่าเดิม เป็นต้น และนอกจากความท้าทายจากปัจจัยภายนอกแล้ว ภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยยังต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการสูญเสียความสามารถในการแข่งขันซึ่งสะท้อนได้จากข้อมูลหลายด้าน เช่น อัตราการขยายตัวของทุนอยู่ในระดับต่ำ แรงงานมีแนวโน้มลดลง ผลผลิตภาพเพิ่มขึ้นช้าจากการลงทุนด้านการวิจัยพัฒนาที่ต่ำและการเติบโตที่ชะลอตัวของผลผลิตภาพแรงงาน ภาคอุตสาหกรรมและบริการยังมีมูลค่าเพิ่มต่ำ อีกทั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยี/แหล่งเงินทุน

การก้าวข้ามความท้าทายดังกล่าว มุ่งสู่เศรษฐกิจสร้างมูลค่าที่เติบโตบนฐานนวัตกรรม องค์กรความรู้ เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ มีการพัฒนาที่ยั่งยืนตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG และ

ส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ย่อมต้องอาศัยการผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาผ่านกลไกที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในบริบทของภาคอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมมีกลไกระดับชาติ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งในเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน นั่นคือ **คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ หรือ กอช.** ซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2536 และมีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบ รวมถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ จำนวน 4 ครั้ง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 และล่าสุด คือ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563 ซึ่งได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของ กอช. ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี และข้อเสนอของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมและมีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนขึ้นในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ รวมทั้งเป็นกลไกที่มีความเป็นเอกภาพและบูรณาการในการดำเนินงานมากขึ้นด้วย

ตามกระบวนการของนโยบายสาธารณะทั้งในระดับภาพรวม
รายสาขา และรายประเด็น ตั้งแต่การก่อตัวของนโยบาย
(Policy Formation) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation)
การกลั่นกรองข้อเสนอเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเชิงนโยบาย
ของคณะรัฐมนตรี(Policy Decision) การประสานนโยบาย
ไปสู่การปฏิบัติ (Policy Implementation) ไปจนถึงการติดตาม
และประเมินผลการดำเนินนโยบาย (Policy Evaluation)
ด้วยการบูรณาการแนวคิด มาตรการ และการดำเนินงาน
เพื่อให้การทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมุ่งสู่เป้าหมาย
เดียวกันได้อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพสูง

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2563

นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน
รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธาน
กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นฝ่ายเลขานุการฯ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้บริหารองค์กรภาคเอกชน ได้แก่ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวน 3 ท่าน ร่วมเป็นกรรมการฯ โดยมีกระทรวงอุตสาหกรรมทำหน้าที่ ฝ่ายเลขานุการฯ (ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ และเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ) โดยมีอำนาจหน้าที่หลัก ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ รวมทั้งขับเคลื่อนและผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งในระดับภาพรวมและรายสาขาอุตสาหกรรม ให้สอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่กำหนด โดยบูรณาการกับคณะกรรมการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ กอช. ยังมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุน ภาคเอกชนให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิต มีการสร้างและประยุกต์ใช้งานวิจัยพัฒนา เทคโนโลยี และ นวัตกรรม ตลอดจนสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการยกระดับขีดความสามารถ ในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมได้อย่างยั่งยืนอีกด้วย

กระทรวงอุตสาหกรรม โดย สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ กอช. ได้มีการเตรียมการสำหรับการประชุม กอช. ครั้งแรก ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563 มาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การพิจารณาร่วมกันของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกกระทรวงฯ ตลอดจน ผู้ทรงคุณวุฒิใน กอช. ที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยมีประเด็น เชิงนโยบายที่คาดว่าจะนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของ กอช. อาทิ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2565-2570) (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนา อุตสาหกรรมพืชกัญชงสู่เชิงพาณิชย์ (พ.ศ. 2566-2570) รวมถึง ข้อเสนอการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อน การดำเนินงานของ กอช. ในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ คาดว่า ประเด็นสำคัญด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศจะถูก ผลักดันและขับเคลื่อนผ่านกลไก กอช. อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผล ให้การพัฒนาอุตสาหกรรมไทยในประเด็นสำคัญเหล่านั้นเกิดผล ในทางปฏิบัติได้โดยเร็วอย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้การบูรณาการ ของทุกภาคส่วน นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และยั่งยืน สามารถก้าวข้ามความท้าทายในอนาคต มุ่งสู่การเป็น ประเทศที่มั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนา อย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม และมีฐานทรัพยากรธรรมชาติ ที่ยั่งยืนตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

ทิศทางการปรับตัว ของอุตสาหกรรมไทย

ด้วยเทคโนโลยีหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ภายหลังโควิด-19

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1 (กส.1)

ภายหลังสถานการณ์โควิด-19 เริ่มคลี่คลายและดีขึ้นจากการคิดค้นวัคซีนป้องกันโควิด-19 ส่งผลให้เศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว รวมทั้งอุตสาหกรรมการผลิตของไทยมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภคในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริการในธุรกิจโลจิสติกส์ โรงแรม ร้านอาหาร และโรงพยาบาล และจากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้คนเริ่มเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบของความปกติใหม่ (New Normal) จากข้อมูลของ International Federation of Robotics : IFR ได้รายงานว่ามีปริมาณหุ่นยนต์อุตสาหกรรมที่มีการใช้งานอยู่ทั่วโลกอยู่ที่ประมาณ 3 ล้านตัว โดยในช่วงปี 2015-2018 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 10% และลดลงจากผลกระทบในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ปี 2019-2020

แต่อย่างไรก็ตาม IFR คาดการณ์แนวโน้มการติดตั้งและใช้งานหุ่นยนต์ในปี 2021-2024 จะมีขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 13% โดยสหรัฐอเมริกาจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น 17% ยุโรป จะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น 8% และเอเชียจะขยายตัวเพิ่มขึ้น 15% โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากการติดตั้งและใช้งานหุ่นยนต์ในอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยานยนต์ แบตเตอรี่ยานยนต์ และอื่น ๆ ในประเทศจีน สิงคโปร์ อินเดีย ประเทศไทย มาเลเซีย และเวียดนาม เป็นต้น จึงทำให้ผู้ประกอบการมีความต้องการใช้หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทั้งในส่วนของภาคการผลิต ภาคบริการ การเกษตร และการแพทย์ เนื่องจากช่วยแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานและลดการพึ่งพาแรงงาน และการผลิตหยุดชะงัก ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ดังนั้นการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมไปสู่การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และยกระดับอุตสาหกรรมในประเทศเข้าสู่ Industry 4.0 จึงถือเป็นการพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสของประเทศไทย

กระทรวงอุตสาหกรรม มีการดำเนินโครงการพลิกธุรกิจ SMEs ไทยสู่การผลิตสมัยใหม่ 4.0 ในการพัฒนาอุตสาหกรรม หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ และยกระดับโรงงานอุตสาหกรรม ทั่วประเทศให้เข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 โดยมีการพัฒนาทักษะ ผู้เชี่ยวชาญด้านหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ มาใช้เครื่องจักรและระบบอัตโนมัติเพิ่มมากขึ้น โดยเตรียม เม็ดเงินกู้จากกองทุนพัฒนา SMEs ตามแนวพระราชรัฐประมาณ 2,000 ล้านบาท เพื่อใช้ในการปรับธุรกิจสู่การผลิต 4.0 โดยมี System Integrator : SI มีอาชีพเข้าให้คำปรึกษาในการเลือก ใช้เครื่องจักรและวิธีการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้เหมาะสม กับโรงงาน จัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุน เพื่อใช้ประกอบการยื่นขอสินเชื่อและขอรับสิทธิประโยชน์จาก มาตรการภาษีต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อยกระดับศักยภาพ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติสู่อุตสาหกรรม 4.0 รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม S-Curve ในอนาคต

ในส่วนของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม มีแผนดำเนิน โครงการการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ เพื่อยกระดับศักยภาพการแข่งขันเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 เพื่อส่งเสริมให้โรงงานปรับกระบวนการผลิตเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 โดยใช้หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ เชื่อมโยง Supply Chain ภายในประเทศ และส่งเสริมให้ SI เข้ารับงานจากความต้องการ ด้านต่าง ๆ (Demand) ที่มีของโรงงานจากเครือข่าย ศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ

Center of Robotic Excellence : CoRE ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรม ได้จัดตั้งขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ จำนวน 5 ภาค ประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคกลาง เพื่อเป็นเครือข่ายในการดำเนินการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ SI จัดทำมาตรฐานของหลักสูตร ฝึกอบรมและประเมินระดับของ SI ที่ได้มาตรฐานสากลเป็นที่ ยอมรับและการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีจากบริษัทเอกชน ขนาดใหญ่ รวมทั้งจัดทำ Digital Platform เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น BOI กรมสรรพากร กรมศุลกากร สถาบันการศึกษา ธนาคารพาณิชย์ และผู้ประกอบการ ขนาดใหญ่ในลักษณะ Collaboration Platform

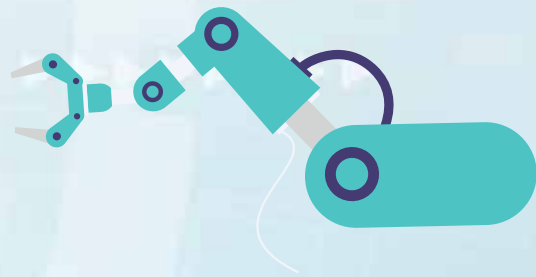
นอกจากนี้ เครือข่ายศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยี หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ (Center of Robotic Excellence : CoRE) จะส่งเสริมให้เกิด SI ในภูมิภาคต่าง ๆ โดยยกระดับ ผู้ประกอบการเครื่องจักรและระบบอัตโนมัติในพื้นที่ให้มี

ความสามารถด้าน Automation เพิ่มมากขึ้น และมีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ เพื่อรองรับการขยายตัวของการใช้ระบบอัตโนมัติ และอุตสาหกรรม 4.0 ซึ่งเครือข่ายศูนย์ความเป็นเลิศ ด้านเทคโนโลยีหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ (CoRE) ร่วมมือ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สมาคมผู้ประกอบการระบบอัตโนมัติ และหุ่นยนต์ไทย (TARA) และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในการออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมและการสร้างมาตรฐาน อาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ มาตรฐานฝีมือแรงงาน และการประเมิน สมรรถนะของบุคคลเพื่อเพิ่มทักษะความเชี่ยวชาญและพัฒนา ชัดความสามารถของบุคลากรหรือแรงงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้าง Career Path หรือเส้นทางสู่อาชีพ จากภาค การศึกษาจนถึงภาคอุตสาหกรรมแรงงาน โดยการสนับสนุน การพัฒนาและยกระดับบุคลากร SI ให้มีความรู้ความสามารถ ตรงตามความต้องการของตลาดในปัจจุบันและการขยายตัว ของตลาดอุตสาหกรรมในอนาคต

ในส่วนของการดำเนินงานของภาครัฐด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ รวมทั้งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน และเชื่อมโยงการเข้าถึงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้บริการประชาชน โดยประยุกต์นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องเพิ่มขึ้น เพื่อเชื่อมโยงแนวทางรัฐบาลดิจิทัล(Digital Government) กระทรวงอุตสาหกรรมจะมีการสร้างการบริการประชาชนและผู้ประกอบการในรูปแบบ One Stop Service โดยจัดทำ Digital Platform เชื่อมโยง Supply Chain ของอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการ เลือกลำ SI ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับกระบวนการผลิตที่ต้องการ ปรับปรุงและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยจะเชื่อมโยงฐานข้อมูล กับสถาบันการเงินในการขอสินเชื่อเพื่อปรับปรุงกระบวนการ ผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม และเชื่อมโยงข้อมูลกับมาตรการ สนับสนุนต่าง ๆ ของภาครัฐ เช่น มาตรการสิทธิประโยชน์ของ BOI มาตรการลดหย่อนภาษีของกรมสรรพากร และมาตรการ ยกเว้นอากรนำเข้าชิ้นส่วนของกรมศุลกากร เป็นต้น ซึ่งจะ ช่วยลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบ อัตโนมัติในประเทศ

การยกระดับอุตสาหกรรมการผลิตสมัยใหม่ด้วยหุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติ นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือและการขับเคลื่อน จากหลายส่วนในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและธนาคาร สนับสนุนเงินกู้ให้ผู้ประกอบการได้นำไปลงทุนปรับปรุง กระบวนการผลิตโดยใช้เครื่องจักรและระบบอัตโนมัติ การฝึกอบรม และพัฒนาศักยภาพบุคลากร SI ให้มีความรู้ความสามารถ มีมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดอุตสาหกรรม และการบริการประชาชนและผู้ประกอบการในรูปแบบ One Stop Service เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลสิทธิประโยชน์ ต่าง ๆ ของภาครัฐที่จะกระตุ้นให้เกิดการใช้หุ่นยนต์และระบบ อัตโนมัติเพิ่มขึ้น รวมทั้งความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในประเทศในการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรม จึงจะสามารถ ขับเคลื่อนอุตสาหกรรมในประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมาย ที่ต้องการ และก้าวสู่อุตสาหกรรมผลิตแห่งอนาคต

ข้อมูลอ้างอิงจาก International Federation of Robotics (IFR)

- https://ifr.org/img/worldrobotics/Executive_Summary_WR_Industrial_Robots_2021.pdf
- <https://ifr.org/ifr-press-releases/news/robot-sales-rise-again>
IFR presents World Robotics 2021 reports – International Federation of Robotics
- [Executive_Summary_WR_Industrial_Robots_2021.pdf \(ifr.org\)](https://ifr.org/img/worldrobotics/Executive_Summary_WR_Industrial_Robots_2021.pdf)
- <https://tgiraiu.org/public/uploadfile/news/1628571431.pdf> (tgiraiu.org)
- <https://industrytoday.com/automation-and-technology-factors-behind-a-green-future/>
- <https://techsauce.co/tech-and-biz/ai-technology-in-thailand>
- <https://www.itprotoday.com/artificial-intelligence/10-ways-improve-enterprise-workflow-ai-and-automation>
- <https://newautomationtech.files.wordpress.com/2020/08/20190417133021-impact-of-industrial-automation-on-the-manufacturing-sector-bigstock.jpeg>
- <https://media.gettyimages.com/photos/industrial-technology-concept-factory-automation-smart-factory-40-picture-id1184804450?b=1&k=20&m=1184804450&s=170667a&w=0&h=B6WJnrvvRUBC1u93CJTUH26yvf30Wul2UzE8DtU3f0=>

Personal Data User 0013

Personal Data User 0001

Personal Data User 0007

Personal Data User 0002

Error Data and Fail 001

“กัญชง”

พืชเศรษฐกิจใหม่
ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย
ก้าวไกลระดับโลก

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 (กส.2)

ท่ามกลางความท้าทายของการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจโลก ในปี พ.ศ. 2565 เนื่องจากต้องเผชิญกับแรงต้านมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความไม่แน่นอน จากการแพร่ระบาดของโรคใหม่ ของโรคโควิด-19 หลังการผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ ความผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินโลก ความยืดหยุ่น ของสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน รวมทั้ง ราคาพลังงานที่ส่งผลไปถึงอัตราเงินเฟ้อให้เพิ่มสูงขึ้น ล้วนกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจไทยที่มีความเปราะบาง ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าและราคาสินค้าอุปโภค บริโภคปรับตัวสูงขึ้นจากค่าเงินบาทที่ผันผวนและกระทบ โดยตรงต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยเป็นอย่างมาก ประกอบกับที่ผ่านมา แนวโน้มการสร้างมูลค่าเพิ่ม ของสินค้าภาคเกษตรและอุตสาหกรรมต่อ GDP ของประเทศ ลดลงอย่างต่อเนื่อง จากราคาสินค้าเกษตรที่มีความ ผันผวนสูง จึงจำเป็นที่ไทยต้องเร่งเพิ่มจักรกลใหม่ในการ ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ เพื่อเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญ ให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัว

หนึ่งในเมกะเทรนด์ที่ทั่วโลกกำลังให้ความสนใจนั้นคือ ธุรกิจกัญชา ด้วยศักยภาพของ “กัญชา หรือ Hemp” ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ตั้งแต่ ช่อดอก เมล็ด เปลือก ลำต้น เส้นใย กิ่งก้าน ใบ และราก และยังเป็นวัตถุดิบสำคัญในการพัฒนากระดุมอุตสาหกรรม S-Curve New S-Curve และ Second Wave S-Curve เช่น อุตสาหกรรมการแพทย์ อาหารและเครื่องดื่ม อาหารสัตว์ เครื่องสำอาง สิ่งทอ/ สิ่งทอเทคนิค วัสดุคอมโพสิต วัสดุก่อสร้าง ยานยนต์สมัยใหม่ และอุตสาหกรรมการบินและอวกาศ เป็นต้น สามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์กว่า 50,000 รายการ สร้างมูลค่าเพิ่มได้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน และช่วยผลักดันการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ไทย (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 การสร้างมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมกัญชา
ที่มา : ประมวลโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พ.ศ. 2564

ประกอบกับความต้องการในตลาดโลกมีแนวโน้มเปิดกว้างมากยิ่งขึ้น ทำให้นานาประเทศ อาทิ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย สหภาพยุโรป จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ เริ่มผ่อนคลायกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์มากขึ้น รวมถึงคณะกรรมการด้านยาเสพติดแห่งสหประชาชาติที่อยู่ระหว่างการพิจารณาทบทวนถอนรายชื่อสารแคนนาบินอยด์ (Cannabidiol, CBD) ซึ่งเป็นสารสำคัญที่พบมากในกัญชา

นอกจากบัญชีรายการยาเสพติดให้โทษ โดยคาดว่ามูลค่าตลาดอุตสาหกรรมกัญชาโลกในปี พ.ศ. 2570 จะมีมูลค่าประมาณ 18,608 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือราว 5.58 แสนล้านบาท เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 22.4 ต่อปี ขณะที่ตลาดไทยเล็งเห็นโอกาสและความท้าทายของอุตสาหกรรมกัญชาเช่นกัน โดยศูนย์วิจัยกรุงศรีได้ประมาณการการเติบโตอุตสาหกรรมกัญชาไทยปี พ.ศ. 2568 คาดว่าจะมีมูลค่าราว 15,770 ล้านบาท เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 126 ต่อปี (รูปที่ 2)

โดยผลักดันการขับเคลื่อนผ่านการบูรณาการร่วมกับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่าน 4 มาตรการหลัก ดังนี้

1. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวัตรกรรมผลิตภัณฑ์ตลอดห่วงโซ่กัญชง มุ่งเน้นการยกระดับนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน สู่อุตสาหกรรม ต่อยอด (Scale up) การผลิตเชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งสนับสนุนการทำงานในรูปแบบคลัสเตอร์เพื่อเชื่อมโยงเครือข่าย รวมทั้งสร้างพันธมิตรทางธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีและนวัตกรรม

2. ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปเชิงพาณิชย์ มุ่งเน้นการยกระดับขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้มีความพร้อมทั้งทักษะองค์ความรู้และเทคโนโลยีเครื่องจักรที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงให้พร้อมสำหรับการ Scale up ส่งการเป็นศูนย์กลางการผลิตผลิตภัณฑ์กัญชงในระดับสากล ซึ่งเป็นจักรกลสำคัญในการขับเคลื่อนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชกัญชง ส่งการสร้างการเติบโตให้กับเศรษฐกิจไทย

3. ส่งเสริมด้านการตลาด มุ่งเน้นการสร้างโอกาสทางธุรกิจทั้งในและต่างประเทศผ่านช่องทางที่เหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน เพื่อให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมกัญชงไทยได้แสดงศักยภาพ และก้าวเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์กัญชงที่สำคัญในระดับโลก พร้อมทั้งเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตการค้าสู่สากล รวมทั้งกระตุ้นการบริโภคในประเทศ

4. สร้างปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการประกอบการ มุ่งเน้นการลดปัญหาอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) โดยพิจารณาทบทวนปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรค พร้อมเร่งสร้างปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนเพื่อพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ

สำหรับเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมกัญชงแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ **ระยะที่ 1** เร่งสร้าง Enabling และความมั่นคงทางวัตถุดิบ **ระยะที่ 2** ยกระดับการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์กัญชง และ**ระยะที่ 3** สนับสนุนการผลิตนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก

ทั้งหมดเหล่านี้ล้วนเป็นการสร้างโอกาสให้แก่อุตสาหกรรมกัญชงไทย เพื่อก้าวขึ้นเป็น Industrial Hemp Hub of ASEAN ภายใน 5 ปี และพร้อมเป็นผู้ส่งออกอันดับ 1 ของอาเซียน โดยสร้างมูลค่าให้กับเศรษฐกิจไทยได้ไม่น้อยกว่า 40,000 ล้านบาท หรือราวร้อยละ 1 ของ GDP ภาคการผลิต (Manufacturing) และสร้างรายได้ให้เกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 20,000 บาทต่อไร่ อันจะช่วยสร้างความมั่นคงให้กับภาคเกษตรกรรมตลอดจนยังเป็นการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานรากอีกด้วย และเป็นอีกก้าวสำคัญสู่การเป็น Hub of Asia และเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์กัญชงที่สำคัญของโลกในอนาคตต่อไป

เศรษฐกิจอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2564

กับความท้าทายในอนาคต ปี พ.ศ. 2565

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (กว.)

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2564

ปี พ.ศ. 2564 นับเป็นปีแห่งความท้าทายที่ทั่วโลกยังคงต้องเผชิญกับการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ต้นปีที่โควิดสายพันธุ์เดลต้าระบาดอย่างหนัก ทำให้รัฐบาลต้องประกาศล็อกดาวน์บางพื้นที่ ในส่วนของภาคการผลิต การระบาดของโควิดภายในประเทศไม่ได้กระทบต่อภาคการผลิตในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากไม่ได้ปิดสถานประกอบการ อีกทั้งกิจกรรมการผลิตยังสามารถดำเนินต่อไปได้ ตลอดจนสถานประกอบการกิจการส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรคในพื้นที่เฉพาะ ทั้งการประเมินตนเองด้วย Platform Online Thai Stop Covid Plus และโรงงานจำนวนไม่น้อยเข้าร่วมมาตรการ Bubble and Seal โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ปี พ.ศ. 2564 ขยายตัวได้สูงถึงร้อยละ 5.84 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2563 (YOY) สูงกว่าที่ประมาณการไว้ (ประมาณการ MPI 2564 ขยายตัวร้อยละ 5 (YOY)) สำหรับอัตราการใช้กำลังการผลิตอยู่ที่ร้อยละ 63.00 ปรับตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน (ปี พ.ศ. 2563 อยู่ที่ระดับ 60.08)

นอกจากนี้ ภาครัฐได้ออกมาตรการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อบรรเทาและเยียวยาผลกระทบจากโควิดอย่างต่อเนื่อง เช่น การเติมเงินเข้าบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการคนละครึ่ง เราเที่ยวด้วยกัน และมาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการเอสเอ็มอี (SME) ที่เป็นลูกหนี้สินเชื่อกองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวพระราชดำริ ด้วยการพักชำระหนี้ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาผู้ประกอบการ การยกเว้นค่าตรวจโรงงานและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่ออีก 1 ปี เป็นต้น และถึงแม้ว่าช่วงปลายปีโควิดสายพันธุ์โอมิครอนกลับมาระบาดลูกกลมทั่วโลกอีกครั้ง แต่การเข้าถึงวัคซีนที่มีให้เลือกหลากหลายรูปแบบ ตลอดจนการผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์และนโยบายเปิดประเทศช่วงปลายปี ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจขับเคลื่อนต่อไปได้

อย่างไรก็ตาม ผังของอุปทานปัญหาขาดแคลนชิปหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในอุตสาหกรรมต่อเนื่องส่งผลให้ห่วงโซ่อุปทานการผลิตชะงักลงชั่วระยะเวลาหนึ่ง อาทิ ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากประเทศผู้ผลิตประสบปัญหาผู้ติดเชื้อในโรงงาน รวมถึงอัตราค่าระวางเรือที่ปรับสูงขึ้นจากการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ ทำให้เรือบรรทุกสินค้าไม่เพียงพอ กับความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งกดดันให้เศรษฐกิจอุตสาหกรรมขยายตัวได้ไม่เต็มศักยภาพเท่าที่ควร

อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบในปี พ.ศ. 2564

การขยายตัวของภาคการผลิตในปี พ.ศ. 2564 เป็นผลจากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง ช่วยให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจทยอยกลับเข้าสู่ภาวะปกติ การผลิตจึงได้รับอานิสงส์ต่อเนื่องตามอุปสงค์ผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบอัตราการขยายตัวของ MPI (%YOY) ปี พ.ศ. 2564 กับปี พ.ศ. 2563 (ช่วงโควิดแพร่ระบาด) และปี พ.ศ. 2562 (ช่วงก่อนโควิดแพร่ระบาด) แบ่งอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1

อุตสาหกรรมที่ได้รับอานิสงส์การผลิตฟื้นตัวมากกว่าช่วงก่อนโควิด

แพร่ระบาด โดยเป็นกลุ่มสินค้าที่ขยายตัวตามเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัววิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย (1) กลุ่มสินค้าที่เติบโตตามไลฟ์สไตล์ผู้บริโภคจากการทำงานในที่พัก (WFH) และเรียนออนไลน์ ช่วยสนับสนุนให้การผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ (PCBA, IC) ที่เป็นองค์ประกอบในสมาร์ตโฟน แท็บเล็ต และเครื่องใช้ไฟฟ้าปรับตัวเพิ่มขึ้น รวมทั้งสินค้าที่ขยายตัวตามพฤติกรรมผู้บริโภคที่อยู่ในที่พักมากขึ้น อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน (ตู้เย็น เครื่องซักผ้า เตารีดไมโครเวฟ) เครื่องปรับอากาศ และเฟอร์นิเจอร์ (2) กลุ่มสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพโดยเฉพาะกลุ่มอาหารขยายตัวจากใส่กรอกปลา/กุ้งแช่แข็ง สับปะรด/ข้าวโพดหวานกระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป และอาหารสัตว์เลี้ยงสำเร็จรูป (3) กลุ่มวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางในการผลิตอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น เหล็กและเหล็กกล้า เม็ดพลาสติก ยางรถยนต์ และผลิตภัณฑ์กระดาษ และ (4) กลุ่มผลิตภัณฑ์ป้องกันและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค ทั้งคลอรีนและถุงมือยางปรับเปลี่ยนเพิ่มขึ้นตามการใช้งานทางการแพทย์ และการใส่ใจด้านสุขอนามัยของผู้บริโภค

2

อุตสาหกรรมที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง แต่การผลิตยังไม่ฟื้นตัวเท่าระดับก่อนเกิดโควิดแพร่ระบาด

กลุ่มอุตสาหกรรมในห่วงโซ่การผลิตยานยนต์ อาทิ รถยนต์นั่ง รถกระบะ เครื่องยนต์ แบตเตอรี่ และชุดสายไฟ รวมทั้งการผลิตรถจักรยานยนต์ และส่วนประกอบ ซึ่งปรับตัวตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว

3

อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบเชิงลบโดยการผลิตยังคงหดตัว

การแพร่ระบาดที่ผ่านมาเป็นเหตุให้ภาครัฐล็อกดาวน์กักกิจกรรม และปิดสถานบริการที่เสี่ยงต่อการแพร่กระจายของโควิดส่งผลให้ (1) การกลั่นปิโตรเลียม โดยเฉพาะน้ำมันเครื่องบินหดตัวตามเที่ยวบินเชิงพาณิชย์ที่ลดลง (2) การผลิตเครื่องดื่มทั้งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สุรา เบียร์) และเครื่องดื่มไม่ผสมแอลกอฮอล์ (น้ำดื่ม น้ำอัดลม) ปรับตัวลดลงจากการห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการกำหนดระยะปิดร้านอาหาร/สถานบันเทิงในช่วงที่เกิดการระบาดอย่างหนัก ตลอดจนกลุ่มสินค้าฟุ่มเฟือยอย่างเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และกระเป๋าต่างปรับตัวลดลงเช่นเดียวกัน

ความท้าทายของเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2565

ภาพรวมเศรษฐกิจโลกในปี พ.ศ. 2565 มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัวลง ผลจากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ก่อให้เกิดมาตรการคว่ำบาตรจากประเทศที่ไม่เป็นพันธมิตรกับรัสเซียมีแนวโน้มยืดเยื้อ ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่การผลิตเป็นวงกว้าง เนื่องจากรัสเซียและยูเครนเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกวัตถุดิบหลักในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม อาทิ ข้าวสาลีและข้าวโพดที่รัสเซียและยูเครนเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ในตลาดโลก ในส่วนของก๊าซเรือนกระจกที่ใช้เป็นวัตถุดิบขั้นต้นประกอบการผลิตเคมีคอนกรีตหลายประเทศนำเข้าจากยูเครน ด้านรัสเซียครองตลาดส่งออกปุ๋ยเคมี สินแร่ที่สำคัญอย่างแพลเลเดียม นิกเกิล และอะลูมิเนียม รวมถึงพลังงาน ซึ่งการปิดกั้นเส้นทางการค้าจากภาวะสงครามและการตอบโต้ทางการค้า ทำให้เกิดการขาดแคลนปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะน้ำมันและก๊าซที่มีราคาพุ่งสูง เป็นประวัติดังกล่าวหลังรัสเซียใช้เป็นเครื่องมือตอบโต้มาตรการคว่ำบาตร ซึ่งกลุ่มประเทศตะวันตกที่พึ่งพิงการนำเข้าพลังงานจากรัสเซียได้รับผลกระทบโดยตรง อีกทั้งยังส่งผลให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเกิดจากความไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์น้ำมันที่เพิ่มขึ้นตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ขยายตัว ขณะที่อุปทานปริมาณการผลิตน้ำมันตึงตัว ทั้งนี้แรงกดดันจากราคาพลังงานที่อยู่ในระดับสูงได้ส่งผ่านต้นทุนมายังหมวดอาหาร ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเร่งตัวขึ้นในหลายประเทศ จึงเป็นเหตุให้ต้นทุนการผลิตและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจลดทอนกำลังซื้อผู้บริโภคจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น นอกจากนี้ การควบคุมการแพร่ระบาดที่เข้มงวดของจีนจากนโยบายผู้ติดเชื่อเป็นศูนย์หรือ Zero COVID-19 อาจทำให้โลกต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากการชะงักงันของกิจกรรมการผลิต

แม้วิกฤตการณ์ดังกล่าวข้างต้นอาจเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของภาคการผลิตในระยะข้างหน้า อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจโลกยังมีทิศทางขยายตัวได้จากบรรยากาศการค้าระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มฟื้นตัวอยู่ในเกณฑ์ดี จากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด รวมทั้งการปรับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับนโยบายการอยู่ร่วมกับโควิดและการเข้าถึงการฉีดวัคซีนป้องกันโควิดที่มีมากขึ้น ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจการค้าและการลงทุน ประกอบกับปัจจัยบวกจากมาตรการฟื้นฟูและกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ การเปิดประเทศเต็มรูปแบบ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ช่วยกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้อุปสงค์ภายในและต่างประเทศเติบโตต่อเนื่อง สำหรับค่าเงินบาทที่มีทิศทางอ่อนค่าลง เป็นประโยชน์ต่อการแข่งขันด้านราคาของผู้ผลิตเพื่อส่งออก ขณะเดียวกันผู้ผลิตที่ต้องนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศควรศึกษาวิธีรับมือกับความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน นับเป็นความท้าทายที่ผู้ประกอบการจะต้องวางแผนการผลิตให้เข้ากับสถานการณ์ที่ไม่อาจควบคุมได้และเตรียมความพร้อมรองรับคำสั่งซื้อที่เริ่มกลับเข้าสู่วัฏจักรขาขึ้น โดยเฉพาะการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งด้านวัตถุดิบและแรงงานที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควบคู่ไปกับการสร้างตลาดใหม่ เพื่อส่งออกสินค้าทดแทนที่ไทยมีศักยภาพในการผลิตและเป็นที่ต้องการในตลาดโลกเพิ่มเติม รวมถึงการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจโลก ข้อพิพาทด้านภูมิรัฐศาสตร์ และการกลายพันธุ์ของโควิดสายพันธุ์ใหม่อย่างใกล้ชิดในอนาคตอันใกล้

ทางเลือกและทางรอด ในยุคภายหลังโควิด-19 : กลยุทธ์การปรับเปลี่ยนตำแหน่งของอุตสาหกรรมไทย บนห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาค (Regional Supply Chains)

กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (กก.)

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมไทยนั้น
ถือเป็นสิ่งจำเป็นในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งจากผลกระทบ
จากการเกิดสงครามทางการค้า การเข้าไปมีส่วนร่วมในห่วงโซ่การผลิตของ
กลุ่มประเทศภายใต้กรอบความตกลงการค้าเสรี ทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา สงครามรัสเซียและยูเครน รวมทั้ง
ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ซึ่งแนวโน้มดังกล่าว
มีความสอดคล้องกับรายงานการลงทุนโลก 2563 (World Investment
Report : WIR 2020) ที่ได้ระบุว่า จะเกิดวิถีใหม่ 4 ประการที่จะส่งผลต่อ
การเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่การผลิตโลก ได้แก่

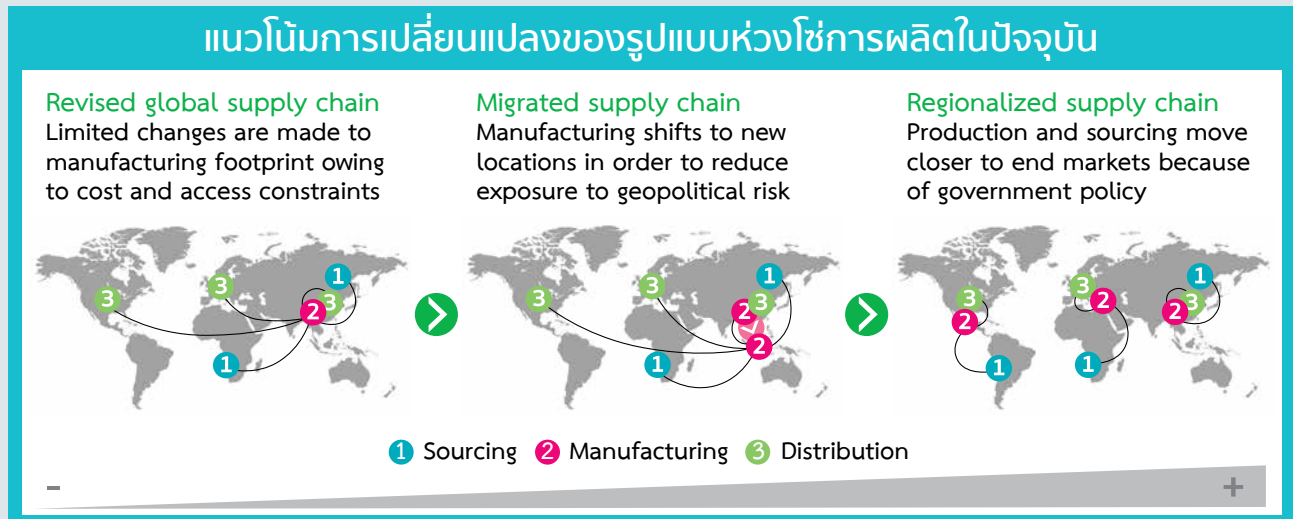

1) การเปลี่ยนแปลงจากการที่ผู้ผลิตจากประเทศชั้นนำ
ด้านอุตสาหกรรมของโลกเริ่มมีการย้ายฐานการผลิตกลับไปสู่
ประเทศของตัวเอง อันเกิดจากการนำเทคโนโลยีและทุนยนต์
เข้ามาใช้ในกระบวนการผลิตมากยิ่งขึ้น (Reshoring) 2) จะมี
ฐานการผลิตที่กระจายตัวมากยิ่งขึ้น ไม่กระจุกตัวอยู่ในเพียง
ประเทศเดียวอีกต่อไป (Diversification) 3) ขั้นตอนตลอด
ห่วงโซ่การผลิตจะกระจุกตัวอยู่ในภูมิภาคเดียวกันมากยิ่งขึ้น
(Regionalization) และ 4) จะมีการลดขั้นตอนการผลิต
โดยเน้นการวางขั้นตอนการออกแบบและการบริหารไว้ที่
สำนักงานใหญ่และจัดตั้งโรงงานเพื่อผลิตสินค้าขั้นสุดท้าย

(Final Products) กระจายไปในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก
เพื่อรองรับการบริโภคในภูมิภาคนั้น ๆ ซึ่งจะส่งผลให้การ
ถ่ายโอนทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นน้อยลง (Replication) ทั้งนี้
เมื่อเดือนสิงหาคม 2563 McKinsey Global Institute
ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการชื่อดังของ
สหรัฐอเมริกาได้ตีพิมพ์รายงานการศึกษาเรื่อง Risk,
Resilience and Rebalancing in Global Value Chains
โดยระบุว่าปัจจุบันผู้ประกอบการได้มีการเปลี่ยนแปลง
การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานจากเดิมที่เน้นเรื่องต้นทุน
และแหล่งวัตถุดิบจากประเทศเดียวมาเป็นการเน้นการบริหาร

จัดการความเสี่ยงและการสร้างความยืดหยุ่นให้กับห่วงโซ่การผลิต (Resilient Supply Chains) โดยผู้ประกอบการจะพยายามลดความซับซ้อนและลดระยะทางระหว่างที่ตั้งของแหล่งผลิตให้อยู่ใกล้กับประเทศของตนเองมากยิ่งขึ้น การกระจายฐานการผลิตไปในหลายประเทศเพื่อบรรเทา

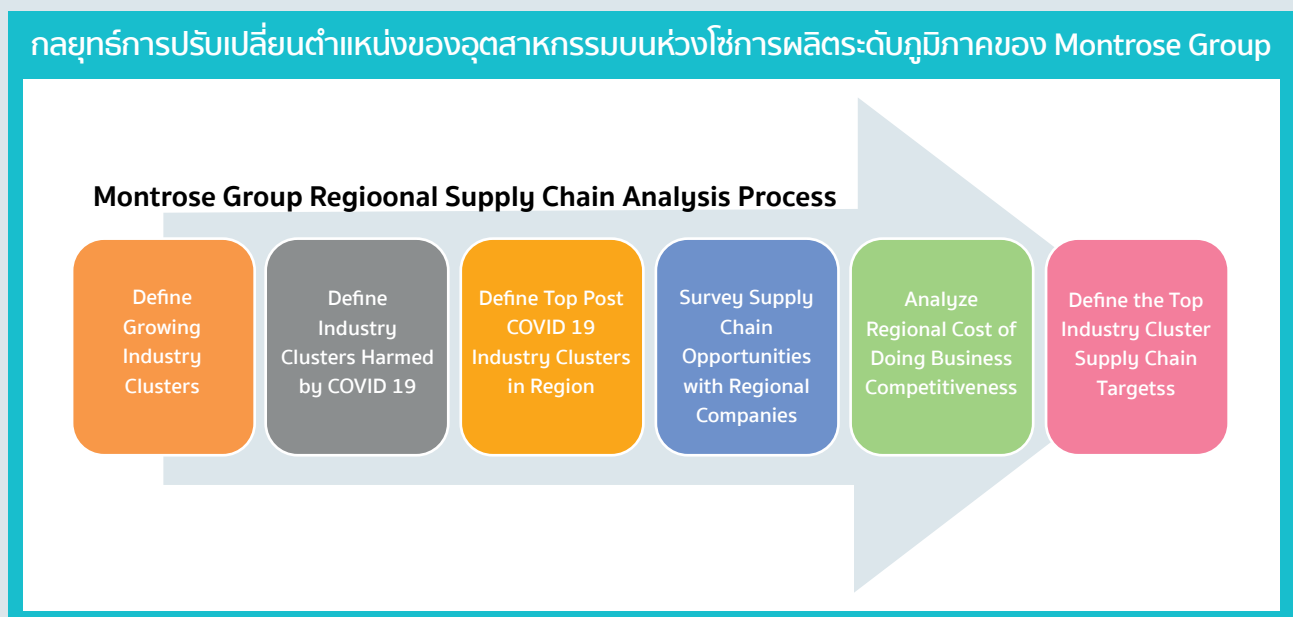
ความเสียหายจากภาวะวิกฤตและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงมองหาช่องทางการผลิตและกระจายสินค้าที่ใกล้แหล่งผลิตมากยิ่งขึ้นและอยู่ภายในภูมิภาค (Regionalized Supply Chain) เดียวกันมากยิ่งขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงจากแนวโน้มของนโยบายทางการค้าที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น

ที่มา : Boston Consulting Group (BCG), 2022

ในที่นี้จะขอนำเสนอกลยุทธ์การปรับเปลี่ยนตำแหน่งของอุตสาหกรรมบนห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาคของ Montrose Group ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทที่ปรึกษาทางด้านธุรกิจชั้นนำของสหรัฐอเมริกาที่ได้มีการจัดทำและเผยแพร่กลยุทธ์ดังกล่าวให้กับบริษัทต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เพื่อเป็นกลยุทธ์

แนะนำ (Recommended Strategy) สำหรับผู้ประกอบการไทยรวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ภายใต้กลยุทธ์ดังกล่าวประกอบไปด้วยกลยุทธ์ย่อย จำนวน 4 กลยุทธ์ ดังนี้กลยุทธ์การปรับเปลี่ยนตำแหน่งของอุตสาหกรรมบนห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาคของ Montrose Group

ที่มา : The Montrose Group, LLC, August 2020

1. กลยุทธ์การค้นหากลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะทำการปรับเปลี่ยนตำแหน่งบนห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาค โดยผู้ประกอบการจะต้องมีการกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมหรือคลัสเตอร์อุตสาหกรรมออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มอุตสาหกรรมที่กำลังมีการเติบโต 2) กลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และ 3) กลุ่มอุตสาหกรรมที่จะมีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

2. กลยุทธ์การค้นหาสถานประกอบการในภูมิภาคที่จะมาเป็นคู่ธุรกิจรายใหม่ในห่วงโซ่การผลิตในอุตสาหกรรมเป้าหมายในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม โดยผู้ประกอบการสามารถใช้วิธีการสำรวจเกี่ยวกับโอกาสในห่วงโซ่การผลิตกับสถานประกอบการในภูมิภาคเดียวกันเอง หรือว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการสำรวจแทน ทั้งนี้ ในการค้นหาสถานประกอบการในภูมิภาคที่จะมาเป็นคู่ธุรกิจรายใหม่ดังกล่าวนั้น ผู้ประกอบการจะต้องคำนึงถึงความสำคัญในประเด็นดังต่อไปนี้ 1) ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยทางกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง 2) ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ 3) ต้องมีความเข้าใจถึงความเสี่ยงในด้านความมั่นคงทางการเมืองของประเทศที่เป็นที่ตั้งของสถานประกอบการของคู่ธุรกิจรายใหม่และ 4) ต้องให้ความสำคัญและเข้าใจในความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมภาษา ความเชื่อ ระเบียบปฏิบัติทางสังคมเพื่อลดอุปสรรคทางด้านสังคมและวัฒนธรรมระหว่างกัน

3. กลยุทธ์การประเมินต้นทุนเพื่อใช้ในการสร้างขีดความสามารถในทางธุรกิจ ลำดับต่อไปหลังจากที่ผู้ประกอบการสามารถกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งในห่วงโซ่การผลิตในระดับภูมิภาค

และสามารถค้นหาสถานประกอบการในภูมิภาคที่จะมาเป็น
คู่ธุรกิจรายใหม่ในห่วงโซ่การผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรม
เป้าหมายดังกล่าวได้แล้วนั้น ขั้นตอนต่อไปผู้ประกอบการ
จะต้องทำการประเมินต้นทุนเพื่อใช้ในการสร้างขีด
ความสามารถในทางธุรกิจขององค์กร โดยพิจารณาในประเด็น
ต่าง ๆ ได้แก่การประเมินผลการดำเนินงานในอดีตถึงปัจจุบัน
ขององค์กรความสามารถในด้านการบริหารจัดการขององค์กร
ภายหลังที่ได้มีการจัดทำข้อตกลงในการเข้าร่วมห่วงโซ่การผลิต
ในระดับภูมิภาคด้วยกันแล้ว ความสามารถในการผลิตสินค้า
ให้ได้ในปริมาณตามที่ต้องการของทั้งสองฝ่าย การกำหนดราคา
ให้เป็นไปตามความต้องการของทั้งสองฝ่าย ความสามารถ
ในการส่งมอบสินค้าภายในระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้ง
การประเมินความเสี่ยงในการบริหารจัดการด้านการเงิน
เทคโนโลยีกฎหมายและกฎระเบียบ และการรักษาชื่อเสียง
ขององค์กร

4. กลยุทธ์การดำรงอยู่ขององค์กรในห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาค โดยผู้ประกอบการควรมีการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพและการรับรองมาตรฐานการผลิตและมาตรฐานสินค้าร่วมกับคู่ธุรกิจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การสร้าง Regional Supply Chains Platform ให้เกิดขึ้นร่วมกันในอนาคตและเป็นช่องทางในการพัฒนาความร่วมมือด้านห่วงโซ่การผลิตระดับภูมิภาคในระยะยาว

ดังนั้น ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่การผลิต
โลกในปัจจุบัน การเรียนรู้เพื่อปรับตำแหน่งของอุตสาหกรรม
จึงเป็นกุญแจสำคัญที่ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องศึกษา
และเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง
อื่น ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นซ้ำในบริบทเดิมหรือเกิดขึ้นใหม่
ในบริบทใหม่ในอนาคต

เร่งเครื่องอุตสาหกรรมไทย บนเส้นทางของโลกยุคใหม่

กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (กส.)

ภาคอุตสาหกรรมมีความสำคัญอย่างมากต่อประเทศไทย จึงมีการกำหนดให้การเพิ่มผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (Total Factor Productivity : TFP) เป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ซึ่งเป็นเครื่องมือชี้วัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อหลุดพ้นจากประเทศที่ติดกับดักรายได้ปานกลาง โดยภาคอุตสาหกรรม การผลิตของไทยมีส่วนกว่า 1 ใน 3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ มีผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพทุนสูงสุดเมื่อเทียบกับภาคเกษตรและภาคบริการ¹ มูลค่าการส่งออกมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด² และในด้านการจ้างงานคิดเป็นสัดส่วนกว่า 1 ใน 4 ของการจ้างงานทั้งหมด³

อุตสาหกรรมไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่สงครามการค้าระหว่าง US-China ตามมาด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และต่อเนื่องมายังสงครามรัสเซีย-ยูเครน ผสมกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในระดับ Megatrends ทำให้โลกต่างตระหนักถึงความเสี่ยงของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้จากการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิตและการค้าระหว่างประเทศ การย้ายฐานการผลิต การปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตและการพัฒนาปรับปรุงสินค้า เป็นต้น ดังนั้น เพื่อยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับตัวโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้สอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ปรับเปลี่ยนไป

อ้างอิง :

¹ ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

² ข้อมูลศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ คำนวณโดย กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

³ ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

สศอ. ได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำผลิภาพการผลิตและผลประกอบการภาคอุตสาหกรรมเป็นประจำทุกปี เพื่อใช้ติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม สถานะของขีดความสามารถในการแข่งขัน และปัจจัยที่ช่วยเพิ่มศักยภาพของภาคอุตสาหกรรม อีกทั้งประกอบการวางแผนนโยบาย/มาตรการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างตรงจุด เพื่อร่วมกันพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยให้สามารถแข่งขันได้ดียิ่งขึ้น

จากการจัดเก็บข้อมูลด้วยแบบแจ้งข้อมูลการประกอบกิจการโรงงานรายปี (ร.ง.9) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงลึกในระดับสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยมีข้อมูลที่ครอบคลุมในหลายมิติ เช่น ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ข้อมูลการประกอบกิจการทั้งข้อมูลทางด้านการเงินการผลิต และเทคโนโลยีนวัตกรรม ครอบคลุม 21 สาขาอุตสาหกรรมทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ จากผู้ประกอบการทั้งในระดับเล็ก กลาง และใหญ่ โดยผลการวิเคราะห์ พบ 3 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 : ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2561-2563) ผลิภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรมมีความแข็งแกร่งจากคุณภาพปัจจัยทุนและการบริหารจัดการ ที่ขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 0.34 และ 1.70 ต่อปีตามลำดับโดยผลิภาพการผลิตเฉลี่ยลดลงเล็กน้อยเพียงร้อยละ 0.11 (รูปที่ 1) ซึ่งต่ำกว่าผลิตภัณท์มวลรวมของภาคอุตสาหกรรมที่เฉลี่ยลดลงร้อยละ 1.01 ต่อปี สะท้อนถึงคุณภาพปัจจัยทุนและการบริหารจัดการที่เป็นภูมิคุ้มกันหลักของผู้ประกอบการให้อยู่รอดภายใต้สถานการณ์ที่ยากจะควบคุมของผลกระทบห่วงโซ่อุปทานโลกที่หยุดชะงักจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

รูปที่ 1 การเติบโตและแหล่งที่มาของผลิภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (Total Factor Productivity Growth : TFPG) ปี พ.ศ. 2561-2563

ที่มา: การสำรวจผลิภาพการผลิตและผลประกอบการภาคอุตสาหกรรมของ สศอ.

มูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรมไทยมีการหดตัวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ซึ่งเมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 ยิ่งเป็นการซ้ำเติมให้มีการหดตัวมากขึ้น ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของผลิภาพการผลิตรวม (TFP Growth : TFPG) มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้ว่าส่วนหนึ่งเป็นผลของปัจจัยภายนอก เช่น สงครามการค้า ภาวะตลาดโลกที่ชะลอตัว การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นต้น แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าส่วนหนึ่งที่ TFPG หดตัว เกิดจากปัจจัยด้านคุณภาพแรงงานที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 2 : ภาคอุตสาหกรรมไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขันยังกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่เดิม ในกรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออก โดยเฉพาะภาคตะวันออกที่มี TFPG ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และหดตัวลงเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2563 หากเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น (ใต้เหนือตะวันตก กลาง ตะวันออกเฉียงใต้ กรุงเทพฯ และปริมณฑล) เนื่องจากผู้ประกอบการในภาคตะวันออกมีศักยภาพในการปรับตัวที่ดีกว่าภูมิภาคอื่น ๆ โดยมีกิจการขนาดใหญ่กระจุกตัวอยู่มาก และ/หรือเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ จึงมีศักยภาพด้านการลงทุน และใช้งานอุปกรณ์เครื่องจักรสูงทั้งยังเป็นพื้นที่เป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมการลงทุน

มีคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่มีความพร้อมทางโครงสร้างพื้นฐาน และวัตถุดิบรวมทั้งเป็นพื้นที่ศักยภาพสูงในการพัฒนาเขตนวัตกรรมเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ ซึ่งส่งผลดีในแง่ของการเอื้อให้เกิดการพัฒนาคลัสเตอร์ในอุตสาหกรรมนั้น ๆ แต่อาจส่งผลในแง่ของความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมในเชิงพื้นที่ จึงเป็นอีกโจทย์หนึ่งที่ทำนายสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม

ประเด็นที่ 3 : การสร้างความแข็งแกร่งในด้านประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างต่อเนื่องผ่าน 5 กลไกสำคัญเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับผู้ประกอบการและสร้างความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม โดย 5 กลไกสำคัญที่ต้องทำควบคู่กันอย่างต่อเนื่อง คือ 1. การพัฒนาทักษะแรงงาน 2. การใช้เครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ 3. การบริหารจัดการด้านต้นทุนและการเงิน 4. การยกระดับการผลิตจากการรับจ้างผลิต (Original Equipment Manufacturer) ไปสู่การรับจ้างออกแบบพัฒนาสินค้า และผลิตภัณฑ์ (Original Design Manufacturer) รวมถึงการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ภายใต้แบรนด์ของตนเอง (Original Brand Manufacturer) ที่จะช่วยสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับภาคอุตสาหกรรม และ 5. การลงทุนด้านเทคโนโลยีและวิจัยพัฒนาในการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต การจัดการ และการสร้างนวัตกรรมในสินค้า มีการจดลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตรต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงมากให้กับสินค้าและเศรษฐกิจของประเทศ

บทสรุป

อุตสาหกรรมไทยมีการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยมีการลงทุนในปัจจัยทุนมากขึ้น เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ แต่มีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เช่น สิทธิบัตร/ลิขสิทธิ์ ค่อนข้างต่ำ ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมต้องเผชิญกับปัญหาทั้งด้านจำนวนและคุณภาพแรงงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง ในการเพิ่มศักยภาพของภาคอุตสาหกรรมไทย เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิต การปรับปรุงการผลิตภาคอุตสาหกรรมไปสู่การใช้เทคโนโลยีสูง รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถของกำลังแรงงาน รองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ควบคู่กับการลงทุนทรัพยากรทุนและบุคลากร ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมเดิมและเชื่อมโยงกับการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เพื่อเป้าหมายการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมไทยเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

ผลงาน โครงการสำคัญของ สศอ. ในรอบปีงบประมาณ 2564

- สัมมนา OIE FORUM 2564
- อุตสาหกรรมไทยปรับตัวอย่างไร รับความท้าทายด้านการผลิต
- “นวัตกรรมผลิตภัณฑ์” เส้นทางปฏิรูปผู้ประกอบการสู่อุตสาหกรรมศักยภาพ
- การขับเคลื่อน BCG Economy ผ่านมาตรการ Green Tax Expense อย่างต่อเนื่อง
- การจัดทำแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย สู่อุตสาหกรรมยานยนต์อัตโนมัติ
- มาตรการและแนวทางการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม (โอเลโอเคมีคัล)
- รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ปี 2564 ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพกับการพัฒนา อุตสาหกรรม
- แผนภาพอนาคตของอุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ และอุตสาหกรรมดิจิทัล
- การจัดทำฐานข้อมูลและระบบเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมระดับภูมิภาค
- International OIE : Connect to the World เสริมสร้างเครือข่าย ภาคอุตสาหกรรมไทย ก้าวไกลสากล
- การลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การดำเนินการด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ระหว่าง ออ. กับกระทรวงเศรษฐกิจและการจ้างงานแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์
- สศอ. กับความพร้อมด้านเทคโนโลยีขับเคลื่อนสู่รัฐบาลดิจิทัล
- ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงพื้นที่

“Thailand Industry Beyond Next Normal : อุตสาหกรรมไทยก้าวไกล สู่ยุคใหม่ที่ยั่งยืน”

คณะทำงานฝ่ายวิชาการ OIE FORUM 2021

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม จัดประชุมวิชาการ สศอ. (OIE FORUM) ประจำปี พ.ศ. 2564 ภายใต้ชื่องาน “**Thailand Industry Beyond Next Normal : อุตสาหกรรมไทยก้าวไกล สู่ยุคใหม่ที่ยั่งยืน**” เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2564 ผ่านระบบออนไลน์ โดยได้รับเกียรติจาก นายกอบชัย สังสิทธิสวัสดิ์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กล่าวเปิดงาน ภายในงานมีการปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “**ส่องเส้นทางอุตสาหกรรมยุคใหม่ ก้าวอย่างไรให้ยั่งยืน**” โดย นายทองชัย ชวลิตพิเชฐ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และนางศิริเพ็ญ เกียรติเฟื่องฟู รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

งานสัมมนา OIE FORUM 2021 ได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งภาคการผลิต ภาคบริการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สมาคม มูลนิธิ นักวิชาการ สื่อมวลชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป จัดขึ้นผ่านระบบออนไลน์ (Webinar) จำนวนกว่า 800 คน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานที่สำคัญในด้านต่าง ๆ ของ สศอ. ทั้งการจัดทำนโยบาย แนวทาง และผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งรายสาขาและอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ การติดตามสถานการณ์และชี้แนะ

เตือนภัยด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ภายในงานนอกจากจะมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ปาฐกถาพิเศษ การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมไทยในยุค New Normal จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการแล้ว ยังจัดแสดงผลงานในรูปแบบนิทรรศการออนไลน์ (Virtual Exhibition) ให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และการดำเนินงานประจำปีที่สำคัญของ สศอ. เช่น การขึ้นและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาอุตสาหกรรมกัญชง อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ การเพิ่มผลิตภาพในภาคอุตสาหกรรม การขับเคลื่อน BCG และการร่วมเป็นเจ้าภาพจัดประชุมเอเปคของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2564 เป็นต้น

การสัมมนาครั้งนี้จัดให้มีการเสวนาภาคเช้าในหัวข้อ “**อุตสาหกรรมไทยก้าวไกลสู่ยุคใหม่ที่ยั่งยืน**” ได้รับเกียรติจากผู้ร่วมเสวนาเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ 1) พญ.มิ่งขวัญ วิชัยดิษฐ ผู้อำนวยการสถาบันโรคผิวหนังและผู้อำนวยการศูนย์ฉีดวัคซีนกลางบางซื่อ 2) คุณสมโภชน์ อาหุนัย ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน) 3) คุณสุพจน์ เกตุโตประการ ผู้อำนวยการฝ่ายธุรกิจ กลุ่มบริษัท ดาวประเทศไทย และ 4) ดร.สุรชา อุดมศักดิ์ Vice President ธุรกิจเคมีคอลส์ เอสซีจีและดูแลงานเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมี ดร.วิทย์ สิทธิเวคิน เป็นผู้ดำเนินการเสวนาซึ่งรายงานประจำปี สศอ. เล่มนี้จะนำสรุปเนื้อหาประเด็นน่าสนใจมานำเสนอให้อ่านกันอีกครั้ง

ส่องเส้นทางอุตสาหกรรมยุคใหม่ ก้าวอย่างไรให้ยั่งยืน

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 ถึงปัจจุบัน การท่องเที่ยวและการบริโภคในประเทศมีปัญหา **อุตสาหกรรมเป็นเครื่องยนต์หลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ** สศอ. ในฐานะหน่วยงานชั้นนำและจัดทำยุทธศาสตร์และผลักดันด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่การเติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน **จึงเร่งขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน** เช่น การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร (ครัวโลก) การพัฒนาอุตสาหกรรมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและการบริการ อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ (Medical Hub) อุตสาหกรรมชีวภาพ (ดึงศักยภาพจากความได้เปรียบด้านทรัพยากรธรรมชาติของไทย) อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรกล (มุ่งผลิตในประเทศ ลดการนำเข้า) เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร อุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ (แผนที่เครื่องจักร) ต้องเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และปัญญาประดิษฐ์ เชื่อมโยงกับเทรนด์ EV และยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยระบบอัตโนมัติในอนาคตอันใกล้ ได้แก่

- การพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า เป้าหมายในปี พ.ศ. 2573 การผลิตรถยนต์ไฟฟ้ามีส่วนร้อยละ 30 ของการผลิตรถยนต์ทั้งหมดในประเทศ
- การพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติโดยมีเป้าหมายระยะยาว (ปี พ.ศ. 2569) ประเทศไทยเป็นผู้นำในการผลิตและการใช้หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในอาเซียน โดยมีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง ภายในปี พ.ศ. 2569
- การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร เป้าหมายปี พ.ศ. 2570 ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารอนาคตของอาเซียน และเป็น 1 ใน 10 ของผู้ส่งออกอาหารของโลก
- การพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ของไทย ตั้งเป้าหมายให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตเครื่องมือแพทย์ในอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2570
- การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมกัญชงสู่ Industrial Hemp Hub of ASEAN จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมพืชกัญชงสู่เชิงพาณิชย์ ปี พ.ศ. 2566-2570 ผลักดันสู่การเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ เพื่อให้ไทยก้าวขึ้นเป็น Industrial Hemp Hub of ASEAN พร้อมเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์กัญชงอันดับ 1 ของอาเซียน
- การพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้โมเดล BCG จัดทำมาตรการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพของไทย ปี พ.ศ. 2561-2570 โดยกำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อน BCG Model ของ อก. เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจไปพร้อม ๆ กับการสร้างความมั่นคงทางสังคม และการสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม

อุตสาหกรรมไทยก้าวไกล สู่ยุคใหม่ที่ยั่งยืน

การเสวนาในหัวข้อ “อุตสาหกรรมไทยก้าวไกล สู่ยุคใหม่ที่ยั่งยืน” มีผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งต่างมาข้างต้น มาร่วมให้ทัศนะและมุมมองที่เป็นประโยชน์รอบด้าน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ จากการที่ทั่วโลกและประเทศไทยยังคงต้องอยู่ในภาวะที่ต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจในหลายภาคส่วน หนึ่งในนั้นรวมถึงภาคอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลกต้องปรับตัวเพื่อก้าวสู่วิถีต่อไปในการดำรงชีวิต (Next Normal) ซึ่งหมายถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม รูปแบบการดำเนินชีวิต หรือวิธีการดำเนินงานขององค์กร เพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านสังคม ด้านธุรกิจ ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองภายหลังการระบาด

Resilience (ความยืดหยุ่น) หรือหมายถึง ความสามารถในการล้มและลุกขึ้นได้อย่างรวดเร็วและแข็งแกร่งกว่าเดิม คือ ทักษะแห่งยุค ช่วยให้สามารถอยู่รอดในช่วงวิกฤตได้ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ “แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564-2565” โดยมีแนวความคิดสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ (1) พร้อมรับ (Cope) (2) ปรับตัว (Adapt) และ (3) ปรับตัวเพื่อการเจริญเติบโต (Transform)

การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานให้มีความยืดหยุ่น (Supply Chain Management) จากปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ และการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานในบางอุตสาหกรรมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 แสดงให้เห็นแล้วว่า การมีห่วงโซ่อุปทานที่ซับซ้อนภายใต้โครงสร้างการผลิตในปัจจุบัน เป็นความเสี่ยงอันดับต้น ๆ ที่ผู้ผลิตต้องเผชิญในภาวะวิกฤต โรคระบาดที่มีข้อจำกัดด้านการเคลื่อนย้าย เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าว หลังสถานการณ์โควิด-19 ภาคอุตสาหกรรมไทย อาจจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับทิศทางการปรับห่วงโซ่อุปทานโลกในยุค Next Normal โดยจะมุ่งเป้าไปที่การจัดหาในระดับภูมิภาค (Regional Sourcing) มากขึ้น เพื่อสร้างห่วงโซ่อุปทานที่ยืดหยุ่นและลดการพึ่งพาจากแหล่งเดียว นอกจากนี้ที่ผ่านมา ทั่วโลกใช้ระบบการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน หรือ

Supply Chain Management ที่มุ่งสร้างประสิทธิภาพสูงสุดผ่านปรัชญาการผลิตและส่งมอบสินค้าตามเวลาและปริมาณที่ต้องการ ภายใต้แนวคิด Just In Time : JIT อย่างไรก็ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ก็ส่งผลทำให้เกิดการหยุดชะงักอย่างรุนแรงของห่วงโซ่อุปทานและกลายเป็นบททดสอบครั้งใหญ่ของระบบการผลิตแบบ JIT เนื่องจากจุดอ่อนที่สำคัญของ JIT คือ การจัดเก็บและ stock วัตถุดิบ/ชิ้นส่วนในปริมาณน้อย ที่แม้จะดีในเชิงประสิทธิภาพแต่หากเกิดปัจจัยเสี่ยงที่ไม่คาดคิดอย่างกระทันหัน ดังเช่นกรณีการปิดโรงงาน หรือการ Lockdown ในประเทศต้นทาง การไม่มีวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่เพียงพอกลับจะเป็นผลเสียอย่างมากต่อห่วงโซ่อุปทานและอาจมีผลทำให้ผู้ประกอบการสูญเสียลูกค้าหรือถูกลดคำสั่งซื้อในอนาคตอีกด้วย ดังนั้นการปรับใช้กลยุทธ์ Just In Case : JIC หรือการจัดเก็บและสำรองสินค้าเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเนื่องจาก Supply Chain Disruption รวมถึงการที่ระบบโลจิสติกส์และเส้นทางคมนาคมในบางพื้นที่ถูกตัดขาด จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ตอกย้ำถึงความสำคัญของการวางแผนที่ไม่ใช่เพียงแค่การออกแบบกระบวนการผลิตให้มีความสมบูรณ์แบบดังเช่นกรณีของระบบ JIT ที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพจากความพอดีและทันเวลาเพียงเท่านั้น แต่ยังต้องครอบคลุมไปถึงการจัดทำแผนสำรองเผื่อกรณีฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถปรับกลยุทธ์การดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที่

“พันธมิตรทางธุรกิจ” หรือความได้เปรียบทางการค้าที่ยั่งยืน

จากสถานการณ์ในการประกอบธุรกิจในปัจจุบันที่มีความไม่แน่นอนสูง คู่แข่งทางธุรกิจมีเป็นจำนวนมากทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้การศึกษาการทำธุรกิจสามารถทำได้ง่ายมากขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่ (Barrier of entry) เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน การเรียนรู้ที่ง่ายขึ้นทำให้ความได้เปรียบในการแข่งขันด้านนวัตกรรม รวมไปถึงความแปลกใหม่ของสินค้าและบริการ อาจไม่มีความสามารถพิเศษขององค์กรที่คู่แข่งไม่สามารถเลียนแบบได้อีกต่อไป ความแปลกใหม่อาจไม่มีความยั่งยืนมากพอในการรักษาความได้เปรียบของธุรกิจ แต่อีกสิ่งหนึ่งที่จะสร้างความได้เปรียบที่ยั่งยืนให้แก่ธุรกิจได้ก็คือ “คู่ค้า” หรือ Business Partners หรือพันธมิตรทางธุรกิจ การเลือกคู่ค้าทางธุรกิจที่สามารถสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจในระยะยาวให้แก่กิจการได้ ทั้งนี้ การเลือกพันธมิตรทางธุรกิจไม่ใช่เพียงแต่การเลือกผู้ขายชิ้นส่วนสินค้าให้กับบริษัท (Supplier) หรือโรงงานผู้ผลิต วัตถุประสงค์ของการหาพันธมิตรมีความหมายกว้างกว่าที่กล่าวมามาก เช่น พันธมิตรเชิงกลยุทธ์ (Strategic alliance) หรือการที่กิจการ 2 กิจการขึ้นไปทำสัญญาเพื่อที่จะร่วมลงทุนเพื่อแสวงหาผลกำไรร่วมกันเรียกว่า กิจการร่วมค้า (Joint venture) เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อสามารถเลือกคู่ค้าที่เหมาะสมกับความต้องการของกิจการได้แล้ว ระยะต่อไปคือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพันธมิตรการค้าเหล่านั้น เพื่อเพิ่มกำลังการต่อรอง สร้างความได้เปรียบทางธุรกิจได้มากกว่าคู่แข่งคนอื่น ๆ รวมถึงดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะเมื่อคู่ค้าของกิจการแข็งแกร่ง ก็จะส่งผลดีต่อกิจการที่ร่วมค้าได้เช่นเดียวกัน

Next Normal ในมิติด้านสาธารณสุข

การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ประชาชนมีการปรับตัวใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) **ความมีระเบียบวินัย** (order and discipline) คนไทยมีการปรับตัวและรักษาระเบียบวินัยในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 เพื่อป้องกันการติดเชื้อและรักษาสุขภาพดีขึ้นมาก เช่น การสวมหน้ากากอนามัยอย่างเคร่งครัด และล้างมือด้วยแอลกอฮอล์อย่างสม่ำเสมอ 2) **พลังทางสังคม** (Social power) มีการรวมกลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ติดเชื้อโควิด-19 และ 3) **การตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพ** (Health conscious) ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ประชาชนหันมาให้ความสำคัญและใส่ใจในเรื่องสุขภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในส่วนของประชาชนแล้ว ระบบสาธารณสุขของประเทศได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดและให้การรักษาผู้ติดเชื้อโควิด-19 ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) **ด้านสถานที่** (Infrastructure) มีการจัดเตรียมความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการกักตัวและให้การรักษาผู้ติดเชื้อ 2) **ด้านกำลังคน** (Man Power) มีการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคน ทั้งในส่วนของอาสาสมัคร

ทีมแพทย์และพยาบาล และ 3) **ด้านการบริหารจัดการ** (Administration) การบริหารงานด้านสาธารณสุข เพื่อรองรับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 รวมถึงเชื้ออุบัติใหม่ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ ในส่วนของอุตสาหกรรมทางการแพทย์ยังมีการปรับตัวเข้าสู่ Next Normal โดยมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นอุตสาหกรรม 4.0 มาประยุกต์ใช้ในการรักษาผู้ติดเชื้อ เพื่อลดความเสี่ยงจากการติดเชื้อให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ Telemedicine มาใช้ในการรักษารวมถึงการนำ Applications ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการรักษา การตรวจการติดเชื้อ และการเข้ารับการรักษา เช่น หมอพร้อม และไทยชนะ เป็นต้น นอกจากนี้ ในด้านสถานที่ทั้งในส่วนของการกักตัวและรักษาผู้ติดเชื้อ ได้มีการสร้าง Hospitel ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินการร่วมกันระหว่างธุรกิจโรงแรมกับโรงพยาบาล สำหรับใช้เป็นสถานที่รองรับผู้ป่วย ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงระบบการให้การรักษากรณีผู้ป่วย (Hospital base) มาเป็นการรักษาตนเองที่บ้าน (Personal base) ผ่านการรักษาแบบ Telemedicine หรือ online มากยิ่งขึ้น เป็นต้น

Next Normal โอกาสและวิกฤต

การแพร่ระบาดของโควิด-19 นับว่าเป็นทั้งการสร้างโอกาสและเกิดวิกฤตกับบางธุรกิจหรืออุตสาหกรรม กล่าวคือ การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้ส่งผลให้คนหันมาใส่ใจกับสุขภาพมากขึ้น รวมถึงการเกิดกระแส (Trend) การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในเรื่อง Global Warning ดังนั้น การแพร่ระบาดของโควิด-19 และ Trend ด้านสิ่งแวดล้อมจึงเป็นการสร้างโอกาสให้กับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว ดังนั้นผู้ประกอบการไทย จึงควรต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบ ดังนี้ 1) ให้ความสำคัญกับการประกอบธุรกิจตามนโยบาย BCG ของรัฐบาล ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวทาง ESG (Environment, Social and Governance) ของสหภาพยุโรป โดยถือเป็นโอกาสในการ Refresh การประกอบกิจการให้สอดคล้องกับการรักษาสีสิ่งแวดล้อม 2) การนำพลังงานสะอาด (Clean energy) มาใช้ในการผลิตสินค้าเพิ่มมากขึ้น 3) การสร้างกลไกตลาดคาร์บอน (Carbon Credit) ขึ้นในประเทศ เนื่องจากปัจจุบันประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหภาพยุโรปที่เริ่มมีการนำมาตรการ Carbon Credit ที่เป็นมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์กับการค้า 4) ส่งเสริมงานวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น โดยการส่งเสริมให้การคิดค้นเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นของคนไทยเอง หรือการสร้าง brand ที่เกี่ยวข้องกับการตราหรือสินค้า รวมถึงส่งเสริมการผลิตในประเทศไทยมาใช้ เช่น Thailand First ตลอดจนส่งเสริมให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าที่ผลิตในประเทศ และ 5) ควรมีการรับเร่งตอบต่อ Trend การเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว (Speed of change) โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า ควรเร่งให้มีการสร้างสภาพแวดล้อม (Ecosystem) หรือปัจจัยที่เอื้อต่อการผลิตและดึงดูดการลงทุนอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าขึ้นในประเทศ เช่น การสร้างสถานีอัดประจุไฟฟ้า และการสร้างอุตสาหกรรมแบตเตอรี่รถยนต์ไฟฟ้า ไปจนถึงการให้สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ แก่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น นอกจากนี้ การแพร่ระบาดยังส่งผลให้การใช้ชีวิตเปลี่ยนไป เช่น ลดการอยู่ในสังคมเมืองที่แออัด การทำงานจากที่บ้านโดยใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร เป็นต้น

อุตสาหกรรมไทยปรับตัวอย่างไร

รับความท้าทายด้านการผลิต

กองนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค (กม.)

ภาคอุตสาหกรรมนับว่าเป็นภาคการผลิตที่มีความสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจไทย กล่าวคือ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มประมาณร้อยละ 30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ รวมถึงมีมูลค่าการส่งออกประมาณร้อยละ 80 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด นอกจากนี้ การจ้างงานภาคอุตสาหกรรมคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 15 ของการจ้างงานรวม โดยแรงงานในภาคอุตสาหกรรมมีผลิตภาพแรงงานสูงสุดเมื่อเทียบกับแรงงานในภาคเกษตรและภาคบริการ อย่างไรก็ตาม ภาคอุตสาหกรรมยังมีความท้าทายด้านการแข่งขันทางการผลิตที่สูงขึ้นทั่วโลกทั้งปริมาณ ความเร็ว และคุณภาพในการผลิต อีกทั้งความต้องการของผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ค่าแรงและค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ตลอดจนรูปแบบการผลิตลักษณะ Economy of Scale ที่ไม่สามารถทำกำไรได้ดีเหมือนเช่นที่ผ่านมา นอกจากนี้ ตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพของธุรกิจของสถาบัน International Institute for Management Development ประจำปี พ.ศ. 2564 ยังชี้ให้เห็นว่า ผลิตภาพและประสิทธิภาพภาคอุตสาหกรรมของไทยมีอันดับต่ำ แม้ว่าการจัดอันดับปีล่าสุดจะอยู่ในระดับที่ดีขึ้นก็ตาม ซึ่งสะท้อนว่าภาคอุตสาหกรรมจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น

แนวทางหนึ่งในการเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น นั่นคือ การผลักดันการผลิตไปสู่ Digital Transformation โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น Robotic, Internet of Things (IoT) และ Artificial Intelligence : AI ในกระบวนการผลิต เพื่อให้สามารถตรวจสอบและควบคุมการทำงาน ได้ทันทั่วทั้งที่ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็ว เกิดความรวดเร็วและแม่นยำในการผลิต ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุนในระยะยาวให้กับภาคอุตสาหกรรมได้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้ดำเนินการยกระดับสถานประกอบการอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพการผลิตสูงขึ้น โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ให้เหมาะสมกับระบบการทำงานในขั้นตอนการผลิตต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนการรับวัตถุดิบ จัดเป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการผลิตที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากหากวัตถุดิบตั้งต้นไม่ได้คุณภาพ ย่อมส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ไม่ได้คุณภาพตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัตถุดิบสำหรับการผลิตอาหาร จำเป็นต้องให้ความสำคัญ กับผลกระทบจากการปนเปื้อน ดังนั้น เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพ สินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการรับวัตถุดิบ สามารถนำเทคโนโลยี IoT มาประยุกต์ใช้ในการเก็บข้อมูลต่าง ๆ อาทิ การจัดหาวัตถุดิบ จาก Supplier และการจัดซื้อในรูปแบบดิจิทัล รวมทั้งใช้เทคโนโลยี ดังกล่าวในการประมวลผลการติดตามสถานะและคุณภาพ วัตถุดิบแบบ Real Time เพื่อควบคุมคุณภาพสินค้าและเวลา ให้เป็นไปตามแผนการผลิตที่กำหนด พร้อมทั้งลดการสูญเสีย จากการ Stock สินค้า

ขั้นตอนการผลิต ครอบคลุมตั้งแต่การจัดการวัตถุดิบ การประกอบสินค้า จนถึงการตรวจสอบคุณภาพ สามารถแบ่ง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้ ดังนี้

- การใช้เทคโนโลยี IoT ในการบันทึกพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของ การผลิตในรูปแบบดิจิทัล ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น ความเร็วรอบ และจำนวนชิ้นงาน เป็นต้น พร้อมทั้งแสดงผลแบบ Real Time เพื่อลดความสูญเสียจากกระบวนการผลิต และคาดการณ์ระยะ เวลาการบำรุงรักษาเครื่องจักรได้ ซึ่งนอกจากจะช่วยลดค่าใช้จ่าย

ด้านการบำรุงรักษาแล้ว ยังสามารถจัดการเวลาเมื่อเครื่องจักรหยุด ทำงานได้ด้วย ส่งผลให้สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างแม่นยำขึ้น

- การใช้โปรแกรมจำลองกระบวนการผลิต (Simulation Software) จำลองภาระงานของเครื่องจักร และจำลองภาระงาน ของบุคลากร เพื่อคาดการณ์กระบวนการและผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น เช่น การจำลองภาระงานของพนักงาน โดยระบบจะแสดงถึงจำนวน พนักงานที่เหมาะสมในแต่ละกระบวนการ เพื่อลดความสูญเสีย ที่เกิดจากจำนวนพนักงานมากเกินไป หรือการจำลองภาระงาน ของเครื่องจักร โดยระบบจะแสดงถึงข้อมูลการผลิตตามแผนผัง การผลิตของโรงงาน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวทำให้ลดเวลา ลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถ วางแผนในการนำบุคลากรไปใช้ในการทำงานได้อย่างคุ้มค่า

- การใช้ระบบอัตโนมัติ (Automation) ช่วยในการผลิต เช่น การประกอบสินค้าด้วยหุ่นยนต์อุตสาหกรรม การตรวจสอบ คุณภาพสินค้า การนับจำนวนสินค้าด้วยกล้อง Machine Vision และการลดภาระของพนักงานในสายการผลิตโดยการใช้ระบบ ยานยนต์ขนส่งอัตโนมัติ (Automated Guided Vehicle : AGV) ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะช่วยให้การผลิตมีประสิทธิภาพ และลดความผิดพลาดจากพนักงานลง ส่งผลให้เกิดของเสียลดลง หรือเข้าสู่ Zero Waste ได้

ขั้นตอนการจัดการสินค้าคงคลัง/การจัดส่งสินค้า

โดยสามารถใช้เทคโนโลยี IoT ไปช่วยในการจัดการสินค้าคงคลัง เพื่อให้เกิดการส่งมอบสินค้าให้กับผู้บริโภคได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ ข้อมูลการสั่งซื้อสินค้า การส่งมอบสินค้า รวมถึงข้อมูลด้านการใช้งานที่ได้จากการจัดเก็บจากลูกค้า ยังสามารถนำมาปรับปรุงกลยุทธ์ขององค์กร หรือปรับปรุงสินค้าในอนาคตให้ดียิ่งขึ้นหรือตอบโจทย์ลูกค้ามากขึ้น

การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ในกระบวนการผลิตดังกล่าวข้างต้น นอกจากจะมีประโยชน์ต่อกระบวนการผลิตแล้ว ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และต่อยอดไปสู่การเกิด Business Model ในรูปแบบ Product as a Service ได้ด้วย

อย่างไรก็ดี เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมยังให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมบุคลากร ให้พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะมาพร้อมกับการทำ Smart Factory รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรที่มีพื้นฐานในสายการผลิตของสถานประกอบการ ให้มีความพร้อมสู่การเป็นผู้ให้บริการด้านการสร้าง ประกอบ ติดตั้งและบูรณาการระบบดิจิทัลสำหรับโรงงานอัจฉริยะ (Smart Factory System Integrator : SSI) เพื่อช่วยให้คำปรึกษาแก่สถานประกอบการ ในด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น Robotic, Internet of Things : IoT และ Artificial Intelligence : AI ในกระบวนการผลิต ให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่สูงขึ้นยกระดับก้าวเข้าสู่ Smart Factory ต่อไป

การนำ Digital Transformation เข้ามาใช้ในภาคการผลิตข้างต้น จึงนับเป็นสัญญาณที่ดีในการปรับตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน นอกจากนี้ จะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพแล้ว ยังสามารถพัฒนาสินค้าใหม่ ๆ ให้ตอบโจทย์ผู้บริโภคได้อย่างทันท่วงทีอีกด้วย ซึ่งจะเป็นการยกระดับผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม ให้มีความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้น และแข่งขันในตลาดได้ในยุคที่ต้องเผชิญกับความท้าทายด้านการผลิต

แหล่งที่มา :

- ชุดิมา เกียรติเรืองไกร, พรชนก เทพขาม, และวัชรินทร์ นววิวัฒนา. (2563). 10 ปีอุตสาหกรรมไทย เรามาไกลแค่ไหน. สืบค้น 9 มิถุนายน 2565, จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_165.pdf
- ดำรงเกียรติ มาลา. (2564). IMD ชัยความสามารถในการแข่งขันไทยปีนี้ขึ้นหนึ่งอันดับ อยู่ที่ 28 จาก 64 ประเทศ. สืบค้น 9 มิถุนายน 2565, จาก <https://thestandard.co/imd-thailand-competitiveness/>
- ยศธนา จารุทรศนกุล . (2563). อุตสาหกรรมการผลิตในยุค Digital Transformation. สืบค้น 9 มิถุนายน 2565, จาก <https://meeit.biz/article/iot-for-factory/>
- สถาบันไทย-เยอรมัน. (2564). โครงการพัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมสู่ความเป็นโรงงานอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิตตามแนวทางอุตสาหกรรม 4.0.
- สถาบันอาหาร. (2564). โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปสู่การเป็นโรงงานอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล.
- สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. (2564). โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมกระบวนการผลิตอัจฉริยะสาขาอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ.

“นวัตกรรมผลิตภัณฑ์”

หนทางปฏิรูปผู้ประกอบการสู่อุตสาหกรรมศักยภาพ

กองนโยบายอุตสาหกรรมภาค (กม.)

“ผลิตภาพ” นับเป็นกุญแจสำคัญต่อการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจในระยะยาว เพราะสะท้อนถึงความสามารถในการจัดการและพัฒนาระบบเศรษฐกิจเพื่อก้าวข้ามข้อจำกัดทางทรัพยากร ทั้งนี้ หนึ่งในหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม คือ “นวัตกรรม” อาทิ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การพัฒนาสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง การเพิ่มปริมาณผลผลิตด้วยต้นทุนเท่าเดิมและการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยความสามารถในการสร้างนวัตกรรมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความต้องการของผู้บริโภค ความพร้อมด้านทรัพยากร เงินทุน รวมทั้งความรู้และทักษะ ความชำนาญของบุคคล เป็นต้น

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้ดำเนินการยกระดับศักยภาพการผลิตสินค้าของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไทยให้มีความพร้อมปฏิรูปไปสู่การผลิตสินค้าที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งมีมูลค่าเพิ่มสูงโดยการต่อยอดจากอุตสาหกรรมเดิมที่ภาคอุตสาหกรรมไทยมีความสามารถในการผลิตอยู่แล้ว ไปสู่อุตสาหกรรมศักยภาพของประเทศ เช่น อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมชีวภาพ หรืออุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ สู่อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร และอุตสาหกรรมสิ่งทอ สู่อุตสาหกรรมวัสดุเชิงเทคนิคเพื่อรองรับอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร โดยมีตัวอย่างการดำเนินงานที่น่าสนใจ ดังนี้

การพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ เป็นการยกระดับผู้ประกอบการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมชีวภาพ ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในกลุ่มที่สอดคล้องกับนโยบายการลดใช้ถุงพลาสติก หรือมาตรการกระตุ้นการใช้พลาสติกย่อยสลายได้ทางชีวภาพ (Green Tax Expense) เช่น จาน ช้อนและส้อม ถังหูหิ้ว ขวดบรรจุภัณฑ์ รวมถึงผลิตภัณฑ์พลาสติกชนิดอื่น เช่น ฝาขวดแบบ Press cap กระดาษต้นไม้ เส้นทอเทียม เป็นต้น โดยการให้คำปรึกษาสถานประกอบการเริ่มตั้งแต่การพัฒนาสูตรส่วนผสมเม็ดพลาสติกชีวภาพ ได้แก่ Polylactic acid (PLA) Polybutyrate adipate terephthalate (PBAT) และ Polybutylene succinate (PBS) การปรับกระบวนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ (Process Condition) ตลอดจนทดสอบคุณสมบัติผลิตภัณฑ์ เพื่อปรับปรุงให้เกิดการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและได้ผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เหมาะสมเป็นไปตามข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์ ซึ่งปัจจุบันมีผู้ประกอบการหลายรายสามารถนำผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาได้ไปต่อยอด เช่น การผลิตช้อน-ส้อมพลาสติกชีวภาพ ที่ไม่มีสารปนเปื้อน ไม่มีเชื้อจุลินทรีย์ และไม่มีการหลุดลอกของสีพลาสติก ได้มาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 295 และมาตรฐานบรรจุภัณฑ์สำหรับวัสดุสัมผัสอาหารของสหภาพยุโรป (European Union Law No.10 : EU10) เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าที่ส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรป

พัฒนาการผลิตอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร โดยการพัฒนาขยายเพิ่มโลหะสำหรับผู้พิการ เนื่องจากเป็นที่ต้องการของบุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วย มีมูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศสูง มีความเป็นไปได้ในด้านการผลิตในประเทศและความเป็นไปได้เชิงพาณิชย์ โดยการต่อยอดความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบและทำแม่พิมพ์ด้วย Software (CAD (Computer Aided Design), CAM (Computer Aided Manufacturing)) สำหรับผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนโลหะสำหรับรถยนต์และงานอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ ยกระดับไปสู่การผลิตขยายเพิ่มโลหะสำหรับผู้พิการ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การออกแบบ การปรับปรุง/จัดเตรียมเครื่องจักร การทดลองผลิตขยายเพิ่มโลหะต้นแบบ ตลอดจนทดสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และทดสอบสมรรถนะการใช้งานให้มีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ ส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงในกลุ่มอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ สามารถเพิ่มผลผลิตการผลิต และลดต้นทุนการผลิตได้ ซึ่งเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับตลาดภายในประเทศและทดแทนการนำเข้า ทั้งนี้ ปัจจุบันผู้ประกอบการได้นำองค์ความรู้ที่ได้พร้อมต่อยอดสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ โดยอยู่ระหว่างการประเมินราคาเพื่อจำหน่ายให้กับสถานพยาบาลในประเทศ นอกจากนี้ ยังขยายผลไปสู่การวางแผนพัฒนาอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ชนิดอื่น (ข้อเข่าเทียมสำหรับผู้พิการ) อีกด้วย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุเชิงเทคนิคสำหรับสิ่งทอทางการแพทย์ (Medical Textiles) ที่ใช้ในโรงพยาบาลและเพื่อสุขอนามัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร โดยพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มแบบดั้งเดิมให้สามารถผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอทางการแพทย์ในกลุ่มที่ใช้ในโรงพยาบาลและกลุ่มผลิตภัณฑ์เพื่อสุขอนามัยที่มีความหลากหลาย และมีคุณสมบัติพิเศษในด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่มีแนวโน้มขยายตัวทั้งในประเทศและอีกหลายประเทศทั่วโลก เช่น ชุดคลุมสำหรับแพทย์ในห้องผ่าตัดที่มีสมบัติในการสะท้อนน้ำและป้องกันไฟฟ้าสถิต ชุดสครับสำหรับแพทย์ในแผนกฉุกเฉิน ชุดพยาบาลย้วยยั้งเชื้อแบคทีเรียและไวรัส ผ้าก๊อชสะท้อนรังสีเอ็กซ์และดูดซับของเหลวในปริมาณมาก และถุงเท้าสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน เป็นต้น ซึ่งดำเนินการผ่านกิจกรรมให้คำปรึกษาแนะนำและถ่ายทอดองค์ความรู้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบ การทดสอบคุณสมบัติและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในห้องปฏิบัติการ รวมถึงการทดสอบการใช้งานผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้ประกอบการมีองค์ความรู้ในการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐานตามข้อกำหนด และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ ตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบการที่ได้รับการถ่ายทอดการพัฒนาชุดพยาบาลย้วยยั้งเชื้อแบคทีเรียและไวรัส (Feline corona virus) ตามมาตรฐาน ISO 18184 : 2019 ได้จัดทำชุดพยาบาลดังกล่าวจำหน่ายให้แก่กลุ่มโรงพยาบาลเอกชน รวมถึงประชาสัมพันธ์และเปิดตลาดไปยังพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐ ในราคาที่เหมาะสมสามารถซื้อสวมใส่เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัยและมั่นใจ

จากการดำเนินการข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า การใช้องค์ความรู้ใหม่ ๆ และนวัตกรรมการผลิต โดยอาศัยศักยภาพและทักษะความชำนาญที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อยอดความสามารถผู้ประกอบการให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อตอบสนองอุตสาหกรรมศักยภาพที่หลากหลาย และมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นนั้น เป็นการปรับโครงสร้างการผลิตจากอุตสาหกรรมเดิมไปสู่การผลิตในอุตสาหกรรมศักยภาพและการผลิตที่มีผลิตภาพสูง ซึ่งจะเป็นการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยและยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยในระยะต่อไป

แหล่งที่มา :

ชุดิมา เกียรติเรืองไกร, พรชนก เทพขาม, และวัชรินทร์ ชินวรวัฒนา. (2563). 10 ปีอุตสาหกรรมไทย เรามาไกลแค่ไหน. สืบค้น 11 มกราคม 2565, จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_165.pdf
 ทศพล อภัยทาน, ณชา อนันต์โชติกุล, และปิติ ดิษยทัต. (2560). เก้าไปใหม่มา นวัตกรรมสินค้ากับโครงสร้างเศรษฐกิจไทย ตอนที่ 1. สืบค้น 11 มกราคม 2565, จาก <https://www.pier.or.th/abridged/2017/20/>
 ทศพล อภัยทาน, ณชา อนันต์โชติกุล, และปิติ ดิษยทัต. (2560). เก้าไปใหม่มา นวัตกรรมสินค้ากับโครงสร้างเศรษฐกิจไทย ตอนที่ 2. สืบค้น 11 มกราคม 2565, จาก <https://www.pier.or.th/abridged/2017/21/>
 สถาบันพลาสติก. (2564). โครงการปฏิรูปผู้ประกอบการสู่อุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ (Transformation to Bio-Plastics Industry). สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2564). โครงการพัฒนาต้นแบบวัสดุเชิงเทคนิคเพื่อการรองรับอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (New S-Curve). สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย. (2564). โครงการยกระดับศักยภาพการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร.

“การขับเคลื่อน BCG Economy ผ่านมาตรการ Green Tax Expense อย่างต่อเนื่อง”

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1 (กร.1)

จากการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป และมอบหมายให้คณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐพิจารณากำหนดและดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2569 เพื่อให้การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติในเรื่องนี้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วและยั่งยืน

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการขับเคลื่อนมาตรการ Green Tax Expense สำหรับพลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Economy : เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว) ร่วมกับกระทรวงการคลังจัดทำมาตรการกระตุ้นการใช้พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ (Green Tax Expense) ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 702) พ.ศ. 2563 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2563 ซึ่งเป็นการนำรายจ่ายที่ผู้ประกอบการได้จ่ายไปในการซื้อผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นจำนวน 1.25 เท่าของค่าใช้จ่าย

ที่ได้จ่ายไปในการขอรับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ในระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564 โดยจะต้องซื้อผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายตามประเภทที่กรมสรรพากรกำหนด (ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 388) วันที่ 3 กันยายน 2563 จากผู้ผลิตที่ได้รับใบรับรองผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพที่ออกให้โดย สศอ. ตามประกาศ สศอ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ วันที่ 29 มิถุนายน 2563 ได้แก่ 1. ถุงหูหิ้ว 2. ถุงขยะ 3. แก้วพลาสติก 4. จาน ชาม ถาดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว 5. ซ้อน ส้อม มีดพลาสติก 6. หลอดพลาสติก 7. ถุงพลาสติก สำหรับเพาะชำ 8. ฟิล์มคลุมหน้าดิน 9. ขวดพลาสติก 10. ฝาแก้วน้ำ และ 11. ฟิล์มปิดฝาแก้ว

มาตรการกระตุ้นการใช้พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพดังกล่าวจะช่วยขับเคลื่อนอุตสาหกรรมชีวภาพภายใต้โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน BCG Economy ยกระดับนวัตกรรมให้สามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมตอบสนองความต้องการผู้บริโภคที่มีแนวโน้มขยายเพิ่มขึ้นเนื่องจากผลิตภัณฑ์จากพลาสติกเป็นส่วนประกอบในเกือบทุกอุตสาหกรรมและมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตของประชาชน การผลักดันให้เกิดการใช้พลาสติกย่อยสลายได้อย่างแพร่หลายจะช่วยลดมลภาวะและของเสียในสังคม ช่วยสร้างเศรษฐกิจสีเขียวและยกระดับสังคมให้น่าอยู่มากขึ้น ช่วยลดงบประมาณภาครัฐในการกำจัดขยะพลาสติกตกค้าง และเป็นการเพิ่มทางเลือกในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ทดแทนพลาสติกที่ย่อยสลายยาก ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์ในการผลักดันให้ประเทศไทยเป็น Bio Hub of ASEAN

ผลจากการดำเนินงานตามมาตรการข้างต้น สศอ. ในฐานะหน่วยงานออกใบรับรองผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพให้ผู้ประกอบการเพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานในขอใช้สิทธิลดหย่อนทางภาษีได้ออกใบรับรองฯ (ตุลาคม 2563-พฤษภาคม 2565) จำนวนทั้งสิ้น 70 ใบรับรอง ให้ผู้ประกอบการ 6 ราย โดยจากข้อมูลการยื่นขอรับรองดังกล่าว สามารถส่งเสริมการใช้พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพกว่า 1 หมื่นตันต่อปี และผู้ประกอบการใช้สิทธิทางภาษีนิตินุคคลจากมาตรการประมาณ 18.3 ล้านบาท ในปีภาษี พ.ศ. 2563 (ข้อมูลในปี พ.ศ. 2564 ยังอยู่ระหว่างการยื่นภาษี) ซึ่งเป็นการสนับสนุนการใช้พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ดี หลังจาก พ.ร.ฎ. ได้สิ้นสุดการบังคับ สศอ. ได้รับความเห็นจากผู้ประกอบการ ขอให้พิจารณาขยายระยะเวลาการออกใบรับรองออกไปอีก เนื่องจาก พ.ร.ฎ. ฉบับก่อน มีระยะเวลาที่ให้ผู้ประกอบการได้เตรียมการน้อย ซึ่งไม่เพียงพอที่จะเข้าร่วมมาตรการ จากการที่มีผลบังคับย้อนหลังให้นำค่าใช้จ่ายในปีภาษี พ.ศ. 2562 มาลดหย่อนภาษี แต่ พ.ร.ฎ. (...) เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อช่วงกลางปี พ.ศ. 2563 ทำให้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งไม่สนใจเข้าร่วมมาตรการ ซึ่งหากมีการขยายระยะเวลาการบังคับใช้ออกไป จะทำให้เกิดความคุ้มค่าในการเข้าร่วมมาตรการ ที่ต้องเสียค่าทดสอบเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานที่รับรอง และจากกระแสการรักโลก และการบังคับใช้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกที่กำหนดให้ยกเลิกการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ใช้ครั้งเดียว ที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการผลิตพลาสติก เช่น หลอด ถัง แก้วน้ำ จาน ช้อน และส้อม ในการปรับตัวเพื่อมาผลิตสินค้าจากพลาสติกย่อยสลายได้ทางชีวภาพทดแทนพลาสติกเดิม

จากความกังวลดังกล่าว สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพไทย ผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติก ได้ขอให้กระทรวงการคลัง ขยายระยะเวลาของพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (มาตรการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ) จึงทำให้เกิดข้อเสนอให้กระทรวงการคลังขยายระยะเวลาของมาตรการนี้ออกไปอีก 3 ปี หน่วยงานบูรณาการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย กรมสรรพากร สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมควบคุมมลพิษ สถาบันพลาสติก และ สศอ. จึงได้มีการประชุมหารือเพื่อพิจารณาข้อเสนอดังกล่าว เมื่อเดือนมีนาคม 2564 และมีมติเห็นควรขยายระยะเวลามาตรการออกไปตามที่เสนอ และให้สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพไทย รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเสนอกระทรวงการคลัง และให้ สศอ. ประสานข้อมูลกับกรมสรรพากร และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เพื่อนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบมาตรการฯ แล้ว เมื่อเดือนเมษายน 2565 โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดประชุมรับฟังคำชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ขยายระยะเวลามาตรการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีการประชุมรับฟังคำชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง สศอ. ได้นำเสนอข้อมูลประกอบเพื่อพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาฯ แล้วเมื่อเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2565 โดยความคืบหน้าล่าสุดในเดือนมิถุนายน 2565 สำนักงานฯ ได้อยู่ระหว่างขั้นตอนการพิจารณาทูลเกล้าเสนอลงพระปรมาภิไธย และการประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ให้พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (มาตรการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ) มีผลบังคับใช้ต่อไป ในระหว่างปีภาษี พ.ศ. 2565-2567 ซึ่งภายใต้ พ.ร.ฎ. ดังกล่าว สศอ. ยังคงได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานออกใบรับรองผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ เพื่อเป็นหลักฐานให้ผู้ประกอบการได้นำไปใช้สิทธิลดหย่อนภาษี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรการ Green Tax Expense อย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อขับเคลื่อน BCG Economy และสร้างความยั่งยืนให้อุตสาหกรรมของไทย

การจัดทำแนวทางการพัฒนา อุตสาหกรรมยานยนต์ไทย สู่อุตสาหกรรมยานยนต์อัตโนมัติ

กองนโยบายอุตสาหกรรมสาขา 1 (กร.1)

จากการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เป็นการเชื่อมต่อระหว่างยานยนต์ คน และสภาพแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาของยานยนต์อัตโนมัติ (Autonomous Vehicle) ทำให้โครงสร้างอุตสาหกรรมยานยนต์ในอนาคตเปลี่ยนไปในขณะที่มีธุรกิจใหม่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น เช่น ผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เซ็นเซอร์ กล้องความละเอียดสูง ระบบสื่อสารระบบสมองกลฝังตัว ซอฟต์แวร์ควบคุม และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อให้ยานยนต์สามารถเคลื่อนที่อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และใช้งานได้หลากหลาย สิ่งที่มีความสำคัญ คือ อุปกรณ์ และระบบดังกล่าวจะถูกติดตั้งและเป็นส่วนหนึ่งของยานยนต์ในอนาคต ทำให้จำเป็นต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันมาตรการส่งเสริมด้านยานยนต์สมัยใหม่ยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาเทคโนโลยียานยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติในประเทศไทย ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม มีแผนเตรียมพร้อมในการมุ่งไปสู่การผลิตยานยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งไปสู่เทคโนโลยียานยนต์สมัยใหม่ (Next Generation Automotive Technology) ที่ประกอบด้วย ยานยนต์ไฟฟ้า (Electric vehicle : EV) และยานยนต์เชื่อมต่อ และขับเคลื่อนอัตโนมัติ (Connected and Autonomous Vehicle : CAV) ดังภาพที่ 1 ทำให้อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนของไทยต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขัน

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ได้ร่วมกับสถาบันยานยนต์ดำเนินโครงการจัดทำแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม ยานยนต์ไทยสู่อุตสาหกรรมยานยนต์อัตโนมัติ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อกำหนดแนวทาง และยุทธศาสตร์ อุตสาหกรรมยานยนต์อัตโนมัติ (Autonomous Vehicle : AV) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์ รวมทั้งอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์ ขึ้นส่วน และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาต่อยอดจากทักษะที่มีอยู่ (Up Skill) หรือการปรับตัวรับทักษะใหม่ ๆ (Re Skill) ซึ่งโครงการได้มีการศึกษาทบทวนทิศทาง และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์อัตโนมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การสัมมนาเชิงลึก และการส่งแบบสอบถาม รวมถึงการจัดประชุมระดมสมองเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม CAV ทั้งภาครัฐและเอกชน

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ผลิตชิ้นส่วน CAV น้อยราย โดยเฉพาะชิ้นส่วนสำหรับ CAV ขั้นสูง เช่น เรดาร์ และอุปกรณ์สื่อสารระหว่างยานยนต์กับสิ่งต่าง ๆ (V2X Hardware) เพราะเป็นเทคโนโลยีใหม่ มีต้นทุนการผลิตสูง นอกจากนี้ ระบบความปลอดภัย เช่น Advanced Driver-Assistance Systems (ADAS) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งใน CAV และมีอยู่ในกลุ่มรถยนต์ที่มีราคาสูงที่ยังไม่ใช่ตลาดหลัก ดังนั้น หากผู้ผลิตยานยนต์ต้องการผลิต CAV ในประเทศ ก็อาจจะยังไม่สามารถดำเนินการได้ทันที เพราะข้อจำกัดของผู้ผลิตชิ้นส่วนในประเทศ เนื่องด้วยยังขาดความสามารถทางเทคโนโลยีและการผลิต ดังนั้น หากรัฐต้องการส่งเสริมให้เกิดการผลิต CAV ในประเทศ จำเป็นต้องมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนและการผลิต โดยต้องให้ความสำคัญกับการผลิตชิ้นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูง และต่อเนื่องไปถึงห่วงโซ่อุปทานในประเทศ รวมถึงต้องมีกลไกการถ่ายทอดเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตให้กับผู้ประกอบการในประเทศอย่างเป็นรูปธรรม และต้องมีมาตรการสนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้กับผู้ประกอบการที่ต้องการเปลี่ยนผ่านด้วย เช่น การสนับสนุนทางการเงิน เป็นต้น นอกจากนี้ เพื่อทำให้ต้นทุนการผลิต CAV ลดลงด้วยการใช้ประโยชน์จากการประหยัดต่อขนาด (Economy of scale) รัฐต้องขยายการสร้างตลาด เช่น มาตรการในการสนับสนุนหรือบังคับให้ยานยนต์ที่จะวางจำหน่ายในประเทศต้องมีระบบความปลอดภัย ADAS ที่สามารถช่วยลดอุบัติเหตุทางถนนลง เช่น มาตรการทางภาษีเพื่อผลักดันให้เกิดการใช้ยานยนต์ CAV ในระดับ 3-5 หรือ AD (Autonomous Driving) ที่ผลิตในประเทศเพิ่มขึ้น

รายงานการศึกษาโครงการได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อน โดยการใช้โอกาสที่อุตสาหกรรมยานยนต์กำลังมุ่งไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันการเชื่อมโยงการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะให้มีทิศทางสอดคล้อง และเป็นแรงเสริมให้กับการพัฒนาอุตสาหกรรม CAV ไปพร้อมกัน โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรม CAV คือ “ประเทศไทยจะเป็นฐานการผลิตยานยนต์เชื่อมต่อและขับเคลื่อนอัตโนมัติ (CAV) และชิ้นส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มสูงที่สำคัญของโลก ภายในปี ค.ศ. 2030” และได้กำหนดกลุ่มผลิตภัณฑ์เป้าหมาย (Product Champion) และแนวทางการขับเคลื่อนด้านการส่งเสริม ข้อกฎหมาย กลไกและการพัฒนาระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับ CAV เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ดังภาพที่ 2 และ 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดนโยบายเพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมในการปรับเปลี่ยนและมุ่งไปสู่การผลิตยานยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

SAE INTERNATIONAL SAE J3016™		For on-road vehicles				Use Case
			Steering and acceleration/ deceleration	Monitoring of driving environment	Fallback when automation fails	
Advanced Driver Assistance Systems	Human driver monitors the road	0 NO AUTOMATION				N/A
		1 DRIVER ASSISTANCE				SOME DRIVING MODES • Automatic cruise control • Advance emergency braking • Lane keeping • Parking assist
		2 PARTIAL AUTOMATION				SOME DRIVING MODES • Traffic assist (Automatic cruise control with steering control) • Advanced emergency braking & steering • Auto parking
Autonomous Driving	Automated driving system monitors the road	3 CONDITIONAL AUTOMATION				SOME DRIVING MODES • Highway pilot • Traffic-jam pilot • Remote parking
		4 HIGH AUTOMATION				SOME DRIVING MODES • City pilot / highway urban pilot • Valet parking
		5 FULL AUTOMATION				Auto pilot; Robo-Taxi

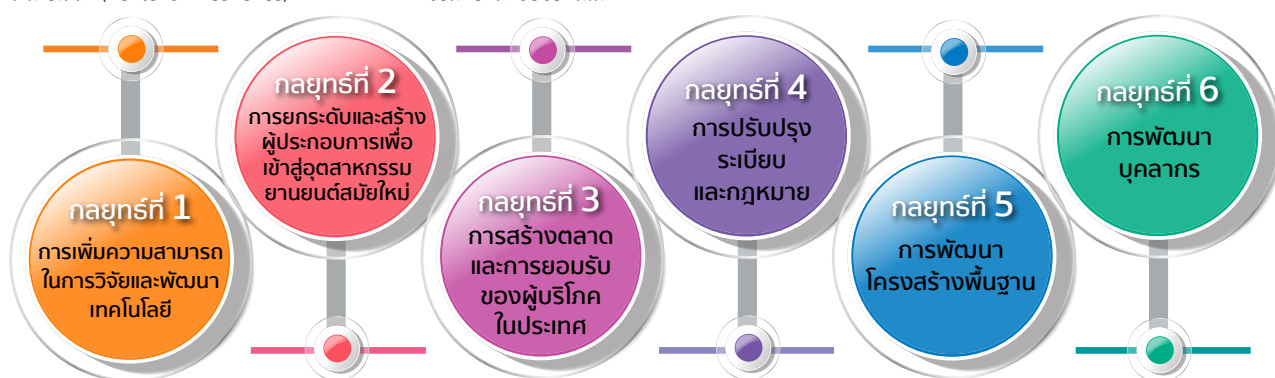
ภาพที่ 1 : ระดับของเทคโนโลยียานยนต์อัตโนมัติ (AV) ของสมาคมวิศวกรรมยานยนต์ (SAE)

ภาพที่ 2 การจำแนกกลุ่มผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชิ้นส่วนใหม่ที่มีศักยภาพ

“ประเทศไทยจะเป็นฐานการผลิตยานยนต์เชื่อมต่อและขับเคลื่อนอัตโนมัติ (CAV) และชิ้นส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มสูงที่สำคัญของโลก ภายในปี ค.ศ. 2030”

- **มาตรการที่ 1.1** สร้างแรงจูงใจในการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- **มาตรการที่ 1.2** สนับสนุนเงินทุนพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อต่อยอดในการผลิตเชิงพาณิชย์
- **มาตรการที่ 1.3** การพัฒนาศูนย์แห่งความเป็นเลิศ (Center of Excellence)
- **มาตรการที่ 3.1** สร้างตลาดของยานยนต์เชื่อมต่อและขับเคลื่อนอัตโนมัติ
- **มาตรการที่ 3.2** สร้างศูนย์วิจัยและการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยียานยนต์เชื่อมต่อและขับเคลื่อนอัตโนมัติ
- **มาตรการที่ 5.1** พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทดสอบควบคุมการทำวิจัยและพัฒนา
- **มาตรการที่ 5.2** พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการใช้งาน CAV ระดับ 3 ขึ้นไปในพื้นที่ที่กำหนด

- **มาตรการที่ 2.1** สร้างความร่วมมือทางด้านเทคโนโลยีระหว่างหน่วยงานวิจัยและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม
- **มาตรการที่ 2.2** กำหนดเขตพื้นที่เพื่อทดสอบและการทดลองใช้งานเทคโนโลยี
- **มาตรการที่ 2.3** การสนับสนุนการจัดตั้งบริษัทใหม่ที่ย่อยออกจากห้องปฏิบัติการวิจัย (Spin-off Company)
- **มาตรการที่ 4.1** ปรับปรุงกฎหมายเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและทดสอบ CAV ในประเทศ
- **มาตรการที่ 4.2** ส่งเสริมการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีร่วมกับการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- **มาตรการที่ 4.3** ปรับปรุงกฎหมายเพื่อส่งเสริมการใช้รถยนต์อัตโนมัติระดับสูง
- **มาตรการที่ 4.4** กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของยานยนต์เชื่อมต่อและขับเคลื่อนอัตโนมัติ
- **มาตรการที่ 6.1** Up Skill/Re Skill ให้กับบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องให้สามารถผลิตและซ่อมบำรุง CAV ได้
- **มาตรการที่ 6.2** สร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเข้าสู่อุตสาหกรรม CAV ทั้งการผลิตและการซ่อมบำรุง

ภาพที่ 3 : แนวทางการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

มาตรการและแนวทาง การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน และน้ำมันปาล์ม (โอเลโอเคมีคัล)

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 (กร.2)

ความเป็นมา

ในบรรดาพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ 5 ชนิดของไทย ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ปาล์มน้ำมันเป็นเพียงพืชเศรษฐกิจชนิดเดียวที่ให้น้ำมัน อย่งไรก็ดี เมื่อเทียบกับพืชน้ำมันชนิดอื่น เช่น สบู่ดำ (Jatropha) เรพซีด (Rapeseed) และละหุ่ง (Castor) เป็นต้น พบว่า ปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตน้ำมันต่อไร่สูงที่สุด ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงความคุ้มค่าด้านเศรษฐศาสตร์ แล้วปาล์มน้ำมันจึงมีศักยภาพในการเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคัลของไทย ที่ผ่านมารูปแบบการแปรรูปปาล์มน้ำมันของไทยส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตที่ไม่สลับซับซ้อน โดยแปรรูปเป็นน้ำมันปาล์มขูด (ด้านอาหาร) และไบโอดีเซล (ด้านพลังงาน) ประเทศไทยควรอาศัย ศักยภาพด้านการเป็นผู้ผลิตปาล์มน้ำมันที่สำคัญในภูมิภาค สร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับปาล์มน้ำมัน เพิ่มความต้องการ ปาล์มน้ำมันซึ่งเป็นวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญด้วยการใช้เทคโนโลยีและปรับโครงสร้าง อุตสาหกรรม สู่ผลิตภัณฑ์สารตั้งต้นในภาคอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมต่อเนื่องหรือที่เรียกว่า อุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคัล (Oleochemical Industry) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบพื้นฐานทางเคมีของน้ำมัน และไขมัน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบทางเคมีอื่น ๆ ของผลิตภัณฑ์เหล่านี้ รวมทั้งการทำให้ไขมัน ไขมัน เกิดความบริสุทธิ์ ทั้งทางกายภาพและทางเคมี และกระบวนการทางเคมีต่าง ๆ ที่ต้องใช้วัตถุดิบเหล่านี้เป็น องค์ประกอบหลัก

โดยมาตรการและแนวทางขับเคลื่อน

การเพิ่มมูลค่าปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ได้แก่

1. ด้านกระบวนการผลิต เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรม

3 แนวทาง ได้แก่ (1) การขึ้นทะเบียนนวัตกรรมไทยเพื่อส่งเสริม นวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ (2) การขึ้นทะเบียนสินค้าและบริการ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (3) การส่งเสริม/สนับสนุนการวิจัย ด้านวัตถุดิบและด้านกระบวนการผลิต

2. ด้านมาตรฐานและการทดสอบ 3 แนวทาง ได้แก่

(1) การจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2) การตรวจสอบ รับรองอ้างอิงตามมาตรฐานต่างประเทศ และ (3) การพัฒนา และยกระดับห้องปฏิบัติการทดสอบ

3. ด้านสิทธิประโยชน์ 2 แนวทาง ได้แก่ (1) มาตรการ ส่งเสริมการลงทุน และ (2) มาตรการยกเว้นและลดอัตรา ภาษีเงินได้นิติบุคคล

4. ด้านอุปสงค์ 2 แนวทาง ได้แก่ (1) มาตรการจัดซื้อสินค้า และจัดจ้างบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (2) มาตรการ ส่งเสริมผลักดันการรับรองฉลากเขียว (Green Label)

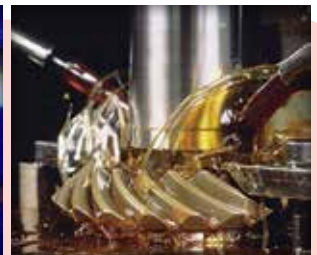
5. ด้านอื่น ๆ 2 แนวทาง ได้แก่ (1) การปรับปรุงกฎหมาย ผังเมืองให้เอื้อต่อการผลิต และ (2) มาตรการส่งเสริม/สิทธิประโยชน์ ภายใต้ EEC เพื่อสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคัล ซึ่ง สศอ. อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนมาตรการและแนวทางดังกล่าว ให้บรรลุผลสำเร็จ

โรงงานผลิตโอเลโอเคมีคัล
ที่มา : <https://www.phxequip.com>

MES
ที่มา : <https://www.dreamstime.com>

น้ำมันหล่อลื่นและจาระบีชีวภาพ
ที่มา : <https://tudalubedp.yellowpages.co.th>

ผลิตภัณฑ์สารหล่อลื่นพื้นฐาน
ที่มา : <https://www.caltex.com>

น้ำมันหม้อแปลงไฟฟ้าชีวภาพ
ที่มา : <http://www.thailandindustry.com>

BHD
ที่มา : <https://www.caronline.net>

พาราฟิน
ที่มา <https://www.labvalley.com>

สารกำจัดศัตรูพืช/แมลง
ที่มา : <https://www.thaihealth.or.th>

Biojet Fuels
ที่มา : <https://www.argophilia.com>

ด้วยมาตรการและแนวทางขับเคลื่อนการเพิ่มมูลค่าปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม โดยโอเลโอเคมีคัล ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพที่ไทยมีศักยภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ควบคู่กับการรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อม (Green Economy) โดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จึงตอบโจทย์ประเด็นเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) นอกจากนี้ ในกระบวนการผลิตของโรงงานที่ผลิตผลิตภัณฑ์เป้าหมาย ยังสามารถออกแบบให้สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนได้ (Circular Economy) รวมถึงเป็นการช่วยอุดหนุนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันของไทยอีกด้วย

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ปี พ.ศ. 2564

ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ กับการพัฒนาอุตสาหกรรม

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 (กร.2)

“รางวัลอุตสาหกรรม” (The Prime Minister’s Industry Award) เป็นรางวัลแห่งเกียรติยศสูงสุดที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการจัดพิธีมอบรางวัลอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและประกาศเกียรติคุณให้กับผู้ประกอบการธุรกิจภาคอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามที่กำหนดในระดับที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดี มีความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมกับผู้ประกอบการและสถานประกอบการภาคการผลิต

พิธีมอบรางวัลอุตสาหกรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 (The Prime Minister’s Industry Award 2021) เป็นปีที่ 29 ที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดพิธีมอบรางวัลอุตสาหกรรม เพื่อประกาศเกียรติคุณและเชิดชูเกียรติผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทุกระดับที่มีความเป็นเลิศในแต่ละด้านตามประเภทรางวัลที่กำหนด ซึ่งได้รับเกียรติจากนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธานในพิธีมอบรางวัล โดยท่านได้กล่าวแสดงความยินดีกับผู้ประกอบการที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 พร้อมเน้นย้ำให้ภาคอุตสาหกรรม ร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคม สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ชุมชน ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลในปัจจุบัน รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม ยกย่องคุณภาพมาตรฐานสินค้าให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยมุ่งเน้นการใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้การประกอบกิจการสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

สำหรับ “รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ” ได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 โดยหวังให้เกิดการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยการเพิ่มผลิตภาพการผลิต ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ ทั้งภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ให้เข้าถึงและสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรรองรับ

การขยายตัวของอุตสาหกรรมเป้าหมาย เร่งสร้างทักษะ ปรับปรุงและพัฒนาองค์ความรู้ต่าง ๆ อย่างสอดคล้องกับสภาวการณ์การแข่งขันในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ประเทศไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรม 4.0 และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับประเทศเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน ตามเป้าหมายของการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ S-Curve

เข้าสู่ปีที่ 4 ของการดำเนินการคัดเลือกสถานประกอบการเข้ารับรางวัลอุตสาหกรรม ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ ถือว่าเป็นอีกประเภทรางวัลหนึ่งที่ได้ได้รับความสนใจจากสถานประกอบการกลุ่มเป้าหมายมากพอสมควร จากจำนวนสถานประกอบการที่ได้รับรางวัล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564 รวมทั้งหมด 38 ราย ซึ่งในปี พ.ศ. 2564 นี้ถือเป็นการสร้างบทพิสูจน์ให้กับผู้ประกอบการที่สมัครเข้ารับรางวัลพอสมควร เนื่องจากทั่วโลกประสบวิกฤตหลายด้าน โดยเฉพาะสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้สถานประกอบการหลายแห่งเกิดภาวะหยุดชะงักในสายการผลิต ขาดสภาพคล่องของธุรกิจ ค่าสั่งซื้อลดลง การลดจำนวนแรงงานหรือถึงขั้นปิดกิจการ แต่สถานประกอบการที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกจนได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น บ่งบอกถึงความพร้อมในการดำเนินธุรกิจและการวางแผนรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงที รวมทั้งความมีศักยภาพอย่างแท้จริงขององค์กร

การพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพ ของภาคอุตสาหกรรม

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ เป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับสถานประกอบการมีแนวคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร เพื่อยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งความมีศักยภาพตามแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 ต้องอาศัยการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Innovation Drive Economy) และการพัฒนาต่อยอดกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curves) ควบคู่ไปด้วยกัน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบพิจารณาคัดเลือกสถานประกอบการเข้ารับรางวัลดังกล่าว จึงได้กำหนดแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกสถานประกอบการเพื่อให้ครอบคลุมความมีศักยภาพของภาคอุตสาหกรรม รวม 6 ด้านที่สำคัญ ดังนี้

1. นโยบายและการวางแผนธุรกิจ (Business Model & Business Plan) เป็นกรอบพื้นฐานที่มุ่งหวังให้องค์กรมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดนโยบายและแผนธุรกิจที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถยกระดับการพัฒนาสอดคล้องกับนโยบายอุตสาหกรรมศักยภาพ หันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและขยายผลความสำเร็จไปสู่ Supply Chain อย่างเป็นระบบ รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในอนาคตให้เติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

2. นวัตกรรม (Innovation) เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของภาคอุตสาหกรรมการผลิต เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการผลิตใหม่ (Process Innovation) หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ (Product Innovation) นำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพหรือมูลค่าในเชิงพาณิชย์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการร่วมพัฒนานวัตกรรมกับ Supply Chain คู่ค้า หน่วยงานวิจัย หรือสถาบันการศึกษา (Co-Creation) เพื่อรองรับการแข่งขันและการเติบโตของอุตสาหกรรมศักยภาพที่มีมูลค่าสูงขึ้นในอนาคต

3. มาตรฐาน (Standard) เป็นการสร้างและยกระดับมาตรฐานกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สินค้าได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากผู้บริโภค โดยการวางแผนพัฒนายกระดับคุณภาพและมาตรฐานที่สามารถขับเคลื่อนแผนงานไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อาทิ มาตรฐานระบบการจัดการ ISO 9001 และมาตรฐานระบบการจัดการ ISO 14001

4. การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) เป็นการพัฒนาระบวนการ หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมและระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการตามแนวคิด Industry 4.0 รวมถึงการยกระดับผลิตภาพแรงงานให้มีทักษะในหลายด้านเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง นำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสามารถขยายผลต่อเนื่องไปสู่ Supply Chain

5. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (Economic Drive) เป็นการสร้างมูลค่าจากการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นการจำหน่ายสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการเติบโตทางการค้าและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดการสร้างงานการขยายการใช้วัตถุดิบในประเทศ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มต่อระบบเศรษฐกิจ และกระจายรายได้ไปในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6. การพัฒนาบุคลากรและองค์ความรู้ทางเทคโนโลยี เป็นการสร้างบุคลากรในองค์กรให้มีความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ ศักยภาพ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตหรือผลิตภัณฑ์ให้กับองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับ Supply Chain

สถานประกอบการ ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ ปี พ.ศ. 2564

รางวัลอุตสาหกรรมที่ผู้ประกอบการได้รับ ถือเป็นบทพิสูจน์สำคัญอย่างยิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการดำรงคุณภาพ และพัฒนาการประกอบการให้มีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าทั่วโลกจะประสบสภาวะวิกฤตจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ก็ตาม แต่การคัดเลือกสถานประกอบการเข้ารับรางวัลอุตสาหกรรม ยังคงคุณภาพและความเข้มข้นเหมือนทุกปีที่ผ่านมา เพื่อให้ได้สถานประกอบการที่มีศักยภาพครอบคลุมทุกด้าน และกระตุ้นให้สถานประกอบการที่สนใจสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้มีการพัฒนาธุรกิจ บุคลากร สร้างทักษะ ปรับปรุงและพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น สถานประกอบการที่ผ่านการคัดเลือก ต้องมีความยั่งยืน และมั่นคง เป็นสถานประกอบการที่ถูกกฎหมาย ไม่เป็นสถานประกอบการที่เคยถูกร้องเรียนไม่เกิดอุบัติเหตุถึงขั้นเสียชีวิตในระยะ 3 ปี และต้องเป็นสถานประกอบการที่มีศักยภาพในการผลิตครอบคลุมทุกด้าน ได้รับคะแนนรวมไม่น้อยกว่า 800 คะแนน จากคะแนนเต็ม 1,000 คะแนน ซึ่งในปี พ.ศ. 2564 มีสถานประกอบการที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ มีจำนวน 9 ราย ดังนี้

1. บริษัท บางกอกอินดัสเทรียลแก๊ส จำกัด (โรงงาน 3)

เป็นสถานประกอบการที่ผลิตก๊าซอุตสาหกรรม เช่น ออกซิเจน ไนโตรเจน ไฮโดรเจน และ LNG มีศักยภาพในการนำแนวคิดของอุตสาหกรรม 4.0 มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนานวัตกรรมระบบการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ก๊าซที่ตั้งอยู่ในโรงงานของลูกค้าทั่วประเทศ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลสิ่งที่เกิดขึ้นแบบ Real-time ทำให้สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

2. บริษัท โพลีเพล็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

เป็นสถานประกอบการที่ผลิตแผ่นฟิล์ม PET ชนิดบาง แผ่นฟิล์ม PET ชนิดหนา (เรียบ) แผ่นฟิล์มเคลือบอัดขึ้นรูป แผ่นฟิล์ม

CPP ฟิล์มเคลือบซิลิโคน และแผ่นฟิล์ม Blown PP มีศักยภาพในการพัฒนานวัตกรรมจากการนำวัสดุจากการรีไซเคิลมาผลิตฟิล์มระดับ food grade ในสัดส่วนร้อยละ 90 ทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ ราคาไม่แพง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นผู้ประกอบการรายแรกที่สามารถผลิต Film plastic-rPET และนำไปใช้ในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์

3. บริษัท กลัฟเท็กซ์ จำกัด เป็นสถานประกอบการที่ผลิตถุงมืออุตสาหกรรม ถุงมือเชฟที่ อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล ชุดปฏิบัติงานพิเศษ และลูกยางถอนขนไก่ มีศักยภาพในการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะถุงมือจากเส้นใยพิเศษ เคพลาร์ฟิลาเมนต์ ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ได้รับรางวัลระดับนานาชาติ และถุงมือเส้นใยไมโครเทกกันบาด กันกระแทก ได้มาตรฐาน EN 388 รวมทั้งการพัฒนานวัตกรรมสำหรับการผลิต เสื่อนักบินจากผ้าทนไฟ (Fire Resistance) สามารถช่วยลดการนำเข้าจากต่างประเทศในอนาคต

4. บริษัท อูบล ไบโอ เอทานอล จำกัด (มหาชน)

เป็นสถานประกอบการที่ผลิตเอทานอล เกรดเชื้อเพลิง ร้อยละ 99.8 และเกรดอุตสาหกรรม ร้อยละ 95 มีศักยภาพในการวิจัย และพัฒนาสายพันธุ์ยีสต์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตเอทานอลสำหรับอุตสาหกรรมพลังงาน และอุตสาหกรรมอื่น ๆ เพื่อการพาณิชย์ และสามารถพัฒนานวัตกรรมร่วมกับองค์กรชั้นนำระดับประเทศ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ รวมทั้งสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน

5. บริษัท ไทยเอ็นเนอร์ยี่คอนเซอร์เวชั่น จำกัด

เป็นสถานประกอบการที่ผลิตอุปกรณ์ประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีศักยภาพในการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ จนสามารถพัฒนาระบบไอโซนประสิทธิภาพสูงเพื่อการบำบัดน้ำคอนเดนเซอร์ และนำแนวคิดอุตสาหกรรม 4.0 มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการพัฒนา ระบบควบคุมเครื่อง monitoring สามารถแจ้งเตือนปัญหาจากโรงงานลูกค้าและติดตามการทำงานได้ตลอดเวลา จนทำให้ได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าทั้งในและต่างประเทศ

6. บริษัท ไทยซัมมิท อีส์เทิร์นบอร์ด ออโตพาร์ท อินดัสตรี จำกัด เป็นสถานประกอบการที่มีศักยภาพในการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ครอบคลุมทุกด้าน ตั้งแต่การจัดทำแผนธุรกิจ การวางระบบมาตรฐาน การพัฒนาบุคลากร และการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อลดภาระการทำงานของแรงงานคน เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพของสินค้า

7. บริษัท อินเทอร์เน็ต เฟส ชิสเทค จำกัด เป็นสถานประกอบการที่มีศักยภาพในการออกแบบและผลิตหุ่นยนต์ เครื่องจักรอัตโนมัติ อุปกรณ์ที่ทันสมัยจนสามารถคิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมหุ่นยนต์ฆ่าเชื้อเคลื่อนที่อัตโนมัติด้วยรังสี (UV-C Disinfection Robot) เพื่อใช้สำหรับปฏิบัติการทางการแพทย์ ซึ่งเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ลดความเสี่ยงจากการติดเชื้อของบุคลากรทางการแพทย์ ผลผลิตภัณฑ์ได้รับรางวัลนวัตกรรมยอดเยี่ยมระดับประเทศ

8. บริษัท อินวอสตาร์ จำกัด เป็นสถานประกอบการที่ผลิตยุทธโปกรณ์ เสื้อเกราะ หมวก โล่แผ่นเกราะ และผ้าคลุมป้องกันกระสุนและสะเก็ดระเบิด มีศักยภาพในการคิดค้นและผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า รวมทั้งสามารถผลักดันให้ supply chain ได้รับการพัฒนาทั้งระบบจนสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ

9. บริษัท ซี.ซี.ออโตพาร์ท จำกัด ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นสถานประกอบการที่ผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือแพทย์ (ทำฟัน) มีศักยภาพในการคิดค้นนวัตกรรมจนสามารถพัฒนาชุดทำฟันพร้อมระบบแจ้งเตือน สามารถป้องกันการแพร่เชื้อของไวรัสโควิด-19 ในห้องรักษาทันตกรรม ด้วยนวัตกรรมที่ช่วยลดการกระจายของละอองฝอยหรือเชื้อโรคขณะทำฟัน เป็นนวัตกรรมที่มีผู้ผลิตเพียงรายเดียวในประเทศไทย

นอกจากนี้ รางวัลอุตสาหกรรมยังเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายเชิดชูเกียรติในการประชาสัมพันธ์องค์กรของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงการยอมรับว่าเป็นองค์กรที่มีศักยภาพระดับประเทศ สามารถเป็นต้นแบบที่ดี (Best Practice) ให้กับสถานประกอบการรายอื่นได้ ทำให้เกิดชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดี เกิดความน่าเชื่อถือ สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า และสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการได้รับนอกจากรางวัลอุตสาหกรรมแล้ว คือคำแนะนำ แนวทางการพัฒนาปรับปรุง จากคณะทำงานพิจารณาคัดเลือก อุตสาหกรรมดีเด่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขา ซึ่งมีมุมมองหลากหลายแตกต่างกัน เปรียบเสมือนเป็นข้อสังเกตให้สถานประกอบการสามารถนำไปปรับปรุงข้อบกพร่อง หรือพัฒนาต่อยอดในประเด็นต่าง ๆ ขององค์กรให้มีศักยภาพสูงขึ้น รวมถึงสนับสนุนให้เกิดเป็นการสร้างเครือข่ายสำหรับการพัฒนา อุตสาหกรรม ซึ่งนอกจากจะพัฒนาศักยภาพภายในองค์กรแล้ว สถานประกอบการต้องคำนึงถึงการช่วยเหลือ สนับสนุน สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานนอกองค์กร ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการพัฒนาและขยายผลไปสู่ Supply Chain อย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

แผนภาพอนาคตของอุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์

และอุตสาหกรรมดิจิทัล

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (กว.)

การเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกในมิติต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี และด้านการเมือง ได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี การสื่อสารและสารสนเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต (Global Trends) การพัฒนาประเทศในสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอนนั้น จำเป็นต้องพิจารณาถึงปัจจัยหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีโอกาสเกิดขึ้น และจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ และต้องประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบของเหตุการณ์ในมิติต่าง ๆ อย่างรอบด้าน รวมถึงคาดการณ์ผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศ เพื่อสามารถกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่อุตสาหกรรม 4.0 (Industry 4.0) จึงได้จัดทำแผนภาพอนาคตของภาคอุตสาหกรรมระยะที่ 3 ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย จำนวน 2 อุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ และอุตสาหกรรมดิจิทัล ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) เพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก (Global Trends) ที่จะส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมและศึกษาแผนภาพอนาคตของอุตสาหกรรม เพื่อสามารถจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานของอุตสาหกรรมเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

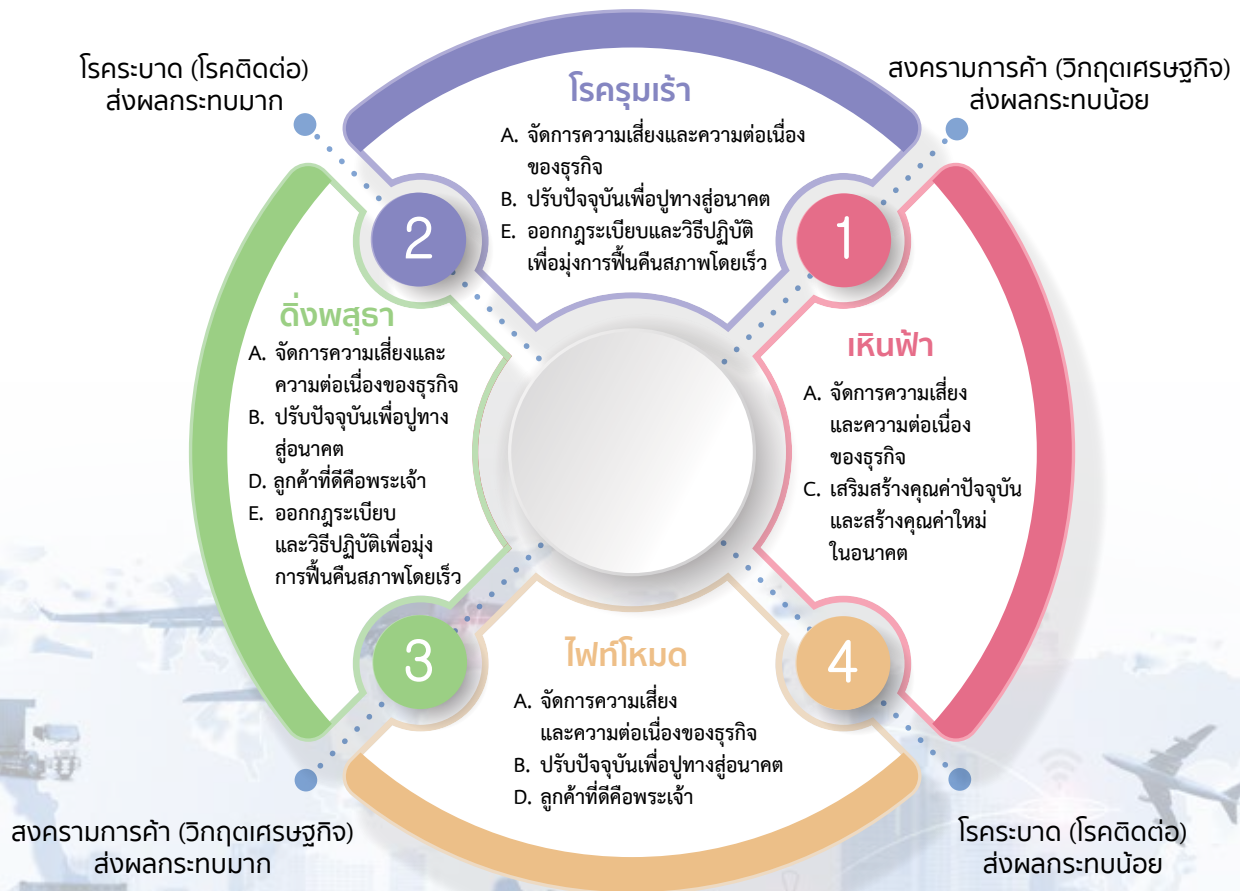
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก (Global Trends) ด้านต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Expert Interview) เพื่อกำหนดแรงขับเคลื่อน (Drivers) รวมทั้งระบุสิ่งที่ไม่แน่นอน (Uncertainty) ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเป้าหมาย จำนวน 2 อุตสาหกรรม รวมทั้งได้มีการระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อจัดทำภาพอนาคตของอุตสาหกรรมเป้าหมายผ่านการอภิปรายจากผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม และนำมาสู่ข้อสรุปเชิงยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรม ดังนี้

1. แผนภาพอนาคตอุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์

- **ภาพที่ 1 เหนือฟ้า :** โรคระบาด (โรคติดต่อ) ส่งผลกระทบน้อย และสงครามการค้า (วิกฤตเศรษฐกิจ) ส่งผลกระทบน้อย
- **ภาพที่ 2 โรครุมเร้า :** โรคระบาด (โรคติดต่อ) ส่งผลกระทบมาก และสงครามการค้า (วิกฤตเศรษฐกิจ) ส่งผลกระทบน้อย
- **ภาพที่ 3 ดั่งพสุธา :** โรคระบาด (โรคติดต่อ) ส่งผลกระทบมาก และสงครามการค้า (วิกฤตเศรษฐกิจ) ส่งผลกระทบมาก
- **ภาพที่ 4 ไฟท์โหมด (Fight Mode) :** โรคระบาด (โรคติดต่อ) ส่งผลกระทบน้อย และสงครามการค้า (วิกฤตเศรษฐกิจ) ส่งผลกระทบมาก

แผนภาพอนาคตของอุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์

จากแผนภาพของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะได้ข้อสรุปเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1) การจัดการความเสี่ยงและความต่อเนื่องของธุรกิจ
 เช่น การสนับสนุนให้ผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐและเอกชนประเมินระดับความเสี่ยง การควบคุมติดตามความเสี่ยงสำคัญที่มีผลต่อหน่วยงานและภาคอุตสาหกรรมการวางแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity) และส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานอุตสาหกรรม ISO3100 เรื่องการจัดการความเสี่ยง

2) การปรับปรุงพื้นฐานเพื่อปูทางสู่อนาคต การทบทวนการปฏิบัติงานด้านความสามารถในการหารายได้ และการทำกำไรของผลิตภัณฑ์บริการ (Service Product) ประเภทต่าง ๆ การทบทวนการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ทิศทางการลงทุนและประสิทธิภาพการจัดการต้นทุน

3) การเสริมสร้างคุณค่าปัจจุบันและสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต ได้แก่ การคาดการณ์การเติบโตของผลิตภัณฑ์บริการ

และความยั่งยืน การสนับสนุนให้มีการโอนงานให้ผู้อื่นทำ (Outsource) การคาดการณ์ และการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีความสามารถในการทำงานที่หลากหลาย (Multi Skill)

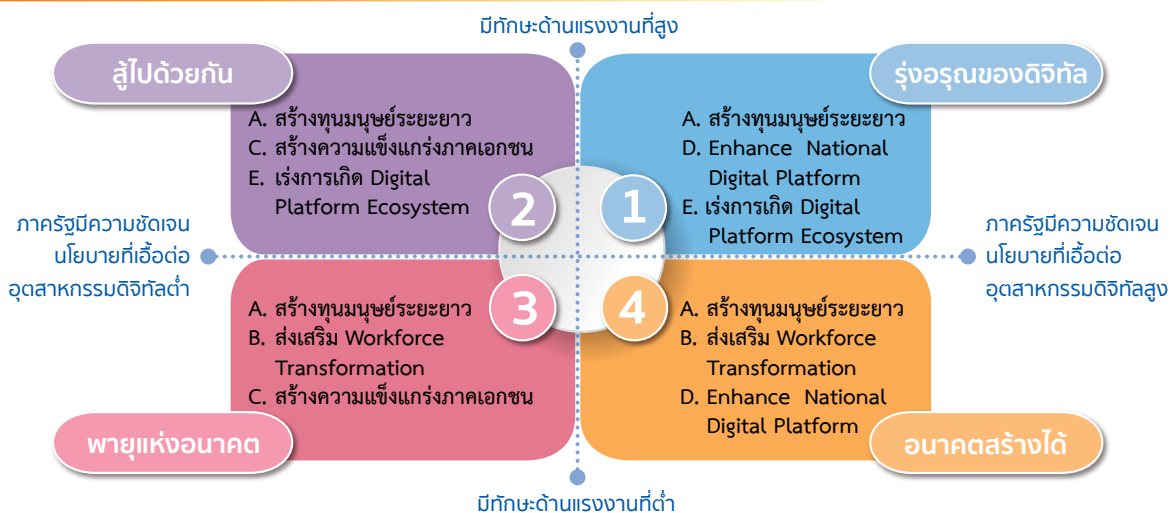
4) ลูกค้าที่ดีคือพระเจ้า เช่น การส่งเสริมให้มีการจัดทำพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างผู้ให้บริการการบินและโลจิสติกส์กับลูกค้าและคู่ค้า การส่งเสริมการสร้าง Platform การจับคู่ทางธุรกิจ และแลกเปลี่ยนข้อมูล

5) การออกกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติที่มุ่งการฟื้นคืนสภาพโดยเร็ว เช่น การบูรณาการการออกกฎระเบียบเพื่อเป็นการส่งเสริมการฟื้นคืนสภาพในทิศทางเดียวกัน ไม่ซ้ำซ้อน และเสริมการทำงานระหว่างกัน การสนับสนุนมาตรการทางภาษี การเงิน และการตลาดที่เหมาะสม และความรวดเร็วในการออกมาตรการเพื่อบรรเทาความเสียหาย

2. แผนภาพอนาคตอุตสาหกรรมดิจิทัล ประกอบด้วยแผนภาพ 4 ภาพ ดังนี้

- **ภาพที่ 1 รุ่งอรุณของดิจิทัล** : ภาครัฐมีความชัดเจนในนโยบาย อุตสาหกรรมดิจิทัลสูง และแรงงานมีทักษะสูง
- **ภาพที่ 2 สู้ไปด้วยกัน** : ภาครัฐมีความชัดเจนในนโยบาย อุตสาหกรรมดิจิทัลต่ำ และแรงงานมีทักษะสูง
- **ภาพที่ 3 พายุแห่งอนาคต** : ภาครัฐมีความชัดเจนในนโยบาย อุตสาหกรรมดิจิทัลต่ำ และแรงงานมีทักษะต่ำ
- **ภาพที่ 4 อนาคตสร้างได้** : ภาครัฐมีความชัดเจนในนโยบาย อุตสาหกรรมดิจิทัลสูง และแรงงานมีทักษะต่ำ

แผนภาพอนาคตอุตสาหกรรมดิจิทัล

จากแผนภาพของอุตสาหกรรมดิจิทัล ได้ข้อสรุปเชิงยุทธศาสตร์ 3 ด้าน ดังนี้

- 1) **การสร้างทุนมนุษย์ระยะยาว** เช่น การพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน การสร้างกำลังคนตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และการส่งเสริมทักษะใหม่ในด้านดิจิทัล เช่น AI, Big Data Analytic, Blockchain เป็นต้น เพื่อประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
- 2) **การส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานสู่ Workforce Transformation** เช่น การสร้างแรงงานที่มีความรู้ด้านดิจิทัลผ่านการพัฒนาทักษะแรงงานรูปแบบใหม่ (Workforce Transformation) การส่งเสริมการ Up Skills, Re Skills ให้แรงงานปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัล และการสร้างกลไกการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยผ่านออนไลน์ (Online Live-Long Learning)
- 3) **การสร้างความแข็งแกร่งของภาคเอกชน** เช่น การสร้างความแข็งแกร่งของแรงงานด้านดิจิทัล โดยมีภาคเอกชน องค์กรวิชาชีพ สมาคม เป็นผู้ขับเคลื่อนในการสนับสนุนและเพิ่มบทบาทให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น และการส่งเสริมทางภาษี หรือการสร้างแรงจูงใจอื่น ๆ ให้กับ SMEs เพื่อแข่งขันได้

- 4) **การเพิ่มความสามารถของแพลตฟอร์มดิจิทัลในประเทศ** เช่น การสร้างแพลตฟอร์ม (Platform) พื้นฐานของประเทศ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง และการมีกลไกในการสร้างความได้เปรียบของแพลตฟอร์มไทย เมื่อแข่งขันกับแพลตฟอร์มจากต่างประเทศ
- 5) **การเร่งให้เกิดระบบนิเวศทางด้านดิจิทัล** เช่น ส่งเสริมการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Enabling Technology) การส่งเสริม Digital Platform Infrastructure ของไทย การช่วยเหลือบริษัทไทยในด้าน Cyber Security และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ และการส่งเสริมการทำ Regulatory Sandbox เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมทดสอบนวัตกรรมนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้

ผลการดำเนินงานจัดทำแผนภาพอนาคตของอุตสาหกรรม การบินและโลจิสติกส์ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจะใช้ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขาดังกล่าวภายใต้สภาวะการณ์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลง และสถานการณ์โลกที่มีความผันผวนสูง

การจัดทำฐานข้อมูลและระบบเตือนภัย ภาคอุตสาหกรรมรายภูมิภาค

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (กวจ.)

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ได้ดำเนินการจัดทำศูนย์ข้อมูล (Industrial Intelligence Unit : IIU) เพื่อติดตามคาดการณ์และเตือนภัยสถานการณ์ในภาคอุตสาหกรรม รวมถึงวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ และจัดทำข้อมูลด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมให้มีความทันสมัย ครบถ้วน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยมีการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งในภาพรวมและในระดับภูมิภาค รวมถึงส่งเสริมและยกระดับภาคอุตสาหกรรมไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานจัดทำฐานข้อมูล เศรษฐกิจมหภาค

“ระบบฐานข้อมูลเศรษฐกิจมหภาค” มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์และวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรม ดังนั้น ฐานข้อมูลที่มีการจัดเก็บ จะต้องมีความทันสมัย รวดเร็ว เข้าถึงได้ง่าย และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างทั่วถึง

ในปี พ.ศ. 2564 ระบบฐานข้อมูลเศรษฐกิจมหภาค (IIU Data Bank) ได้รวบรวมเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจมหภาคทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ กลุ่มปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจมหภาคและการเงิน เช่น ดุลบัญชีเดินสะพัด ดัชนีปริมาณสินค้านำเข้า กลุ่มปัจจัยด้านการผลิตภายในประเทศ เช่น ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนของไทย ดัชนีราคาผู้ผลิตภาคอุตสาหกรรม กลุ่มปัจจัยด้านการผลิตต่างประเทศ เช่น ดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อภาคอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของสหรัฐอเมริกา กลุ่มปัจจัยอื่น ๆ ที่สะท้อนการคาดการณ์ตลาด เช่น ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (3 เดือนข้างหน้า) ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (3 เดือนข้างหน้า) โดยระบบฐานข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคจะปรับปรุงเป็นประจำทุกเดือน และสามารถสืบค้นข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคต่าง ๆ ผ่านเว็บไซต์ IIU (<http://iiu.oie.go.th/>)

การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูล IIU ประกอบด้วย การรวบรวมและปรับปรุงข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคให้มีความทันสมัย เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรายงานสถานการณ์และการเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย เพื่อติดตาม วิเคราะห์ข้อมูล และคาดการณ์สถานการณ์ความเคลื่อนไหวของภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมให้สามารถสนับสนุน ช่วยเหลือ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลของการดำเนินงานจัดทำข้อมูลเศรษฐกิจมหภาค เช่น การนำข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคมามาวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายงานการเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยให้กับผู้บริหารกระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบสถานการณ์ปัจจุบันและคาดการณ์ล่วงหน้าก่อนเกิดเหตุการณ์ความผิดปกติในภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังเป็นส่วนหนึ่งของฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภายในกระทรวง สถาบันเครือข่าย รวมถึงรัฐวิสาหกิจในสังกัด เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่สำคัญมาวิเคราะห์และให้บริการแก่ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรม เช่น รายงานภาวะอุตสาหกรรม รายเดือนรายไตรมาสและรายปี

การเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมภาพรวม และรายภูมิภาค

“ระบบเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม” (Industrial Warning Indicator System : IWIS) เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้แสดงทิศทางอุตสาหกรรมในอนาคต โดยสามารถชี้แนะเตือนภัยสถานการณ์ของภาคอุตสาหกรรมได้ล่วงหน้าว่าจะดีขึ้นหรือแย่ลง เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ รวมถึงผู้สนใจทั่วไป นำไปกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งในภาพรวมและในระดับภูมิภาค รวมถึงใช้ประกอบการตัดสินใจและเตรียมแผนรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ในปี พ.ศ. 2564 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้จัดทำระบบเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยภาพรวมต่อเนื่องเป็นปีที่ 12 (The Early Warning System for Industry Economics : EWS-IE) โดยปัจจุบันทำการประมวลผลจากตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีความสามารถในการชี้แนะเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม (Leading Indicator) จำนวน 8 ตัวแปร ที่ได้คัดเลือกมาจากรฐานข้อมูลเศรษฐกิจมหภาค เพื่อคาดการณ์ทิศทางภาคอุตสาหกรรมไทย นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการจัดทำระบบเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายภูมิภาคในภาคตะวันออก (The Early Warning System Eastern Industry Economics : EWS_E) ซึ่งครอบคลุม 8 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด สระแก้ว ปราจีนบุรี และนครนายก โดยนำมาวิเคราะห์ผลโดยใช้ตัวแปรชี้แนะเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม (Leading Indicator) จำนวน 11 ตัวแปร ที่คัดเลือกจากรฐานข้อมูลเศรษฐกิจมหภาค เพื่อคาดการณ์ทิศทางอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ในระยะ 2-3 เดือนข้างหน้า

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ประมวลผลข้อมูลจากระบบเตือนภัยภาคตะวันออก และวิเคราะห์ผลระดับการส่งสัญญาณ

การเตือนภัย โดยใช้สัญญาณไฟเป็นเครื่องมือชี้แนะการเตือนภัยล่วงหน้า แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับปกติสีเขียว ระดับไม่ปกติสีเหลือง ระดับผิดปกติสีแดง พร้อมบทวิเคราะห์รายงานการเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยภาพรวมและรายภูมิภาค (ภาคตะวันออก) เป็นประจำทุกเดือน เพื่อรายงานการเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยให้กับผู้บริหารกระทรวงหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบสถานการณ์ปัจจุบันและคาดการณ์ล่วงหน้า 2-3 เดือน ก่อนเกิดเหตุการณ์ความผิดปกติในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์เชิงรุกต่อการกำหนดนโยบายของภาครัฐในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และภาคเอกชนนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนการผลิตและการลงทุน ทั้งนี้ การจัดทำระบบเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายภูมิภาค ในภาคตะวันออก เป็นเพียงภาคนำร่องในอนาคต สศอ. จะดำเนินการจัดทำระบบเตือนภัยให้ครอบคลุมทุกภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นอกจากนี้สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมยังให้ความสำคัญกับการจัดทำประเด็นสำคัญทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย (IIU Hot Issues) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำนโยบายภาครัฐและการพัฒนาผู้ประกอบการ ผ่านการจัดเสวนา Morning Talk/Afternoon Talk โดยในปี พ.ศ. 2564 ได้ดำเนินการจำนวน 3 หัวข้อ ดังนี้

- 1.1 เจาะลึกธุรกิจไทย-เมียนมา ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน
 - 1.2 ชีพจรเศรษฐกิจไทย อุตสาหกรรมไหนไปต่อ
 - 1.3 BCG Economy Model จุดเปลี่ยนอนาคต
อุตสาหกรรมไทยสู่ความยั่งยืน
- สรุปประเด็นสำคัญตาม QR Code ที่แนบ

ประเด็นสำคัญ
เจาะลึกธุรกิจไทย-เมียนมา

ประเด็นสำคัญ
ชีพจรเศรษฐกิจไทย

ประเด็นสำคัญ
BCG Economy Model

นอกจากนี้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการจัดทำสรุปข่าวเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ภายในและต่างประเทศ (IIU Hot News) โดยแจ้ง ให้ผู้บริหาร ข้าราชการ ภาคเอกชน ทราบถึงทิศทาง และสถานการณ์ภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญของ ไทยและของโลก เพื่อเป็นช่องทางให้ได้รับทราบ ข่าวสารที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม :
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)
75/6 ถนนพหลโยธิน 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 0 2430 6806 ต่อ 680604 - 680606

รูปที่ 1. Paragraph การดำเนินงาน จัดทำฐานข้อมูลเศรษฐกิจมหภาค

รูปที่ 2. Paragraph การเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมภาพรวม และรายภูมิภาค

รูปที่ 3. Paragraph กิจกรรมอื่น ๆ ของโครงการ IIU
1. จัดทำประเด็นสำคัญทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย

รูปที่ 4. Paragraph กิจกรรมอื่น ๆ ของโครงการ IIU
2. จัดทำสรุปข่าวเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

International OIE : Connect to the World

เสริมสร้างเครือข่ายภาคอุตสาหกรรมไทย ก้าวไกลสู่สากล

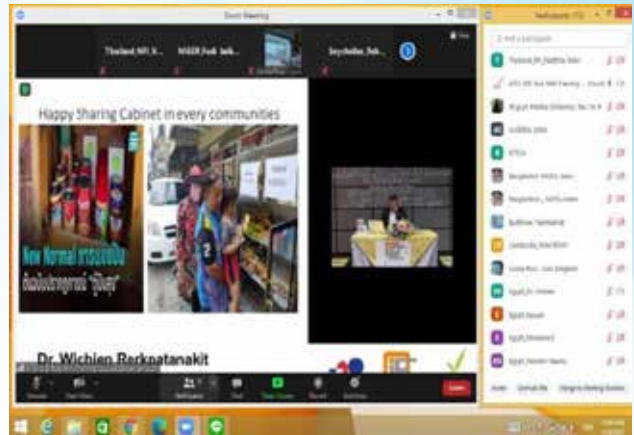
กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (กท.)

การดำเนินการกิจด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ เป็นการสื่อสารบทบาทและทำที่ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างผู้แทนหน่วยงานของแต่ละประเทศ ผ่านกิจกรรมการเจรจาธุรกิจ การดำเนินความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ ในรูปแบบกายภาพ โดยมีการเดินทางระหว่างผู้แทนหน่วยงานจากแต่ละประเทศ ซึ่งมีที่ตั้งบนพื้นที่ภูมิภาคและโซนเวลาของโลกที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2563-2564 เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลกดำเนินมาตรการด้านสาธารณสุข โดยการปิดกั้นประเทศ (Lockdown) จำกัดเคลื่อนย้ายการเดินทางระหว่างประเทศในทุกช่องทาง ได้แก่ ทางอากาศ ทางเรือและทางบก ส่งผลทำให้ไม่สามารถเคลื่อนย้ายทางกายภาพ โดยการเดินทางออกหรือเข้าประเทศที่จะเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมด้วยข้อจำกัดดังกล่าว จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นของหน่วยงานต่าง ๆ ในการเรียนรู้การดำเนินการกิจกรรมระหว่างประเทศในรูปแบบออนไลน์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การสื่อสารบทบาทภารกิจความร่วมมือระหว่างประเทศสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ได้ริเริ่มภารกิจ International OIE : Connect to the World ซึ่งเป็นการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศระบบปฏิบัติการซอฟต์แวร์ (Tools) และผู้ปฏิบัติงาน (Team) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากิจกรรมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศโดยปรับจากรูปแบบกายภาพ (Physical) มาเป็นรูปแบบออนไลน์เสมือนจริง (Virtual Online) ภายใต้ 3 กิจกรรมหลัก

ได้แก่ **1) การประชุมระหว่างประเทศ (Meeting)** ซึ่งเป็นกิจกรรมชุมนุมของผู้แทนหน่วยงานประเทศต่าง ๆ เพื่อเจรจาธุรกิจและต่อรองทำที่ในการกำหนดความร่วมมือหรือพันธกรณี **2) การสัมมนาระหว่างประเทศ (Seminar/Forum)** ซึ่งเป็นกิจกรรมการรวมกลุ่มหรือชุมนุมสาธารณะของผู้แทนจากประเทศเป้าหมาย เพื่อดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ ประสบการณ์และมุมมองด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในประเด็นหรือหัวข้อที่สนใจร่วมกัน และ **3) การฝึกอบรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Training/Workshop)** ซึ่งเป็นกิจกรรมการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ ประสบการณ์ และการนำเสนอประเด็นและบทบาทของภาคอุตสาหกรรมไทยในเวทีนานาชาติร่วมกับผู้แทนที่กำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมจากประเทศเป้าหมายและการจัดกิจกรรมเสริม เช่น การศึกษาดูงานตัวอย่างกรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2564 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้ริเริ่มกิจกรรมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศรูปแบบออนไลน์เสมือนจริง โดยการจัดฝึกอบรมนานาชาติ ด้านความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) หลักสูตร “Training to Enhance Manufacturing Technology and Green Productivity in Rice Mill Factory” ระหว่างวันที่ 26-29 มกราคม 2564 ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของไทยด้านความมั่นคงทางอาหาร สาขาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปภายในสถานประกอบการ โรงสีข้าว และการเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยได้ออกแบบหลักสูตรด้านสารัตถะวิชาการในประเด็นความมั่นคงทางอาหารให้สอดคล้องกับบทบาทและภารกิจของภาคอุตสาหกรรมไทยในสาขาเกษตรแปรรูป ได้แก่ 1) ความมั่นคงทางอาหาร 2) เทคโนโลยีสำหรับโรงสีข้าว 3) มาตรฐานโรงสีข้าว และ 4) การสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ดำเนินกิจกรรมผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์จากวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานไทย โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการอบรมนานาชาติจากประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลก จำนวน 30 ประเทศ ครอบคลุมภูมิภาคลาตินอเมริกา แอฟริกา ยุโรปตะวันออก เอเชียตะวันตก เอเชียกลาง เอเชียใต้ และหมู่เกาะแปซิฟิก รวมจำนวน 89 ราย

ในการเชื่อมโยงเครือข่ายกับผู้แทนจากต่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้มีการศึกษาและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบปฏิบัติการซอฟต์แวร์สำหรับการประชุม หรือ Tools เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานรูปแบบออนไลน์เสมือนจริง ประกอบด้วย ระบบปฏิบัติการ Zoom, Google, Microsoft Team, Skype, Line, FaceTime, TrueVRoom และ Cisco Webex โดยพบว่าระบบปฏิบัติการแต่ละแบบต่างมีวิธีการเข้าถึง กำหนดจำนวนผู้เข้าร่วม ระยะเวลาการใช้งาน ค่าใช้จ่าย การใช้ซอฟต์แวร์ร่วม และปัจจัยเสริมที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ เมื่อทดลองการใช้งานได้ค้นพบว่า ระบบปฏิบัติการ Zoom, Microsoft Team และ Cisco Webex เป็นระบบปฏิบัติการที่เหมาะสมกับการดำเนินงานด้าน

เศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ เนื่องจากได้รับการยอมรับในวงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและหน่วยงานของต่างประเทศ โดยมีการนำมาใช้งานในการประชุมออนไลน์อย่างกว้างขวาง จากการที่เข้าถึงระบบได้ง่าย ไม่ซับซ้อน และสามารถใช้ซอฟต์แวร์ร่วมได้ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น การจัดฝึกอบรมนานาชาติ หลักสูตร “Training to Enhance Manufacturing Technology and Green Productivity in Rice Mill Factory” จึงได้ใช้ระบบ Zoom ในการดำเนินงานควบคู่ไปกับการใช้ซอฟต์แวร์ OBS (Open Broadcaster Software) Studio เป็นซอฟต์แวร์เสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอรูปแบบออนไลน์เสมือนจริงให้มีความน่าสนใจและสร้างสรรค์ โดย OBS เป็นซอฟต์แวร์ที่รองรับกล้องแสดงภาพหน้าจอได้จำนวนหลายตัว สามารถบันทึกวีดิโอควบคู่ไปกับการถ่ายทอดสดได้พร้อมกัน หรืออาจจะดำเนินการถ่ายทอดสดวีดิโอ (Live Stream) ไปยังโซเชียลมีเดียอื่น ๆ ได้ด้วย นอกจากนี้ OBS ยังสามารถแสดงผลวีดิโอซ้อนวีดิโอ แสดงภาพซ้อนภาพ แทรกกราฟฟิกข้อความ รวมทั้งย้ายตำแหน่งบนหน้าจอได้ในเวลาเดียวกัน

ในส่วนของผู้ปฏิบัติงาน หรือ Team ได้มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย

- 1) ผู้จัดการโครงการ** มีหน้าที่ในการบริหารจัดการควบคุม กำกับการดำเนินงานในภาพรวมให้เป็นไปตามกำหนดการ ทั้งในด้านสาระและพิธีการ
- 2) เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ** มีหน้าที่ในการกำกับควบคุมระบบปฏิบัติการ Zoom รวมทั้งจัดเตรียมสื่อต่าง ๆ ประกอบการดำเนินงานตามลำดับของกิจกรรม เช่น สื่อการสอน รูปภาพ วิดีโอ คลิปเนื้อหาตามหลักสูตรของวิทยากร รวมถึงสร้างสรรค์สื่อจำเป็นอย่างอื่นที่จะนำมาใช้ร่วมกับซอฟต์แวร์ OBS อาทิ เสียงเพลง ภาพประกอบ คำบรรยาย ภาพบุคคลและแถบชื่อ-นามสกุล ที่จะนำเสนอบนหน้าจอระบบ Zoom
- 3) ฝ่ายอาคารสถานที่** มีหน้าที่ในการจัดเตรียมสถานที่ ฉากเวที กำกับดูแล ควบคุมระบบกระแสไฟฟ้า ความสว่างของแสงไฟ สัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อุปกรณ์ ไมโครโฟนทั้งแบบตั้งโต๊ะและแบบไร้สาย เครื่องควบคุมความดังของเสียง และลำโพงส่งสัญญาณ
- 4) ฝ่ายประชาสัมพันธ์** มีหน้าที่ในการถ่ายภาพการดำเนินกิจกรรมทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง การปฏิบัติงาน เผยแพร่กิจกรรมในสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างภาพลักษณ์บทบาทด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ บันทึกเหตุการณ์ตลอดการดำเนินกิจกรรม การฝึกอบรม ติดต่อ และนำเสนอ เผยแพร่ สื่อสารผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียและทางออนไลน์เพื่อใช้ประกอบ

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่าง ๆ และ

- 5) ฝ่ายบริหารจัดการทั่วไป** มีหน้าที่ในการประสานงานและอำนวยความสะดวกในเรื่องทั่วไปตลอดระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม อาทิ การประสานงานกับวิทยากร การเตรียมซักซ้อมความเข้าใจ การตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าร่วมฝึกอบรมประจำวัน การส่งข้อความสื่อสารกับผู้แทนต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนช่วงถาม-ตอบ ในระหว่างการดำเนินกิจกรรม การจัดส่งเอกสารประกอบการบรรยาย การทดสอบก่อน-หลังการฝึกอบรม และการประเมินผลผ่านช่องทางออนไลน์ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกจากผู้แทนจากต่างประเทศให้ตระหนักถึงเวลาที่แตกต่างกันในเขตต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมตามเวลาในประเทศไทยได้อย่างพร้อมเพรียง

การดำเนินงาน International OIE : Connect to the World ข้างต้น แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการ ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ภายใต้ สถานการณ์การงดเว้นการเคลื่อนย้ายเดินทางระหว่างประเทศ จากรูปแบบทางกายภาพ (Physical) เป็นรูปแบบออนไลน์ เสมือนจริง (Virtual Online) โดยการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดระยะเวลาดำเนินงาน ลดค่าใช้จ่ายและต้นทุนการดำเนินงาน รวมทั้งสร้างเสริมและพัฒนาศักยภาพและทักษะในด้านสารสนเทศ และระบบดิจิทัลให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตอบสนองต่อมาตรการ ด้านสาธารณสุข ในการงดเว้นเคลื่อนย้ายการเดินทาง ลดการ รวมกลุ่มหรือชุมนุมกันของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบาย และแนวปฏิบัติด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศของสากลในช่วง สถานการณ์ที่ปิดกั้นจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่กำหนด ให้การดำเนินกิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศ เน้นรูปแบบ ออนไลน์เสมือนจริงมากที่สุด ส่งผลให้การดำเนินงานดังกล่าว

ได้รับรางวัลชนะเลิศ กิจกรรมการประกวดต้นแบบการปรับปรุง กระบวนการ (OIE Improvement Idol) ปี พ.ศ. 2564 เนื่องจาก สามารถตอบสนองต่อแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงอุตสาหกรรม ในการพัฒนาสมรรถนะองค์กรเพื่อให้บริการอย่างมีคุณภาพ และมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนากระบวนการดำเนินงานและความสามารถ ของบุคลากรที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยการพัฒนา เครื่องมือและเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการให้บริการอย่างมี ประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาบทบาทและภารกิจในการต่อยอด และเชื่อมโยงความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่าง ประเทศ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและเครือข่ายภาคอุตสาหกรรม ของไทยในสาขาต่างๆ บนเวทีสากลได้อย่างเป็นรูปธรรม และสะท้อนต่อวิสัยทัศน์ในการ “เป็นองค์กรชั้นนำการพัฒนา อุตสาหกรรมของประเทศสู่ความยั่งยืน” ของสำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม

การลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU)

การดำเนินการด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนระหว่าง

กระทรวงอุตสาหกรรมแห่งราชอาณาจักรไทย

กับกระทรวงเศรษฐกิจและการจ้างงานแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์

กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (กก.)

เรื่องเดิมและความเป็นมา

1

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2562 รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ฟินแลนด์ (Ms.Nina Vaskunlahti) ได้นำคณะนักธุรกิจฟินแลนด์ เข้าพบหารือกับ รปอ.กทต. (นายอภิรักษ์ โชติกเสถียร) ณ กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) กับ อก. โดยในช่วงการหารือดังกล่าว อก. โดย สศอ. ได้เสนอให้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนระหว่างกัน รวมถึงได้นำเสนอร่าง MOU ดังกล่าวให้ฝ่ายฟินแลนด์เพื่อพิจารณา ทั้งนี้ ฟินแลนด์ถือเป็นประเทศแรก ๆ ของโลกที่มีการพัฒนา รวมถึงความก้าวหน้าเกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy : CE) นอกจากนี้ ฟินแลนด์ยังเป็นประเทศแรกของโลกที่มีการจัดทำแผนงานระดับชาติด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนขึ้นในปี พ.ศ. 2559 (National Roadmap to Circular Economy in 2016) โดยมีการกำหนดเป้าหมายด้าน Zero Waste ในปี พ.ศ. 2578

2

ภายหลังการหารือดังกล่าว ฝ่ายไทยโดย กท. สศอ. จึงได้มีการหารือและดำเนินการร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ประจำประเทศไทย และกระทรวงเศรษฐกิจและการจ้างงานแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ เพื่อจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) การดำเนินการด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน (The Memorandum of Understanding on Circular Economy) ระหว่าง อก. กับกระทรวงเศรษฐกิจและการจ้างงานแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่าง MOU ดังกล่าว เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2563

3

ต่อมา นายยูริ ยาร์วีอาโฮ (H.E. Mr.Jyri Järviäho) เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มิอำนาจเต็มแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ ได้เข้าเยี่ยมคารวะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564 โดยในช่วงการหารือดังกล่าว นายยูริ ยาร์วีอาโฮ ได้เสนอให้มีการลงนาม MOU ดังกล่าวในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2564 แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว ทำให้ต้องเลื่อนการจัดพิธีลงนามจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย

4

เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2564 อก. ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การดำเนินการด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน (The Memorandum of Understanding on Circular Economy) กับกระทรวงเศรษฐกิจและการจ้างงานแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ โดยมี รปอ.กทต. (นายภานุวัฒน์ ตริยางกูรศรี) และนายยูริ ยาร์วีอาโฮ เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มิอำนาจเต็มแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ เข้าร่วมพิธีลงนาม MOU ดังกล่าว ผ่านระบบออนไลน์

5

การจัดทำ MOU ดังกล่าว ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับโมเดล BCG ของรัฐบาลซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมไทย และ ฟินแลนด์ ผ่าน การดำเนินกิจกรรมและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อาทิ การแลกเปลี่ยนนโยบายและยุทธศาสตร์แนวทางการดำเนินงาน ประสบการณ์ รวมถึงแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ อก. สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับภาคอุตสาหกรรมไทย เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานภายหลังการลงนาม MOU

ภายหลังจากการลงนาม MOU ข้างต้น ออก. สถานเอกอัครราชทูตฟินแลนด์ประจำประเทศไทย และสถาบัน The Asian Institute of Technology ได้มีการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือ ผ่านการจัดสัมมนาออนไลน์ (Webinar) ภายใต้อาณัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียนไปแล้ว 5 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 ภายใต้อาณัติ “Industrial Emission Monitoring”

ครั้งที่ 2 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2564 ภายใต้อาณัติ “How to Deal with Non-Recycling Plastics?”

ครั้งที่ 3 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2564 ภายใต้อาณัติ “EV Battery Recycling”

ครั้งที่ 4 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2565 ภายใต้อาณัติ “Future Sustainable Industries”

โดยมีรองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (นางศิริเพ็ญ เกียรติเฟื่องฟู) ให้เกียรติกล่าวเปิดงาน และมีผู้แทนจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (ดร.นันท์ บุญยฉัตร วิศวกรโลหการชำนาญการพิเศษ) เข้าร่วมเป็นวิทยากรบรรยาย ภายใต้อาณัติ “Urban Mining: Metal & E-Waste Recycling towards Sustainability”

ครั้งที่ 5 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2565 ภายใต้อาณัติ “Green Transition in Textile Industry” ผ่านระบบ Zoom Meeting โดยมี ดร.ชาญชัย สิริเกษมเลิศ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ เข้าร่วมเป็นวิทยากรบรรยายภายใต้อาณัติ “Driving Thai Textile Industries Towards Circular Economy”

โดยล่าสุด สศอ. ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐฟินแลนด์ประจำประเทศไทย และสถาบัน Asian Institute of Technology : AIT จัดกิจกรรมงาน Symposium on Green Cities and Industries : Circular Economy - The Key Success Factor in Achieving Green Cities and Sustainable Industries ขึ้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2565 ณ สมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศแห่งประเทศไทย โดยรองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (นางศิริเพ็ญ เกียรติเฟื่องฟู) ให้เกียรติกล่าวต้อนรับ (Welcome Word) ร่วมกับนาย ยูริ ยาร์วีอาโฮ (H.E. Mr. Jyri Javiahho) เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐฟินแลนด์ประจำประเทศไทย โดยงาน Symposium ดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนระหว่างไทยกับฟินแลนด์ภายใต้ MOU ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนระหว่าง ออก. กับกระทรวงเศรษฐกิจและการจ้างงานแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์

ทั้งนี้ งาน Symposium ได้มีผู้เชี่ยวชาญทั้งจากภาครัฐและเอกชนของไทยและฟินแลนด์หลายรายเข้าร่วมอภิปรายในช่วงการเสวนา อาทิ ออก. สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, NESTE, Indorama, ปตท., SCG, บางจาก, และ AIT ทั้งนี้ ในส่วนของ ออก. ได้รับเกียรติจาก ดร.กิตติพันธุ์ เทพารักษ์ขณากกร นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน เข้าร่วมเป็นวิทยากรอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ภายใต้อาณัติ “Future Sustainable Industries”

สศอ. กับความพร้อมด้านเทคโนโลยี ขับเคลื่อนสู่รัฐบาลดิจิทัล

กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (กส.)

ในยุคปัจจุบัน เราไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่าทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยเองกำลังก้าวเข้าสู่การสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ ที่ทำให้เทคโนโลยีหรือกระบวนการทำงานรูปแบบเดิมที่เคยใช้กันสูญหายไปอย่างรวดเร็ว หรือที่เราเรียกกันว่า Disruptive Technology ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ส่งผลให้ภาครัฐมีความตื่นตัว และเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และนำมาปรับใช้กับกระบวนการทำงานที่นอกจากจะเป็นกระบวนการภายในองค์กรเองแล้ว ยังรวมไปถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นการติดต่อ หรือให้บริการกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกด้วยเช่นกัน

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีของ สศอ. คือผลสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา สศอ. ได้คะแนนผลการประเมินที่ร้อยละ 80.19 (ระดับ High Level) ซึ่งการสำรวจนี้ จัดขึ้นโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) เป็นการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและแผนการขับเคลื่อนภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) ซึ่งศักยภาพที่แสดงให้เห็นว่า สศอ. ได้มีการเตรียมความพร้อมในการเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่เด่นชัด คือ

1. ศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capabilities) ศักยภาพของเจ้าหน้าที่เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นว่า องค์กรมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีมากน้อยเพียงใด ซึ่ง สศอ. ได้ให้ความสำคัญตั้งแต่ด้านผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ซึ่งมีบทบาทในการควบคุมกำกับ และการปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบาย และมาตรฐานการจัดการด้านดิจิทัล ตลอดจนให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคนในองค์กร โดยมีการส่งเสริม ให้ความรู้ และพัฒนาทักษะของบุคลากรในด้านความเข้าใจ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมไปถึงการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับศักยภาพของตนเองและองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การบริหารจัดการรูปแบบดิจิทัล (Smart Back Office) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญที่ช่วยผลักดันและส่งเสริมให้องค์กรขับเคลื่อนสู่รัฐบาลดิจิทัลได้อย่างเต็มรูปแบบ สศอ. ได้เริ่มปรับปรุงกระบวนการทำงานภายในองค์กรให้เป็นรูปแบบดิจิทัลมากยิ่งขึ้น โดยระบบสารสนเทศที่ใช้ประกอบไปด้วย 1) ระบบที่ สศอ. ดำเนินการเอง เช่น ระบบงานที่เกี่ยวข้องกับงานสารบรรณ งานเลขานุการ งานอาคารสถานที่ งานติดตามและประเมินผล งานตรวจสอบ เป็นต้น 2) ระบบกลางของภาครัฐที่เปิดให้หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้งานร่วมกันได้ เช่น ระบบงานที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล งานบริหารงบประมาณ งานการเงิน การบัญชี งานจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น 3) การเชื่อมโยงข้อมูลรูปแบบดิจิทัลกับหน่วยงานภายนอก ภายใต้การบริหารจัดการโดยระบบทะเบียนลูกค้ากระทรวงอุตสาหกรรม (i-Industry) ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการให้บริการจัดการข้อมูลของกระทรวงอุตสาหกรรม โดย สศอ. ได้นำระบบรายงานการประกอบกิจการโรงงานรายเดือน (ร.ง.8) และรายปี (ร.ง.9) หรือ iSingleform เชื่อมโยงกับระบบ i-Industry ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมการปกครอง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

3. เทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ (Digital Technology Practices) การเลือกที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสมกับการกิจ และลักษณะงานขององค์กร ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญเช่นกัน สศอ. ได้มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับกระบวนการงานขององค์กร โดยแยกเป็น 3 ลักษณะงาน คือ

- การปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการสร้างเชื่อมต่อและการสื่อสาร (Connectivity) โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ทั้งภายใน และภายนอกองค์กร มาเป็นการทำงานในรูปแบบของการสื่อสารทางเสียงผ่านอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า Voice Over IP : VoIP ซึ่งนอกจากเป็นการปรับเปลี่ยนในเรื่องของเทคโนโลยีแล้ว ยังสามารถช่วยประหยัดงบประมาณลงเมื่อเทียบกับการใช้งานโทรศัพท์ในรูปแบบเดิมอีกด้วย
- การปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจ (Data-driven decision making) โดยการใช้เครื่องมือ/เทคโนโลยีสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล อาทิ โปรแกรมประยุกต์ที่ออกแบบมาสำหรับการวิเคราะห์เชิงสถิติโดยเฉพาะ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณมาก (Big data) ซึ่งผลลัพธ์ที่แสดงให้เห็นเด่นชัดของ สศอ. เช่น สถิติอุตสาหกรรม (e-Statistic) ที่เป็นรายงานสถิติอุตสาหกรรมที่ได้สำรวจและจัดเก็บข้อมูลการประกอบกิจการโรงงาน และดัชนีอุตสาหกรรมที่รายงานในรูปแบบของรายงานอัจฉริยะ (Business Intelligence)
- การปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างความปลอดภัย และความน่าเชื่อถือในการทำงาน สศอ. ได้เริ่มต้นจากการปรับปรุงกระบวนการจากภายในองค์กร โดยการนำลายเซ็นดิจิทัล (Digital Signature) มาใช้งานร่วมกับระบบบริหารจัดการเอกสารการลาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กร การลงนามในบันทึกหรือเอกสารทางราชการ การลงนามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และผู้บริหารในระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับปรุงกระบวนการทำงานในรูปแบบเดิม การสร้างความน่าเชื่อถือ และยกระดับการปฏิบัติงานในรูปแบบดิจิทัล

จากที่กล่าวมา แสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่จะขับเคลื่อน สศอ. ก้าวเข้าสู่องค์กรดิจิทัล และยังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำองค์กรก้าวไปสู่รัฐบาลดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ และยั่งยืนต่อไป

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม

ต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงพื้นที่

กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (กส.)

รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อพัฒนาภาคอุตสาหกรรมการผลิตเชิงพื้นที่ และกระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลภาคอุตสาหกรรมการผลิตของไทย ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย และการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการลงทุนและพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานชั้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรมและเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศ อีกทั้งเป็นหน่วยงานเดียว ที่จัดทำและเผยแพร่ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม (Manufacturing Production Index : MPI) ของไทย ทั้งอุตสาหกรรมภาพรวมและรายสาขาอุตสาหกรรม ที่มีความน่าเชื่อถือ และทันสมัยการณ โดยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา สศอ. ได้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมมาอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมารการปรับปรุงดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมมุ่งเน้นการสะท้อนสถานการณ์อุตสาหกรรมในระดับรายสาขาการผลิตที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ ยังไม่มีความครอบคลุมสำหรับการวิเคราะห์ในมิติอื่น อย่างไรก็ตาม สศอ. ยังได้ตระหนักถึงความสำคัญของความแตกต่าง

ทางโครงสร้างเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ จึงมีแนวทางที่จะจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่ เพื่อเป็นเครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ และติดตามความเคลื่อนไหวสถานการณ์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวมถึงวิเคราะห์ศักยภาพของอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจากการดำเนินการในปี พ.ศ. 2563 ได้มีการวางแผนประชาสัมพันธ์ ท้าความเข้าใจ และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งข้อมูลการประกอบกิจการโรงงานให้กับเจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัดและผู้ประกอบการในพื้นที่ รวมถึงมีการสำรวจข้อมูลการประกอบกิจการโรงงานผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะช่องทางทางออนไลน์ด้วยระบบ iSingleForm เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ได้รับข้อมูลการประกอบกิจการจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ที่จะนำมาจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่มากขึ้นเช่นกัน

ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2564 สศอ. จึงได้มีการวางแผนทางการดำเนินงานจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ ดังนี้

1) สศอ. ได้มีการศึกษากรอบแนวคิด และวิธีการจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่ ร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย โดยระยะแรกจะจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่เป็นรายภูมิภาค แบ่งเป็น 3 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ซึ่งได้มีการพิจารณาโครงสร้างอุตสาหกรรมในแต่ละภูมิภาค กำหนดกรอบตัวอย่างโรงงานอุตสาหกรรมที่เหมาะสม และคัดเลือกวิธีการในการจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายภูมิภาค ซึ่งสอดคล้องกับการจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในปัจจุบัน รวมถึงมีการทดลองจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายภูมิภาคภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดร่วมกัน

2) สศอ. ได้มีการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ ผ่านทางคณะทำงานวิจัยและพัฒนาดัชนีอุตสาหกรรม เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อกรอบแนวคิด วิธีการจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ดัชนีรายภูมิภาค และผลการวิเคราะห์สถานการณ์ภาคอุตสาหกรรมรายภูมิภาค โดยจะได้มีการนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะทำงานมาปรับปรุงและพัฒนาดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายภูมิภาค เพื่อให้สามารถสะท้อนและติดตามภาวะเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคที่มีโครงสร้างแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

3) สศอ. และ ธพท. จะดำเนินการเผยแพร่ (ร่าง) ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายภูมิภาค ที่ผ่านการปรับปรุงและพัฒนาแล้ว รวมถึงผลการวิเคราะห์ เพื่อใช้ประโยชน์เป็นการภายในสำหรับหน่วยงานเศรษฐกิจที่สำคัญเป็นลำดับแรกก่อน และคาดว่าจะมีการนำเสนอต่อคณะกรรมการดัชนีอุตสาหกรรม เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุง และเผยแพร่เพื่อใช้ประโยชน์อย่างเป็นทางการต่อไป

ทั้งนี้ คาดว่า ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายภูมิภาค จะสามารถใช้เป็นเครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ และติดตามความเคลื่อนไหวสถานการณ์อุตสาหกรรมรายภูมิภาคในเชิงลึกเป็นประจำทุกเดือนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายภูมินี้จะเป็นข้อมูลสำคัญหนึ่งในการใช้ประโยชน์ในเชิงรุกสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อกำหนดทิศทางหรือนโยบายที่มีประสิทธิภาพ ทันทีทันที่ และสอดคล้องกับความต้องการของภูมิภาค การวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ และนโยบายสำคัญทางเศรษฐกิจต่อเศรษฐกิจรายภูมิภาค อาทิ ผลกระทบของความเสียหายจากน้ำท่วม ผลกระทบจากการปิดโรงงานอุตสาหกรรมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นต้น รวมถึงจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดมาตรการ

ขับเคลื่อนการพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และโอกาสในการพัฒนาทางด้านการอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายภูมิภาค สามารถสะท้อนการผลิตและภาวะเศรษฐกิจได้ครอบคลุมในหลากหลายมิติมากขึ้น สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จะมีการพิจารณาขยายกรอบตัวอย่างโรงงานอุตสาหกรรมในการสำรวจข้อมูลให้มีความครอบคลุม ทั้งรายสาขาอุตสาหกรรมและรายพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญในภูมิภาค รวมถึงจะมีการปรับปรุงดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับโครงสร้างอุตสาหกรรมในปัจจุบัน โดยอ้างอิงข้อมูลสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2565 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในระยะต่อไป

PART

6

กิจกรรมสำคัญในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- กิจกรรมการดำเนินงานในรอบปี พ.ศ. 2564
- รางวัล/ประกาศเกียรติคุณของ สศอ.

กิจกรรมการดำเนินงาน ในรอบปี พ.ศ. 2564

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำและเสนอแนะนโยบาย แนวทาง แผนงานและมาตรการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งในระดับมหภาค รายสาขาอุตสาหกรรม และระหว่างประเทศ รวมทั้งดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์แนวโน้มและแจ้งเตือนภัยให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และจัดทำข้อมูลด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและประชาชนผู้สนใจ

สศอ. มุ่งมั่นดำเนินงานในแต่ละด้านเพื่อให้บรรลุตามบทบาทหน้าที่ขององค์กรที่จะสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นแก่ภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อให้เกิดความยั่งยืนท่ามกลางบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็ได้พัฒนาองค์กรให้มีขีดความสามารถที่จะสนองตอบต่อผู้ขอรับบริการได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งความรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สศอ. ได้ดำเนินงานโดยสรุปออกมาเป็นด้านต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

➤ จัดประชุม สัมมนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สศอ. ได้ดำเนินการจัดการประชุม จัดทำโครงการศึกษา วิจัยทั้งในระดับมหภาค รายสาขาอุตสาหกรรม และระหว่างประเทศเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนงาน นโยบายการพัฒนา และการเพิ่มขีดความสามารถของภาคอุตสาหกรรม โดยได้ดำเนินงานร่วมกับสถาบันเฉพาะทางในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานพันธมิตรต่าง ๆ จัดการประชุม สัมมนาในรูปแบบออนไลน์เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ตลอดจนเปิดเวที สาธารณะระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในประเด็นหัวข้อต่าง ๆ ตลอดทั้งปี พ.ศ. 2564 อาทิ

- การประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสัปปะรดแห่งชาติ

- การประชุมคณะกรรมการเพื่อเตรียมการจัดการประชุมรัฐมนตรีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เอเปค ครั้งที่ 28 และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- การประชุมคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.)

- งานสัมมนาออนไลน์ หัวข้อ Global E-Mobility Solutions- Accelerating EV Industry in Thailand ASEAN meets Europe: The Eastern Economic Corridor (EEC) of Thailand

- งานเสวนา Morning Talk เรื่อง เจาะลึกธุรกิจไทย-เมียนมา ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน

▶ พัฒนาศักยภาพองค์กรการเรียนรู้

สศอ. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรและบุคลากรดำเนินงาน โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรมีการเรียนรู้ การบริหารจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในองค์กรตลอดทั้งปี

การพัฒนาภายในองค์กร

สศอ. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ทำงานให้กับเจ้าหน้าที่และผู้บริหารของ สศอ. อย่างสม่ำเสมอในหลาย ๆ กิจกรรม เช่น

- จัดกิจกรรม “PMQA Day”

- จัดกิจกรรมการเปิดตัวการบริหารจัดการความรู้ (KM Kick Off)

การพัฒนาบุคลากร

ในปี พ.ศ. 2564 สศอ. ดำเนินการจัดฝึกอบรม บรรยายให้ความรู้ สัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน ในหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อพัฒนาสมรรถนะและเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในหลักสูตรหัวข้อต่าง ๆ เช่น

- KM Sharing เรื่อง “มือถือไม้ค้ำ ทำอย่างไรให้ไฟส่อง”

- KM Sharing เรื่อง “ธุรกิจอุตสาหกรรมไทยในเมียนมา ภายใต้อาณัติของจีน”

▶ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

สศอ. ในฐานะที่เป็นองค์กรแห่งความรู้และทำหน้าที่เป็นศูนย์สารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ดำเนินการจัดทำเอกสาร วารสาร ข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชนได้รับรู้รับทราบ และนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน และการประกอบธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

จัดแถลงข่าวและให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในประเด็นหัวข้อต่าง ๆ เป็นประจำสม่ำเสมอ เช่น ดัชนีอุตสาหกรรมประจำเดือน และรายไตรมาสและรายปี สรุปภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายสาขา สรุปภาวะอุตสาหกรรมไทยปี พ.ศ. 2564 และคาดการณ์แนวโน้มปี พ.ศ. 2565 นอกจากนี้ ยังให้สัมภาษณ์/สนทนาทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ประเด็นด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในรายการต่าง ๆ

จัดทำเอกสารเผยแพร่และสื่อเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

เพื่อให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เช่น วารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (รายไตรมาส) จุลสารรายเดือน OIE Share รายงานประจำปี รายงานภาวะอุตสาหกรรมรายเดือน รายไตรมาสและรายปี รายงานดัชนีอุตสาหกรรม Infographic ต่าง ๆ

จัดกิจกรรมเยี่ยมเยียนสื่อมวลชน (Press Visit)

คณะผู้บริหาร และตัวแทนจาก สศอ. ร่วมพบปะสื่อมวลชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ และนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

- จัดกิจกรรมเยี่ยมเยียนสื่อมวลชน (Press Visit) โดยผู้แทนจาก สศอ. ร่วมพบปะสื่อมวลชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ และนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

➤ สศอ. กับการดำเนินงานเพื่อสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม

ในรอบปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา สศอ. ได้ดำเนินกิจกรรมในการเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม ผ่านการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น

- กิจกรรม “จิตอาสาทำสมุดเพื่อน้อง” ด้วยการนำกระดาษรีไซเคิล ขนาด A4 ที่ใช้แล้ว 1 หน้มาจัดทำสมุด เพื่อมอบให้กับเด็ก ๆ ที่ขาดแคลน เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังแนวคิ การทำเพื่อสังคมและผู้อื่น

- กิจกรรมบริจาคสิ่งของ ณ โรงพยาบาลสงฆ์

- กิจกรรมบริจาคสิ่งของและอาหารแห้ง ณ สถานสงเคราะห์ เด็กหญิงบ้านราชวิถี

➤ องค์กรแห่งรรมาภิบาล

- งานประกาศเจตนารมณ์ “เจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน” และร่วมกิจกรรม “รวมพลัง สศอ. โปร่งใส ไร้ทุจริต” เพื่อเป็น การแสดงพลังความมุ่งมั่นและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ให้มีทัศนคติ ค่านิยม ในการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต

- กิจกรรมการอบรมเรื่อง “ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และ ความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ เสริมสร้างทัศนคติและจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม และจริยธรรม ในการปฏิบัติงานราชการอย่างสุจริต ถูกต้อง โปร่งใส และ เป็นธรรม

รางวัล/ประกาศ เกียรติคุณของ สศอ.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) มีผลการประเมินองค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 “ระดับส่งเสริมคุณธรรม” ตามโครงการ ส่งเสริมชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559-2564)

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้รับผลการประเมินรางวัลองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการ บริหารการจัดการด้านการเงินการคลัง ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2564 รางวัลประกาศเกียรติคุณ ด้านการบัญชีภาครัฐ ระดับ “ดีเลิศ” ด้วยคะแนน 98 คะแนน

7

รายงานทางการเงิน

- งบแสดงฐานะการเงิน
- งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
- งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
- หมายเหตุประกอบงบการเงิน
- รายงานรายได้แผ่นดิน
- บทวิเคราะห์ทางการเงิน
- ข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2564
- เบอร์โทรศัพท์ และแผนที่
- คณะทำงานจัดทำหนังสือรายงานประจำปี 2564

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2564	2563
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	7,397,931.43	5,513,944.47
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	6	347,439.00	12,109,699.50
วัสดุคงเหลือ		116,709.12	150,754.17
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		7,862,079.55	17,774,398.14
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	7	68,983,062.94	65,603,835.71
สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน - สุทธิ	8	27,127,685.33	34,305,811.68
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		96,110,748.27	99,909,647.39
รวมสินทรัพย์		103,972,827.82	117,684,045.53

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	2564	2563
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
หนี้สิน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้ระยะสั้น	9	5,034,461.70
เงินรับฝากระยะสั้น	10	4,452,663.43
รวมหนี้สินหมุนเวียน	9,487,125.13	23,286,731.79
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	374,093.78	193,797.11
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว	600,000.00	600,000.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	974,093.78	793,797.11
รวมหนี้สิน	10,461,218.91	24,080,528.90
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
ทุน	114,130,352.32	114,130,352.32
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	(20,618,743.41)	(20,526,835.69)
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	93,511,608.91	93,603,516.63
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	103,972,827.82	117,684,045.53

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2564	2563
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	11	298,046,681.46	309,422,779.34
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	12	76,230.33	77,511.91
รวมรายได้		298,122,911.79	309,500,291.25
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	13	75,195,576.98	77,195,785.45
ค่าบำเหน็จบำนาญ	14	30,408,713.26	26,269,192.78
ค่าตอบแทน		35,040.00	45,400.00
ค่าใช้สอย	15	96,537,177.80	92,407,978.70
ค่าวัสดุ	16	2,417,989.78	2,971,334.98
ค่าสาธารณูปโภค	17	3,279,930.83	3,534,744.58
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	18	19,806,585.10	19,878,249.59
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค	19	70,533,803.76	96,986,355.46
ค่าใช้จ่ายอื่น		2.00	6.00
รวมค่าใช้จ่าย		298,214,819.51	319,289,047.54
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		(91,907.72)	(9,788,756.29)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูง/ (ต่ำ) กว่า ค่าใช้จ่ายสะสม	องค์ประกอบอื่น ของสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน	รวมสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562		114,130,352.32	(10,738,079.40)	-	103,392,272.92
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุนสำหรับปี 2563					
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด		-	(9,788,756.29)	-	(9,788,756.29)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563		<u>114,130,352.32</u>	<u>(20,526,835.69)</u>	<u>-</u>	<u>93,603,516.63</u>

(หน่วย : บาท)

	ทุน	รายได้สูง/ (ต่ำ) กว่า ค่าใช้จ่ายสะสม	องค์ประกอบอื่น ของสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน	รวมสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	114,130,352.32	(20,526,835.69)	-	93,603,516.63
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุนสำหรับปี 2564				
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	(91,907.72)	-	(91,907.72)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	<u>114,130,352.32</u>	<u>(20,618,743.41)</u>	<u>-</u>	<u>93,511,608.91</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักในการ

- เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
- เสนอแนะนโยบาย กำหนดทำที่ แนวทางความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ รวมทั้งประชุมเจรจากับองค์กรหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านอุตสาหกรรม

- ศึกษา และวิเคราะห์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายการวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม และการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

- วิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์แนวโน้ม และเตือนภัยด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- ประสาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรม
- กำหนดนโยบายการสำรวจ การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม การจัดทำดัชนีอุตสาหกรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์สารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม มีสถานที่ตั้งอยู่ในกระทรวงอุตสาหกรรม อาคารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เลขที่ 75/6 ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 244,534,477.88 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 281,565,094.63 บาท) โดยแยกเป็น งบลงทุน จำนวน 16,638,115 บาท และงบประจำ จำนวน 227,896,362.88 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนงานยุทธศาสตร์ เพื่อสนับสนุนด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และแผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

งบการเงินนี้เป็นการแสดงภาพรวมของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ และการจัดทำรายการการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงานการเงินประจำปี ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0410.2/ว 15 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563 และแสดงรูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

รายงานการเงินของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ รวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นอยู่ภายใต้สังกัดกรม และจัดทำรายงานการเงินในระดับกรม ซึ่งรับผิดชอบบริหารจัดการเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทที่หน่วยงานมีอำนาจในการบริหารจัดการตามกฎหมาย รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินรวมถึง สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษา และบริหารจัดการให้แก่รัฐบาล ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงองค์ประกอบของรายงานการเงิน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานเอง

หมายเหตุ 3 มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และฉบับปรับปรุง

ในระหว่างปี พ.ศ. 2564 กระทรวงการคลังได้แก้ไขหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด และเพิ่มเติมนโยบายการบัญชี ภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561 ตามประกาศกระทรวง การคลัง เรื่องมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

3.1 มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่ม ในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563

- หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับปรับปรุง)
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 (ฉบับปรับปรุง) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการ ทางบัญชี และข้อผิดพลาด
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และฉบับปรับปรุงข้างต้น ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการ เป็นสาระสำคัญต่อรายงานการเงินในงวดปัจจุบัน

3.2 มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ที่จะมียกเลิกใช้ในงวดอนาคต

- นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2564

ฝ่ายบริหารเชื่อว่านโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้น จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการ เป็นสาระสำคัญต่อรายงานการเงิน ในงวดที่นำมาถือปฏิบัติ

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- เงินตราของราชการ เป็นเงินที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อทรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อย ในการดำเนินงาน ของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ และต้องคืนให้รัฐบาลเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้เงิน แสดงไว้เป็นเงินสดและรายการ เทียบเท่าเงินสดซึ่งมีโดยตรงกันข้ามกับรายการเงินตราของราชการรับจากคลังภายใต้หัวข้อหนี้สินไม่หมุนเวียน

- รายการเทียบเท่าเงินสด ได้แก่ เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องซึ่งมีระยะเวลาครบกำหนดที่จะเปลี่ยนให้เป็น เงินสดได้ภายใน 3 เดือน เช่น เงินฝากประจำ บัตรเงินฝาก และตั๋วเงินที่มีวันถึงกำหนดภายใน 3 เดือน

- เงินฝากคลัง หมายถึง เงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หน่วยงานจะรับรู้เงินฝากคลัง ในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ โดยแสดงรายการเงินฝากคลังในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

4.2 ลูกหนี้

ลูกหนี้เงินยืม หมายถึง ลูกหนี้ในหน่วยงานกรณีให้ข้าราชการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน โดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินงบประมาณ ลูกหนี้เงินนอกงบประมาณแสดงตามมูลค่าที่จะได้รับโดยไม่ตั้งบัญชีค่าเผื่อ หนี้สงสัยจะสูญ

4.3 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง ของใช้สิ้นเปลืองนอกจากสินค้าที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไป มีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร แสดงตามราคาทุนและตีราคาวัสดุคงเหลือด้วย โดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน

4.4 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

หน่วยงานแสดงรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคาร ทั้งอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์และไม่มี กรรมสิทธิ์ แต่หน่วยงานได้ครอบครองและนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน

- อุปกรณ์ ได้แก่ ครุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ โดยครุภัณฑ์ที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ 2563 รับรู้เป็นสินทรัพย์เฉพาะรายการที่มีมูลค่าต่อหน่วยตั้งแต่ 5,000 บาท ขึ้นไป และครุภัณฑ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2563 เป็นต้นไป รับรู้เป็นสินทรัพย์เฉพาะรายการที่มีมูลค่าต่อหน่วยตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป อุปกรณ์ที่มีมูลค่าต่อหน่วยต่ำกว่า 10,000 บาท บันทึกรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายอุปกรณ์ (ค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์)

- ราคาทุนของอาคาร และอุปกรณ์ รวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมใช้งาน ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุง ซึ่งทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานเดิม ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

- ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

อาคารสำนักงาน	40	ปี
สิ่งปลูกสร้าง	25	ปี
ครุภัณฑ์สำนักงาน	10	ปี
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	5	ปี
ครุภัณฑ์ไฟฟ้า & วิทยุ	8	ปี
ครุภัณฑ์โฆษณา	8	ปี
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	5	ปี
ครุภัณฑ์อื่น	5	ปี

4.5 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม
- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	5	ปี
--------------------	---	----

4.6 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1) กรณีที่เบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีของหน่วยงานเพื่อนำไปจ่ายต่อให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้ส่งคำขอเบิกเงินกับคลัง
- 2) กรณีเบิกหักส่งหรือเบิกจ่ายตรงจากรัฐบาลให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน โดยหน่วยงานไม่ได้รับตัวเงิน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากคลัง

4.7 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ของรัฐบาลที่หน่วยงานได้รับและจะต้องนำส่งคลัง หน่วยงานรับรู้เงินรายได้แผ่นดินเมื่อรับรายได้ และเนื่องจากรายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ ดังนั้น ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน หน่วยงานจะปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงภาระผูกพันที่หน่วยงานจะต้องนำเงินส่งคลังในงวดบัญชีต่อไป

4.8 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค เป็นส่วนหนึ่งของรายการโอนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน คือ การโอนทรัพยากรจากหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่งโดยไม่ได้ให้สิ่งตอบแทนที่มีมูลค่าใกล้เคียงกันเป็นการแลกเปลี่ยน และไม่ใช่อะไรทางภาษี

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอนรับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้เมื่อได้รับเงินและทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด สำหรับรายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่ไม่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน ไม่ว่าจะมิใช่ข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอนหรือไม่ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับสินทรัพย์รับโอนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินทอรองราชการ	600,000.00	600,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน (เงินฝากธนาคาร-เงินในงบประมาณ)	2,763,948.00	309,499.14
เงินฝากสถาบันการเงิน (เงินฝากธนาคาร-เงินนอกงบประมาณ)	95,000.00	-
เงินฝากคลัง	3,938,983.43	4,604,445.33
รวม เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	7,397,931.43	5,513,944.47

เงินทอรองราชการ เป็นเงินที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปฏักย่อยในสำนักงาน ตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทอรองราชการ พ.ศ. 2562 ซึ่งต้องส่งคืนคลังเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้จ่าย ยอดคงเหลือสิ้นปี ณ 30 กันยายน 2564 จำนวน 600,000 บาท เป็นเงินฝากธนาคารทั้งจำนวน

เงินฝากคลัง เป็นเงินที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลังภายใต้ข้อกำหนดตามกฎหมาย โดยไม่มีดอกเบี้ย ซึ่งสามารถเบิกถอนได้เมื่อต้องการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ระบุข้อจำกัดการใช้จ่าย

เงินฝากคลัง จำนวน 3,938,983.43 บาท (ปี 2563 จำนวน 4,604,445.33 บาท) ซึ่งแสดงรวมอยู่ในเงินฝากคลังข้างต้น เป็นเงินนอกงบประมาณที่มีข้อจำกัดในการใช้จ่ายเพื่อจ่ายต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกฎหมาย อันเป็นที่มาของเงินฝากคลังกนั้น หน่วยงานไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามปกติได้ มีหน้าที่ถือไว้เพื่อจ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินฝากคลัง ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินฝากต่าง ๆ รหัส 00901	3,938,983.43	4,604,445.33
รวมเงินฝากคลัง	3,938,983.43	4,604,445.33

หมายเหตุ 6 ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	-	540,500.00
รายได้ค้างรับ	347,439.00	11,569,199.50
รวม ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	347,439.00	12,109,699.50

ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 และ 2563 แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)

ลูกหนี้เงินยืม	ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	เกินกำหนดชำระ ไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดชำระ เกินกว่า 15 วัน	รวม
2564	-	-	-	-
2563	540,500.00	-	-	540,500.00

หมายเหตุ 7 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ

(หน่วย : บาท)

	อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง	ครุภัณฑ์	งานระหว่าง ก่อสร้าง	รวมที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ
ราคาทุน				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562	100,739,994.58	84,172,213.56	-	184,912,208.14
เพิ่มขึ้น	-	2,609,115.50	-	2,609,115.50
ลดลง	-	(229,023.71)	-	(229,023.71)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	100,739,994.58	86,552,305.35	-	187,292,299.93
เพิ่มขึ้น	-	8,928,440.78	2,500,000.00	11,428,440.78
ลดลงจากการตัดจำหน่าย	-	(65,163.00)	-	(65,163.00)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	100,739,994.58	95,415,583.13	2,500,000.00	198,655,577.71
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562	(46,904,922.53)	(66,238,861.01)	-	(113,143,783.54)
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	(2,692,498.88)	(6,081,199.51)	-	(8,773,698.39)
ปรับปรุง	-	229,017.71	-	229,017.71
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	(49,597,421.41)	(72,091,042.81)	-	(121,688,464.22)
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	(2,692,498.82)	(5,356,712.73)	-	(8,049,211.55)
ลดลงจากการตัดจำหน่าย	-	65,161.00	-	65,161.00
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	(52,289,920.23)	(77,382,594.54)	-	(129,672,514.77)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี				
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	51,142,573.17	14,461,262.54	-	65,603,835.71
มูลค่าสุทธิตามบัญชี				
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	48,450,074.35	18,032,988.59	2,500,000.00	68,983,062.94

หมายเหตุ 8 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-สุทธิ

(หน่วย : บาท)

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	
ราคาทุน	
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562	62,393,970.20
เพิ่มขึ้น	231,000.00
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	62,624,970.20
เพิ่มขึ้น	8,074,347.20
ลดลงจากรายการปรับปรุง	(3,495,100.00)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	67,204,217.40
ค่าตัดจำหน่ายสะสม	
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562	(17,214,607.32)
ค่าตัดจำหน่ายประจำปี	(11,104,551.20)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	(28,319,158.52)
ค่าตัดจำหน่ายประจำปี	(11,757,373.55)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	(40,076,532.07)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี	
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	34,305,811.68
มูลค่าสุทธิตามบัญชี	
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	27,127,685.33

หมายเหตุ 9 เจ้าหนี้ระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เจ้าหนี้การค้า	1,773,835.36	5,768,363.29
เจ้าหนี้อื่น	64,317.42	82,867.06
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	3,196,308.92	12,003,384.86
รวม เจ้าหนี้ระยะสั้น	5,034,461.70	17,854,615.21

หมายเหตุ 10 เงินรับฝากระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินรับฝากอื่น	1,152,288.48	1,152,288.48
เงินประกันผลงาน	513,680.00	827,671.25
เงินประกันอื่น	2,786,694.95	3,452,156.85
รวม เงินรับฝากระยะสั้น	4,452,663.43	5,432,116.58

หมายเหตุ 11 รายได้จากงบประมาณ

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน		
รายได้จากงบบุคลากร	64,000,689.88	65,482,136.55
รายได้จากงบดำเนินงาน	41,204,912.91	39,050,467.19
รายได้จากงบลงทุน	12,094,204.90	2,055,519.50
รายได้จากงบอุดหนุน	70,562,674.00	97,055,236.04
รายได้จากงบกลาง	40,287,499.89	36,753,466.54
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	35,956,636.00	45,044,739.23
หัก เบิกเกินส่งคืนเงินงบประมาณ	(429,038.08)	(541,159.75)
รวม รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน-สุทธิ	263,677,579.50	284,900,405.30
รายได้จากงบประมาณปีก่อน ๆ		
(เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีเบิกจ่ายปีปัจจุบัน)		
- รายได้จากงบบุคลากร	25.86	-
- รายได้จากงบดำเนินงาน	11,028,027.85	9,930,657.27
- รายได้จากงบลงทุน	985,000.00	1,542,244.50
- รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	22,356,048.25	13,049,472.27
รวม รายได้จากงบประมาณปีก่อน ๆ	34,369,101.96	24,522,374.04
รวม รายได้จากงบประมาณ	298,046,681.46	309,422,779.34

หมายเหตุ 12 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้จากการบริจาค	76,230.33	77,511.91
รวม รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	76,230.33	77,511.91

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค ปี พ.ศ. 2564 เป็นรายการทยอยรับรู้รายได้ ตามสัดส่วนของค่าเสื่อมราคาจากสินทรัพย์รับบริจาค จำนวน 41,776.33 บาท และรายได้จากการบริจาคครุภัณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์ จำนวน 34,454 บาท

หมายเหตุ 13 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินเดือน	57,038,079.82	58,155,341.59
ค่าล่วงเวลา	186,270.00	249,830.00
ค่าจ้าง	5,187,660.00	4,939,200.00
เงินค่าตอบแทนพนักงานราชการ	1,683,077.42	2,260,339.04
ค่ารักษาพยาบาล	7,028,540.14	7,538,443.94
เงินช่วยการศึกษาบุตร	235,550.00	321,597.50
เงินชดเชยสมาชิก กบข.	983,178.44	945,506.15
เงินสมทบ กบข.	1,474,767.65	1,418,259.24
เงินสมทบ กสจ.	155,629.80	148,176.00
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	36,636.00	46,659.00
เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน	2,749.00	2,847.00
ค่าเช่าบ้าน	216,000.00	200,000.00
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	967,438.71	969,585.99
รวม ค่าใช้จ่ายบุคลากร	75,195,576.98	77,195,785.45

หมายเหตุ 14 ค่าบำเหน็จบำนาญ

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
บำนาญ	22,463,671.25	19,352,589.31
เงินช่วยค่าครองชีพ	1,767,088.32	1,767,088.32
บำเหน็จ	1,134,048.00	1,134,048.00
บำเหน็จดำรงชีพ	2,151,246.75	1,043,999.60
ค่ารักษาพยาบาล	2,723,039.54	2,825,113.15
เงินช่วยศึกษาบุตร	23,265.00	-
บำเหน็จบำนาญอื่น	146,354.40	146,354.40
รวม ค่าบำเหน็จบำนาญ	30,408,713.26	26,269,192.78

หมายเหตุ 15 ค่าใช้สอย

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	547,408.00	839,576.00
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	99,299.90	184,981.93
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	1,710,817.10	1,995,043.14
ค่าจ้างเหมาบริการ	36,628,872.70	32,635,906.99
ค่าธรรมเนียม	3,200.00	2,006.00
ค่าจ้างที่ปรึกษา	53,569,228.00	53,709,116.00
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	620,097.00	654,579.00
ค่าเช่า	65,978.10	64,764.00
ค่าใช้จ่ายผลักส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	78,532.00	1,880.00
ค่าประชาสัมพันธ์	2,307,540.00	1,357,000.00
ค่าใช้สอยอื่น	906,205.00	963,125.64
รวม ค่าใช้สอย	96,537,177.80	92,407,978.70

หมายเหตุ 16 ค่าวัสดุ

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ค่าวัสดุ	2,071,674.12	1,810,502.44
ค่าแก๊สและน้ำมันเชื้อเพลิง	56,855.74	105,050.04
ค่าครุภัณฑ์มูลค่าน้อยกว่าเกณฑ์	289,459.92	1,055,782.50
รวม ค่าวัสดุ	2,417,989.78	2,971,334.98

หมายเหตุ 17 ค่าสาธารณูปโภค

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ค่าไฟฟ้า	2,460,542.36	2,737,189.69
ค่าน้ำประปา	40,359.49	42,758.75
ค่าโทรศัพท์	469,119.98	538,147.94
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	309,909.00	216,648.20
รวม ค่าสาธารณูปโภค	3,279,930.83	3,534,744.58

หมายเหตุ 18 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	2,692,498.82	2,692,498.88
ครุภัณฑ์	5,356,712.73	6,081,199.51
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	11,757,373.55	11,104,551.20
รวม ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	19,806,585.10	19,878,249.59

หมายเหตุ 19 ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน - องค์กรไม่หวังผลกำไร	57,456,500.00	85,055,600.00
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน - องค์กรระหว่างประเทศ	13,077,303.76	11,930,755.46
รวม ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค	70,533,803.76	96,986,355.46

ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 70,533,803.76 บาท เป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต มี 8 โครงการ 8 กิจกรรม จำนวนเงิน 57,456,500 บาท และเงินอุดหนุนค่าบำรุงสมาชิก องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (Unido) จำนวน 13,077,303.76 บาท

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
รายงานรายได้แผ่นดิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน-นอกจากภาษี	917,471.62	595,794.72
รวมรายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ	917,471.62	595,794.72
หัก รายได้แผ่นดินถอนคืนจากคลัง	-	-
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บสุทธิ	917,471.62	595,794.72
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	917,471.62	595,794.72
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	-	-
ปรับ รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง		
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ	-	-
รายได้แผ่นดิน-นอกจากภาษี		
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	2,810.00	6,282.00
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	1,498.09	2,171.22
รายได้อื่น	913,163.53	587,341.50
รวมรายได้แผ่นดิน-นอกจากภาษี	917,471.62	595,794.72

รายได้อื่น งดเว้นประมาณ 2564 จำนวน 913,163.53 บาท เป็นรายได้ค่าปรับ จำนวน 416,389.53 บาท
 เป็นรายได้เหลือจ่าย จำนวน 148,532 บาท และเป็นรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอื่น จำนวน 348,242 บาท

การวิเคราะห์งบการเงิน สศอ.

ด้านรายได้และค่าใช้จ่าย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) มีรายได้รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 298,122,911.79 บาท โดยเป็นรายได้ที่ได้รับจากการจัดสรรงบประมาณ เป็นจำนวนเงิน 298,046,681.46 บาท และเป็นรายได้ที่ได้รับจากการอุดหนุนและบริจาค จำนวนเงิน 76,230.33 บาท นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สศอ. ยังมีรายได้จากค่าปรับ การขายของเบ็ดเตล็ด ดอกเบี้ยเงินฝาก รายได้เหลือจ่าย และรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอื่น เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 35.06 โดยไม่มีรายได้แผ่นดินคงค้างส่งกระทรวงการคลังแต่อย่างใด เมื่อเปรียบเทียบรายได้ของ สศอ. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า สศอ. มีรายได้รวมลดลง เป็นจำนวนเงิน 11,377,379.46 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.82 ด้านค่าใช้จ่าย สศอ. มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น เป็นจำนวนเงิน 302,264,819.51 บาท จำแนกเป็น ค่าใช้จ่ายบุคลากร 75,195,576.98 บาท ค่าบำเหน็จบำนาญ 30,408,713.26 บาท ค่าตอบแทน 35,040.00 บาท ค่าใช้สอย 100,587,177.80 บาท ค่าวัสดุ 2,417,989.78 บาท ค่าสาธารณูปโภค 3,279,930.83 บาท ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย 19,806,585.10 บาท ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค 70,533,803.76 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น 2.00 บาท เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า สศอ. มีค่าใช้จ่ายรวมลดลง เป็นจำนวนเงิน 17,024,228.03 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.63 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สศอ. มีรายได้ไม่น้อยกว่าค่าใช้จ่าย เป็นจำนวนเงิน 4,141,907.72 บาท ซึ่งลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.82

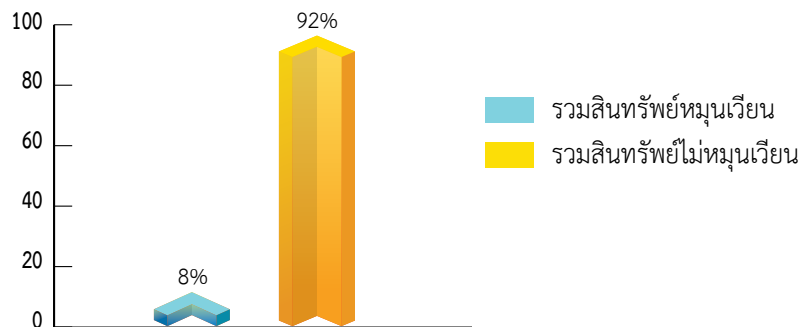
มีรายได้รวมลดลง
จากปี 2563
เป็นจำนวนเงิน
11,377,379.46 บาท
หรือคิดเป็นร้อยละ 3.82

มีค่าใช้จ่ายรวมลดลง
จากปี 2563
เป็นจำนวนเงิน
17,024,228.03 บาท
หรือคิดเป็นร้อยละ 5.63

มีรายได้ไม่น้อยกว่า
ค่าใช้จ่ายในปีเดียวกัน
เป็นจำนวนเงิน
4,141,907.72 บาท
ซึ่งลดลงจากปี 2563
คิดเป็นร้อยละ 1.82

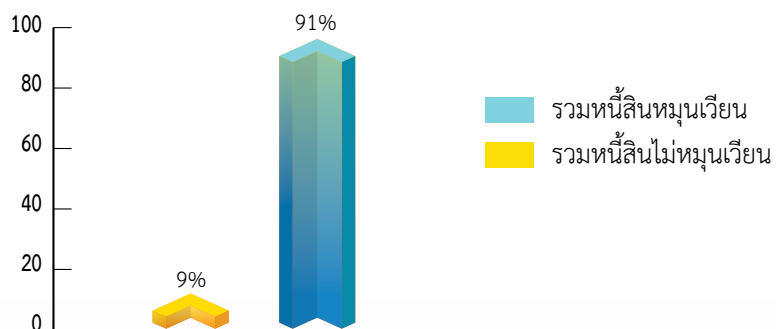
ด้านสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน

สินทรัพย์ของ สศอ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สศอ. มีสินทรัพย์รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 103,972,827.82 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กับปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า สศอ. มีสินทรัพย์รวมลดลง เป็นจำนวนเงิน 13,711,217.71 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.19

หนี้สินของ สศอ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สศอ. มีหนี้สินรวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 10,461,218.91 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กับปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า สศอ. มีหนี้สินรวมลดลง เป็นจำนวนเงิน 13,711,217.71 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.87

ข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2564

ชื่อ-นามสกุล :

นายชาญชัย โฉลกคงถาวร

ตำแหน่ง :

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สังกัด :

กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

สศอ.

รายชื่อคณะกรรมการจัดทำหนังสือ รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

นายทองชัย ขวลิขิตพิเชฐ	ที่ปรึกษา
นางศิริเพ็ญ เกียรติเฟื่องฟู	ที่ปรึกษา
นายภฤศ จันทร์สุวรรณ	ที่ปรึกษา
นายดุสิต อนันตรักษ์	ที่ปรึกษา
นายอนุวัตร จุลินทร	ที่ปรึกษา
นางสาวสมจิตต์ เอี่ยมวรชัย	ประธานคณะกรรมการ
นางสาวกนกวรรณ บัวผุด	คณะกรรมการ
นางสาววรรณารถ มีภูมิรู้	คณะกรรมการ
นางสาวประวีรา โพธิ์สุวรรณ	คณะกรรมการ
นางบุตรี เทียมเทียบรัตน์	คณะกรรมการ
นางสาวบัณฑิตา เกียรติมณีนรัตน์	คณะกรรมการ
นายศักดิ์ชัย สิ้นโสมนัส	คณะกรรมการ
นางสาวจุฑาทิพย์ ศิริพงษ์	คณะกรรมการ
นายนรา สวนแก้ว	คณะกรรมการ
นายจักรพันธ์ เต็นดวงบริพันธ์	คณะกรรมการ
นางสาวสุวิมล วอดทอง	คณะกรรมการ
นายบุญอนันต์ เศวตสิทธิ	คณะกรรมการและเลขานุการ
นางสาวเทพยุดา วงศ์วิโรติ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางพิมพ์กมล ไชยสมภาร	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวปฎิญา มั่งคั่ง	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

เลขที่ 75/6 ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 0 2430 6800
โทรสาร : 0 2644 8516
www.oie.go.th